

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
AGENCIJA ZA BANKARSTVO
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

INFORMACIJA

**O SUBJEKTIMA BANKARSKOG SISTEMA FEDERACIJE BOSNE I
HERCEGOVINE SA STANJEM NA DAN 31.03.2021. GODINE**

Sarajevo, juni 2021. godine

Skraćenice i termini:

AOD	Agencija za osiguranje depozita Bosne i Hercegovine
BD	Brčko Distrikt
BiH	Bosna i Hercegovina
CBBiH	Centralna banka Bosne i Hercegovine
CRK	Centralni registar kredita poslovnih subjekata i fizičkih lica u BiH
EBA	European Banking Authority (Evropsko nadzorno tijelo za bankarstvo)
ECB	European Central Bank (Evropska centralna banka)
ECL	Expected credit loss (Očekivani kreditni gubitak)
EFSE	European Fund for Southeast Europe (Evropski fond za Jugoistočnu Evropu)
EKS	Efektivna kamatna stopa
EU	Evropska unija
FBA	Agencija za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine
FBiH	Federacija Bosne i Hercegovine
FSAP	Financial Sector Assessment Program (Program procjene finansijskog sektora)
FX rizik	Foreign Exchange Risk (Devizni rizik)
ICAAP	Internal Capital Adequacy Assessment Process (Interni proces procjene adekvatnosti kapitala)
ILAAP	Internal Liquidity Adequacy Assessment Process (Interni proces procjene adekvatnosti likvidnosti)
LCR	Liquidity Coverage Ratio (Koeficijent pokriva likvidnosti)
MKD	Mikrokreditno društvo
MKF	Mikrokreditna fondacija
MKO	Mikrokreditna organizacija
MMF	Međunarodni monetarni fond
MSFI	Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja
NFI	Nedepozitne finansijske institucije
NKS	Nominalna kamatna stopa
NPL	Non performing loans (Nekvalitetni krediti)
RKG	Rezerve za kreditne gubitke
RS	Republika Srpska
SB	Svjetska banka
SBS	Subjekti bankarskog sistema FBiH: banke, bankarske grupe, razvojne banke, MKO, lizing društva, faktoring društva, mjenjači i druge finansijske organizacije čije poslovanje nadzire FBA
SREP	Supervisory Review and Evaluation Process (Supervizorski pregled i proces procjene)
UBBiH	Udruženje banaka Bosne i Hercegovine
UDLBiH	Udruženje društava za lizing BiH
USAID	United States Agency for International Development - Financial Reform Agenda
FINRA	Activity Project (Agencija Sjedinjenih Američkih Država za međunarodni razvoj
Projekat	- Projekat reformi finansijskog sektora)
UO FBA	Upravni odbor Agencije za bankarstvo Federacije BiH
ZoA	Zakon o Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine
ZoB	Zakon o bankama
ZoF	Zakon o faktoringu
ZoL	Zakon o lizingu
ZoMKO	Zakon o mikrokreditnim organizacijama

SADRŽAJ:

Skraćenice i termini:.....	2
Spisak tabela:.....	5
Spisak grafikona:.....	6
Sažetak regulatornih zahtjeva i standardi poslovanja SBS.....	7
SAŽETAK.....	9
UVOD.....	14
1. BANKARSKI SEKTOR.....	15
1.1. STRUKTURA BANKARSKOG SEKTORA U FBiH.....	15
1.1.1. Status, broj i poslovna mreža.....	15
1.1.2. Struktura vlasništva i tržišno učešće.....	16
1.1.3. Kadrovska struktura.....	18
1.2. FINANSIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA.....	19
1.2.1. Bilans stanja.....	19
1.2.2. Obaveze.....	23
1.2.3. Kapital i adekvatnost kapitala.....	26
1.2.4. Kreditni rizik.....	29
1.2.5. Profitabilnost.....	35
1.2.6. Ponderisane NKS i EKS.....	39
1.2.7. Likvidnost.....	39
1.2.8. Devizni (FX) rizik.....	42
1.3. PREPORUKE ZA BANKARSKI SEKTOR.....	43
2. SEKTOR NEDEPOZITNIH FINANSIJSKIH INSTITUCIJA.....	45
2.1. MIKROKREDITNI SEKTOR.....	45
2.1.1. STRUKTURA MIKROKREDITNOG SEKTORA U FBiH.....	45
2.1.1.1. Status, broj i poslovna mreža.....	45
2.1.1.2. Struktura vlasništva.....	45
2.1.1.3. Kadrovska struktura.....	45
2.1.2. FINANSIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA.....	46
2.1.2.1. Bilans stanja.....	46
2.1.2.2. Kapital i obaveze.....	47
2.1.2.3. Aktiva i kvalitet aktive.....	48
2.1.2.4. Finansijski rezultat mikrokreditnog sektora FBiH.....	51
2.1.3. PREPORUKE ZA MIKROKREDITNI SEKTOR.....	53
2.2. LIZING SEKTOR.....	54
2.2.1. STRUKTURA LIZING SEKTORA U FBiH.....	54
2.2.1.1. Broj lizing društava.....	54
2.2.1.2. Struktura vlasništva.....	54
2.2.1.3. Kadrovska struktura.....	54
2.2.2. FINANSIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA.....	54
2.2.2.1. Bilans stanja.....	54
2.2.2.2. Kapital i obaveze.....	56
2.2.2.3. Aktiva i kvalitet aktive.....	57
2.2.2.4. Profitabilnost.....	58
2.2.2.5. Struktura plasmana prema predmetu i vrsti lizinga.....	59
2.2.3. PREPORUKE ZA LIZING SEKTOR.....	61
2.3. FAKTORING POSLOVI.....	61
2.3.1. Učesnici na tržištu faktoringa u FBiH.....	61
2.3.2. Obim, struktura i trend faktoring poslovanja u FBiH.....	62
2.3.3. PREPORUKE ZA FAKTORING POSLOVANJE.....	63
ZAKLJUČAK.....	65
PRILOZI ZA BANKARSKI SEKTOR.....	66
Prilog 1 - Osnovni podaci o bankama u FBiH - 31.03.2021.....	66
Prilog 2 - Bilans stanja banaka u FBiH po šemi FBA (aktivni podbilans) - 31.03.2021.....	67
Prilog 3 - Pregled aktive, kredita, depozita i finansijskog rezultata banaka u FBiH - 31.03.2021.....	68

Prilog 4 - Sektorska struktura kredita u FBiH i ECL - 31.03.2021.....	69
Prilog 5 - Bilans uspjeha banaka u FBiH po šemi FBA - 31.03.2021.....	70
Prilog 6 - Prosječne ponderisane NKS i EKS na kredite i depozite po periodima.....	71
PRILOZI ZA MIKROKREDITNI SEKTOR.....	72
Prilog 7 - Osnovni podaci o MKO u FBiH - 31.03.2021.	72
Prilog 8 - Zbirni bilans stanja MKF - 31.03.2021.	73
Prilog 9 - Zbirni bilans stanja MKD - 31.03.2021.	74
Prilog 10 - Pregled osnovnih pokazatelja MKO u FBiH - 31.03.2021.	75
Prilog 11 - Pregled prosječnih ponderisanih NKS i EKS za MKO - 31.03.2021.....	76
Prilog 11a - Uporedni pregled prosječnih ponderisanih NKS i EKS za MKO	76
Prilog 12 - Zbirni bilans uspjeha MKF - 31.03.2021.	77
Prilog 13 - Zbirni bilans uspjeha MKD - 31.03.2021.....	78
PRILOZI ZA LIZING SEKTOR	79
Prilog 14 - Osnovni podaci o lizing društvima u FBiH - 31.03.2021.....	79
Prilog 15 - Zbirni bilans stanja lizing društava - 31.03.2021.	80
Prilog 16 - Pregled osnovnih pokazatelja lizing društava u FBiH - 31.03.2021.	81
Prilog 17 - Zbirni bilans uspjeha lizing društava - 31.03.2021.	82
Prilog 18 - Pregled prosječnih ponderisanih NKS i EKS za ugovore o finansijskom lizingu - 31.03.2021.	83
Prilog 18a - Uporedni pregled prosječnih ponderisanih NKS i EKS za ugovore o finansijskom lizingu	83

Spisak tabela:

Tabela 1:	Banke FBiH, org. dijelovi banaka iz RS u FBiH i mreža bankomata i POS uređaja.....	15
Tabela 2:	Struktura vlasništva prema ukupnom kapitalu.....	17
Tabela 3:	Struktura vlasništva prema učešću državnog, privatnog i stranog kapitala.....	18
Tabela 4:	Tržišni udjeli banaka prema vrsti vlasništva (većinskom kapitalu).....	18
Tabela 5:	Kvalifikaciona struktura zaposlenih u bankama FBiH.....	18
Tabela 6:	Ukupna aktiva po zaposlenom.....	19
Tabela 7:	Bilans stanja.....	19
Tabela 8:	Aktiva banaka prema vlasničkoj strukturi.....	20
Tabela 9:	Učešće grupa banaka u ukupnoj aktivni.....	21
Tabela 10:	Novčana sredstva banaka	22
Tabela 11:	Ulaganja u vrijednosne papire prema vrsti instrumenta.....	22
Tabela 12:	Vrijednosni papiri entitetskih vlada BiH.....	23
Tabela 13:	Sektorska struktura depozita.....	24
Tabela 14:	Štednja stanovništva.....	25
Tabela 15:	Ročna struktura štednih depozita stanovništva.....	26
Tabela 16:	Kreditni, štednja i depoziti stanovništva	26
Tabela 17:	Izveštaj o stanju regulatornog kapitala.....	27
Tabela 18:	Struktura izloženosti riziku.....	28
Tabela 19:	Pokazatelji adekvatnosti kapitala.....	28
Tabela 20:	Stopa finansijske poluge.....	29
Tabela 21:	Finansijska imovina, vanbilansne stavke i ECL.....	30
Tabela 22:	Izloženosti prema nivoima kreditnog rizika.....	31
Tabela 23:	Sektorska struktura kredita.....	32
Tabela 24:	Ročna struktura kredita.....	33
Tabela 25:	Kreditni prema nivoima kreditnog rizika.....	33
Tabela 26:	Ostvareni finansijski rezultat: dobit/gubitak.....	36
Tabela 27:	Struktura ukupnih prihoda.....	36
Tabela 28:	Struktura ukupnih rashoda.....	37
Tabela 29:	Pokazatelji profitabilnosti, produktivnosti i efikasnosti.....	38
Tabela 30:	LCR.....	40
Tabela 31:	Ročna struktura depozita po preostalom dospijeću.....	40
Tabela 32:	Koeficijenti likvidnosti.....	40
Tabela 33:	Ročna usklađenost finansijske aktive i obaveza do 180 dana.....	41
Tabela 34:	Devizna usklađenost finansijske aktive i obaveza (EUR i ukupno).....	42
Tabela 35:	Kvalifikaciona struktura zaposlenih u MKO u FBiH.....	46
Tabela 36:	Bilans stanja mikrokreditnog sektora.....	46
Tabela 37:	Ročna struktura uzetih kredita.....	47
Tabela 38:	Struktura kapitala mikrokreditnog sektora.....	48
Tabela 39:	Neto mikrokreditni	49
Tabela 40:	Sektorska i ročna struktura mikrokredita.....	49
Tabela 41:	RKG.....	50
Tabela 42:	Struktura ukupnih prihoda.....	51
Tabela 43:	Struktura ukupnih rashoda.....	52
Tabela 44:	Kvalifikaciona struktura zaposlenih u lizing društvima FBiH.....	54
Tabela 45:	Struktura potraživanja po finansijskom lizingu.....	55
Tabela 46:	Struktura potraživanja po finansijskom lizingu - uporedni pregled.....	55
Tabela 47:	Struktura neto bilansnih pozicija aktive.....	56
Tabela 48:	Pregled rezervi za finansijski lizing.....	57
Tabela 49:	Struktura ukupnih prihoda.....	58
Tabela 50:	Struktura ukupnih rashoda.....	59
Tabela 51:	Struktura broja zaključenih ugovora i iznosa finansiranja lizing sistema.....	60
Tabela 52:	Nominalni iznos otkupljenih novčanih potraživanja i isplaćenih kupčevih obaveza prema dobavljačima u FBiH, prema vrsti faktoringa i domicilnosti.....	62

Spisak grafikona:

Grafikon 1:	Struktura stranog kapitala po zemljama, učešće u %.....	16
Grafikon 2:	Struktura stranog kapitala po zemljama - sjedištu grupe, učešće u %	17
Grafikon 3:	Herfindahlov indeks koncentracije u aktivi, kreditima i depozitima	20
Grafikon 4:	Koncentracijske stope za pet najvećih banaka - CR5: aktiva, krediti i depoziti.....	21
Grafikon 5:	Struktura ulaganja u vrijednosne papire prema kriteriju države emitenta	23
Grafikon 6:	Ukupni depoziti	24
Grafikon 7:	Omjer kredita i depozita.....	24
Grafikon 8:	Štednja stanovništva po periodima	25
Grafikon 9:	Kreditni	32
Grafikon 10:	Učešće NPL-a u kreditima.....	34

Sažetak regulatornih zahtjeva i standardi poslovanja SBS

Minimalni iznos uplaćenog osnivačkog kapitala - 15 miliona KM	Član 24. stav (2) ZoB ¹
Stopa redovnog osnovnog kapitala – 6,75%	Član 34. stav (1), tačka a) Odluke o izračunavanju kapitala banke ²
Stopa osnovnog kapitala – 9%	Član 34. stav (1), tačka b) Odluke o izračunavanju kapitala banke
Stopa regulatornog kapitala – 12%	Član 34. stav (1), tačka c) Odluke o izračunavanju kapitala banke
Zaštitni sloj za očuvanje kapitala u obliku redovnog osnovnog kapitala – 2,5% ukupnog iznosa izloženosti riziku	Član 39. stav (1) Odluke o izračunavanju kapitala banke
Stopa finansijske poluge – 6%	Član 37. stav (2) Odluke o izračunavanju kapitala banke
Koeficijent pokrića likvidnosti – LCR $\geq$ 100%	Član 17. stav (2), Odluke o upravljanju rizikom likvidnosti banke ³
Ročna usklađenost finansijske aktive i finansijskih obaveza	Ročno usklađivanje preostalih rokova do ugovorenih dospijeća instrumenata aktive i obaveza: - najmanje 65% izvora sredstava sa rokom dospijeća do 30 dana angažuje u plasmane (instrumente aktive) sa rokom dospijeća do 30 dana, član 40a. stav (2), tačka a) Odluke o upravljanju rizikom likvidnosti banke; - najmanje 60% izvora sredstava sa rokom dospijeća do 90 dana angažuje u plasmane (instrumente aktive) sa rokom dospijeća do 90 dana, član 40a. stav (2), tačka b) Odluke o upravljanju rizikom likvidnosti banke; - najmanje 55% izvora sredstava sa rokom dospijeća do 180 dana angažuje u plasmane (instrumente aktive) sa rokom dospijeća do 180 dana, član 40a. stav (2), tačka c) Odluke o upravljanju rizikom likvidnosti banke.
Ograničenje za individualnu deviznu poziciju preko-noći banke, osim u EUR-ima – najviše do 20% priznatog kapitala banke	Član 3. stav (2), tačka a) Odluke o upravljanju deviznim rizikom banke ⁴
Ograničenje za individualnu deviznu poziciju preko-noći u EUR-ima - najviše do 40% priznatog kapitala banke.	Član 3. stav (2), tačka b) Odluke o upravljanju deviznim rizikom banke
Ograničenje za ukupnu deviznu poziciju – najviše do 40% priznatog kapitala banke	Član 3. stav (2), tačka c) Odluke o upravljanju deviznim rizikom banke
Herfindahl-Hirschman indeks - HHI	Predstavlja najčešće korištenu mjeru koncentracije u evropskom i američkom ekonomskom sistemu. HHI je zbir kvadrata procentnih udjela konkretne veličine (npr. aktive, depozita, kredita) svih tržišnih učesnika u sistemu. Ako je vrijednost HHI manja od 1000, smatra se da na tržištu nije

¹ „Službene novine Federacije BiH“, br. 27/17

² „Službene novine Federacije BiH“, br. 81/17, 50/19, 37/20 i 81/20

³ „Službene novine Federacije BiH“, br. 81/17 i 37/20

⁴ „Službene novine Federacije BiH“, br. 81/17 i 37/20

	<p>prisutna koncentracija, za vrijednost indeksa između 1000 i 1800 jedinica na tržištu je prisutna umjerena koncentracija, ako je vrijednost HHI iznad 1800, to je pokazatelj postojanja visoke koncentracije.</p> <p>CR je pokazatelj koncentracije u bankarskom sektoru i predstavlja ukupno učešće najvećih banaka u sektoru u odabranim relevantnim kategorijama: u aktivi, kreditima i depozitima. Označava se prema broju banaka koje se uključuju u izračun, npr. CR 5. Ne postoji jedinstven i općeprihvaćen stav o interpretaciji dobivenih rezultata koncentracijskog omjera. Ako je veća vrijednost, veća je koncentracija tržišta.</p> <p>Pokazuje odnos najvažnijih bankarskih agregata, kredita, na strani aktive i depozita i uzetih kredita, na strani izvora sredstava. Što je stopa veća, to je slabija pozicija likvidnosti banke. Iskustveni standardi su: manji od 70% - veoma solidan, 71%-75% - zadovoljavajući, 76%-80% - na granici zadovoljavajućeg, 81%-85% - nedovoljan, preko 85% - kritičan.</p>
Koncentracijska stopa – CR	
Odnos krediti/depoziti i uzeti krediti	
Minimalan iznos osnovnog kapitala MKD - 500.000 KM	Član 26. stav (1) ZoMKO ⁵
Minimalan iznos osnovnog kapitala MKF - 50.000 KM	Član 36. stav (1) ZoMKO
Stopa fiksne aktive u odnosu na ukupnu aktivu umanjenu za donirani kapital - do 10% za MKF i MKD u kojem MKF ima većinsko vlasništvo	Član 11. stav (2) Odluke o uslovima i ostalim standardima poslovanja i ograničenjima u mikrokreditnoj organizaciji ⁶
Stopa kapitala umanjenog za donirani kapital u odnosu na ukupnu aktivu MKO - preko 10%	Član 11. stav (1) Odluke o uslovima i ostalim standardima poslovanja i ograničenjima u mikrokreditnoj organizaciji
Portfolio u riziku MKO preko 30 dana (PAR) - do 5%	Član 12. stav (1) tačka c) Odluke o uslovima i ostalim standardima poslovanja i ograničenjima u mikrokreditnoj organizaciji
Godišnji otpis MKO - do 3%	Član 12. stav (1) tačka d) Odluke o uslovima i ostalim standardima poslovanja i ograničenjima u mikrokreditnoj organizaciji
Operativna efikasnost poslovanja MKO - do 45%	Član 12. stav (1) tačka b) Odluke o uslovima i ostalim standardima poslovanja i ograničenjima u mikrokreditnoj organizaciji
Povrat na aktivu MKO prilagođen za inflaciju, tržišnu cijenu kapitala i donacije (AROA) - pozitivan	Član 12. stav (1) tačka a) Odluke o uslovima i ostalim standardima poslovanja i ograničenjima u mikrokreditnoj organizaciji
Minimalan iznos osnovnog kapitala lizing društava - 250.000 KM	Član 8. stav (1) ZoL ⁷
Minimalan iznos osnovnog kapitala društava za faktoring - 750.000 KM	Član 27. stav (1) ZoF ⁸

⁵ „Službene novine Federacije BiH“, broj 59/06

⁶ „Službene novine Federacije BiH“, broj 103/18

⁷ „Službene novine Federacije BiH“, broj 85/08, 39/09, 65/13, 104/16

⁸ „Službene novine Federacije BiH“, broj 14/16 i 74/20

SAŽETAK

Osnovni pokazatelji poslovanja bankarskog sektora u FBiH

U FBiH je na dan 31.03.2021. godine poslovalo 15 komercijalnih banaka, sa 525 organizacionih dijelova, u kojima je bilo zaposleno ukupno 6.452 radnika, što je za 70 radnika manje u odnosu na kraj 2020. godine.

Ukupna neto aktiva na nivou bankarskog sektora u FBiH sa 31.03.2021. godine iznosi 24,5 milijardi KM i za 130,6 miliona KM ili 0,5% je veća u odnosu na 31.12.2020. godine.

Ukupni kapital banaka u FBiH iznosi 3,1 milijardu KM, što je za 67,7 miliona KM ili 2,2% veće u odnosu na kraj 2020. godine, od čega dionički kapital iznosi 1,3 milijarde KM. Učešće ukupnog kapitala u izvorima na nivou bankarskog sektora FBiH iznosi 12,8%.

Regulatorni kapital iznosi 2,7 milijardi KM i veći je za 12,8 miliona KM ili 0,5% u odnosu na kraj 2020. godine. Osnovni kapital i redovni osnovni kapital iznose 2,6 milijardi KM sa ostvarenim povećanjem od 15,2 miliona KM ili 0,6%, dok dopunski kapital iznosi 114,7 miliona KM i manji je za 2,4 miliona KM ili 2% u odnosu na kraj 2020. godine.

Stopa regulatornog kapitala bankarskog sektora FBiH na dan 31.03.2021. godine iznosi 19% i za 0,1 procentni poen je manja u odnosu na kraj 2020. godine. Ostale stope kapitala (stopa redovnog osnovnog kapitala i osnovnog kapitala) na nivou bankarskog sektora FBiH iznose 18,2%, što je također za 0,1 procentni poen manje u odnosu na 31.12.2020. godine.

Stopa finansijske poluge (odnos osnovnog kapitala i ukupne izloženosti banke) na nivou bankarskog sektora FBiH iznosi 10,1%, koliko je iznosila i na kraju 2020. godine.

Ukupna izloženost banaka iznosi 28,9 milijardi KM, od čega se 25,1 milijarda KM odnosi na bilansne izloženosti, a 3,8 milijardi KM na vanbilansne stavke.

U prva tri mjeseca 2021. godine zabilježeno je povećanje bilansne izloženosti u odnosu na kraj 2020. godine za iznos od 128 miliona KM ili 0,5%, a nastao je kao neto efekat povećanja novčanih sredstava, finansijske imovine koja se vrednuje po fer vrijednosti i po amortizovanom trošku, te smanjenja ostalih finansijskih potraživanja. U istom periodu zabilježeno je smanjenje vanbilansnih stavki za 119 miliona KM ili 3,1%, a isto je najvećim dijelom posljedica smanjenja na poziciji neopozivo odobrenih, a neiskorištenih kredita.

Bilansne izloženosti u nivou kreditnog rizika 1 na dan 31.03.2021. godine iznose 22,5 milijardi KM i čine 89,6% ukupnih bilansnih izloženosti. Bilansne izloženosti u nivou kreditnog rizika 2 iznose 1,6 milijardi KM i čine 6,4% ukupnih bilansnih izloženosti, dok bilansne izloženosti u nivou kreditnog rizika 3 iznose jednu milijardu KM i čine 4% ukupnih bilansnih izloženosti.

Vanbilansne izloženosti raspoređene u nivo kreditnog rizika 1 na dan 31.03.2021. godine iznose 3,4 milijarde KM i čine 90,4% ukupnih vanbilansnih izloženosti. Izloženosti u nivou kreditnog rizika 2 iznose 357 miliona KM ili 9,5% ukupnih vanbilansnih izloženosti, dok je u nivo kreditnog rizika 3 raspoređeno 4,8 miliona KM ili 0,1% ukupnih vanbilansnih izloženosti.

Stopa pokrivenosti ECL bilansnih izloženosti iznosi 4,7%, koliko je iznosila i na kraju prethodne godine. U odnosu na 31.12.2020. godine, stopa pokrivenosti ECL za izloženosti u nivou kreditnog

rizika 1 ostala je na istom nivou od 0,8%, u nivou kreditnog rizika 2 povećana je sa 12,4% na 13% i u nivou kreditnog rizika 3 sa 78,2% na 78,4%.

Ukupna pokrivenost ECL vanbilansnih izloženosti ostala je na istom nivou kao na kraju 2020. godine i iznosi 1,5%, dok je zabilježeno povećanje pojedinačnih stopa pokrivenosti kod sva tri nivoa kreditnog rizika.

Na dan 31.03.2021. godine krediti iznose 15,3 milijarde KM i isti su ostvarili povećanje od 88,2 miliona KM ili 0,6% u odnosu na kraj 2020. godine. Krediti odobreni stanovništvu, sa učešćem u ukupnim kreditima od 47,7%, ostvarili su povećanje od 0,6% i iznose 7,3 milijarde KM. Krediti odobreni pravnim licima, sa učešćem u ukupnim kreditima od 52,3%, ostvarili su također stopu rasta od 0,6% i iznose osam milijardi KM.

Kreditni portfolio u nivou kreditnog rizika 3 (NPL) na dan 31.03.2021. godine iznosi 970,9 miliona KM i čini 6,3% ukupnog kreditnog portfolija, a smanjen je za 11,9 miliona KM ili 1,2% u odnosu na kraj prethodne godine, najvećim dijelom zbog izvršenog računovodstvenog i trajnog otpisa, kao i posebnih mjera koje je FBA poduzimala u prošloj godini. Stopa pokrivenosti ECL za nivo kreditnog rizika 3 iznosi 77,9% (pravna lica 77,8%, a stanovništvo 78,1%) i u odnosu na 31.12.2020. godine veća je za 0,2 procentna poena.

Po isteku mjera koje je propisala FBA za oporavak od negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem "COVID-19" (u daljem tekstu: pandemija), FBA upućuje na potrebu dodatne pažnje u periodu potrebnog za oporavak od pandemije, odnosno upućuje i na dalje prisutan povećan rizik rasta kreditnog portfolija na nivou kreditnog rizika 3.

Od ukupnih kredita plasiranih pravnim licima, na NPL se odnosi 520,4 miliona KM ili 6,5%, što je za 0,3 procentna poena manje u odnosu na kraj 2020. godine. Za sektor stanovništva NPL iznosi 450,5 miliona KM ili 6,2%, što je za 0,2 procentna poena veće u odnosu na kraj 2020. godine.

Novčana sredstva iznose 7,4 milijarde KM ili 30,3% ukupne aktive i veća su za 26,4 miliona KM ili 0,4% u odnosu na kraj 2020. godine.

Ulaganja u vrijednosne papire sa 31.03.2021. godine iznose 1,7 milijardi KM, sa učešćem u aktivni od 7% i povećana su u odnosu na kraj 2020. godine za 39,4 miliona KM ili 2,3%.

Depoziti, kao najznačajniji izvor finansiranja banaka iznose 19,8 milijardi KM, sa učešćem od 80,7% u ukupnoj pasivi. U odnosu na kraj 2020. godine, veći su za iznos od 144,7 miliona KM ili 0,7%. Štedni depoziti, kao najznačajniji i najveći segment depozitnog i finansijskog potencijala banaka iznose 10,2 milijarde KM i povećani su za 270,8 miliona KM ili 2,7%, što predstavlja značajan pokazatelj povjerenja građana u bankarski sistem.

Uzeti krediti iznose 772,9 miliona KM, sa učešćem od 3,2% u ukupnoj pasivi i smanjeni su za 39 miliona KM ili 4,8% u odnosu na kraj 2020. godine.

Posmatrajući osnovne pokazatelje likvidnosti, kvalitativne i kvantitativne zahtjeve, kao i druge faktore koji utječu na poziciju likvidnosti banaka, može se zaključiti da je likvidnost bankarskog sektora u FBiH na kraju prvog kvartala 2021. godine zadovoljavajuća, i pored negativnih efekata na privredu uzrokovanih pandemijom.

Na nivou bankarskog sektora u FBiH, prema izvještajnim podacima banaka sa 31.03.2021. godine, iskazan je pozitivan finansijski rezultat, koji je za 8,9% veći od iskazanog u istom periodu prethodne godine. Jedna banka je iskazala gubitak u poslovanju za prva tri mjeseca 2021. godine.

Osnovni pokazatelji poslovanja mikrokreditnog sektora u FBiH

U FBiH sa 31.03.2021. godine, dozvolu za rad FBA ima 14 MKO koje čine mikrokreditni sektor u FBiH, od toga 11 MKF (neprofitne organizacije) i tri MKD (profitne organizacije). Sa 31.03.2021. godine, MKO sa sjedištem u FBiH su poslovale putem 360 organizacionih dijelova, u kojima je zaposleno 1.393 radnika, što je za jednog radnika manje u odnosu na 31.12.2020. godine.

Ukupna aktiva mikrokreditnog sektora u FBiH sa 31.03.2021. godine iznosi 659,8 miliona KM i za 1,7 miliona KM ili 0,3% je veća u odnosu na 31.12.2020. godine. U posmatranom periodu stopa rasta ukupne aktive MKD je 1,9%, dok je stopa pada aktive MKF 0,3%.

Ukupni neto mikrokreditni iznose 530,6 miliona KM, što čini 80,4% ukupne aktive mikrokreditnog sektora u FBiH i zabilježili su pad od 3,2 miliona KM ili 0,6% u odnosu na 31.12.2020. godine. Stopa rasta neto mikrokredita u odnosu na 31.12.2020. godine u MKD je 1,7%, dok je stopa pada u MKF 1,5%.

Pokazatelji kvaliteta mikrokreditnog portfolija na nivou sektora (portfolio u riziku preko 30 dana – 1,55% i otpisi - 1,21%) su u okviru propisanih ograničenja. Portfolio u riziku preko 30 dana iskazuje povećanje, dok je stopa otpisa na istom nivou u odnosu na kraj 2020. godine.

Ukupne obaveze po uzetim kreditima mikrokreditnog sektora u FBiH iznose 312,5 miliona KM, sa učešćem od 47,4% u ukupnoj pasivi i manje su za 2,9 miliona KM ili 0,9% u odnosu na 31.12.2020. godine. U posmatranom periodu rast kreditnih obaveza MKD je 1,3%, dok su kreditne obaveze MKF zabilježile pad od 2,1%.

Ukupni kapital na nivou mikrokreditnog sektora u FBiH iznosi 316,7 miliona KM ili 48% ukupne pasive i veći je za 5,2 miliona KM ili 1,7% u odnosu na kraj 2020. godine, pri čemu je stopa rasta ukupnog kapitala MKD 3,5%, a MKF 1,3%.

Na nivou mikrokreditnog sektora u FBiH za period 01.01.-31.03.2021. godine iskazan je pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 3,8 miliona KM, što je za 0,7 miliona KM više u odnosu na isti period 2020. godine. MKD su iskazala neto dobit u iznosu od 0,4 miliona KM, dok su MKF iskazale višak prihoda nad rashodima u ukupnom iznosu od 3,4 miliona KM. Sedam MKF i dva MKD su iskazali višak prihoda nad rashodima, odnosno neto dobit, dok su četiri MKF i jedno MKD iskazali manjak prihoda nad rashodima, odnosno gubitak u poslovanju.

Operativna efikasnost poslovanja mikrokreditnog sektora FBiH sa 31.03.2021. godine je 18,38%, što je u okviru propisanog pokazatelja, a iskazani povrat na aktivu, prilagođen za inflaciju, tržišnu cijenu kapitala i donacije je pozitivan i iznosi 2,45%, što je u skladu sa propisanim ograničenjem poslovanja.

Osnovni pokazatelji poslovanja lizing sektora u FBiH

Lizing sistem u FBiH sa 31.03.2021. godine čine četiri lizing društva (lizing sektor) i jedna komercijalna banka koja obavlja poslove finansijskog lizinga. U lizing sektoru FBiH je sa 31.03.2021. godine zaposleno ukupno 107 radnika što je za 5,9% više u odnosu na kraj prethodne godine.

Ukupna aktiva lizing sektora u FBiH na dan 31.03.2021. godine iznosi 350,5 miliona KM i veća je za 6,7 miliona KM ili 1,9% u odnosu na 31.12.2020. godine.

Neto potraživanja po osnovu finansijskog lizinga, kao najznačajnija stavka u strukturi ukupne aktive, iznose 265,1 milion KM ili 75,7% ukupne aktive i u odnosu na 31.12.2020. godine veća su za iznos od 8,3 miliona KM ili 3,2%. U pogledu kvaliteta aktive lizing sektora u FBiH sa 31.03.2021. godine iskazano je ukupno 3,5 miliona KM dospjelih neizmirenih potraživanja koja su manja za 1,8% u odnosu na 31.12.2020. godine. Rezerve za gubitke po finansijskom lizingu povećane su za 6,6% u odnosu na kraj prethodne godine. Ukupan broj i vrijednost novozaključenih lizing ugovora za finansijski i operativni lizing na nivou lizing sistema, u posmatranom periodu bilježe povećanje za 1,4%, odnosno 14,5%.

U strukturi ukupne pasive lizing sektora u FBiH sa 31.03.2021. godine najveću stavku predstavljaju obaveze po uzetim kreditima u iznosu od 311,4 miliona KM, koje čine 88,8% ukupne pasive. U odnosu na 31.12.2020. godine ove obaveze su povećane za iznos od 3,5 miliona KM ili 1,1%. Posmatrano prema ugovorenoj ročnosti, dominantno je učešće dugoročnih kredita u obavezama po uzetim kreditima.

Ukupni kapital lizing sektora u FBiH na dan 31.03.2021. godine iznosi 29 miliona KM, što čini 8,3% ukupne pasive lizing sektora FBiH i u poređenju sa 31.12.2020. godine, ova bilansna pozicija je povećana za iznos od 1,3 miliona KM ili 4,6%.

Na nivou lizing sektora u FBiH, kojeg čine četiri lizing društva, u periodu 01.01.-31.03.2021. godine iskazan je pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 1,3 miliona KM, što predstavlja povećanje za 0,4 miliona KM u odnosu na isti period prethodne godine. Povećanje poslovnog rezultata lizing sektora najvećim dijelom posljedica je značajnog poboljšanja poslovnog rezultata kod jednog lizing društva u iznosu od 0,6 miliona KM. Tri lizing društva su iskazala neto dobit, dok je jedno lizing društvo iskazalo gubitak u poslovanju.

Podaci o posebnim mjerama FBA za SBS u FBiH

Zaključno sa krajem prvog kvartala 2021. godine, 814,3 miliona KM ili 5,3% od iznosa ukupnih kredita bankarskog sektora FBiH je obuhvaćeno nekom od aktivnih mjera propisanih Odlukom o privremenim mjerama koje banka primjenjuje za oporavak od negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem "COVID-19"⁹. Ukupan iznos kreditnog portfolija pravnih lica koji je obuhvaćen nekom od aktivnih mjera je 730,4 miliona KM ili 9,1% kreditnog portfolija pravnih lica, dok portfolio stanovništva pod aktivnim mjerama iznosi 83,9 miliona KM ili 1,1% kreditnog portfolija stanovništva.

Aktivan broj dužnika NFI, obuhvaćen nekom od posebnih mjera propisanih Odlukom o privremenim mjerama koje lizing društva i mikrokreditne organizacije primjenjuju za oporavak od negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem "COVID-19"¹⁰ sa 31.03.2021. godine, je 6.768, a iznos je 69,4 miliona KM ili 8,7% od iznosa ukupnog kreditnog portfolija NFI. U segmentu stanovništva, izloženosti obuhvaćene nekom od posebnih mjera iznose 39,5 miliona KM i imaju učešće od 7,2% u ukupnom portfoliju stanovništva NFI, dok u segmentu pravnih lica izloženosti obuhvaćene nekom od posebnih mjera iznose 29,9 miliona KM i imaju učešće od 12% u ukupnom kreditnom portfoliju pravnih lica.

---

⁹ "Službene novine Federacije BiH", br. 60/20 i 21/21

¹⁰ "Službene novine Federacije BiH", br. 60/20 i 21/21

Osnovni pokazatelji faktoring poslovanja u FBiH

Sa 31.03.2021. godine, poslove faktoringa u FBiH obavljale su tri komercijalne banke, koje su članice međunarodnih bankarskih grupa sa sjedištem u zemljama članicama EU.

U FBiH je sa 31.03.2021. godine zaključeno 97 ugovora o faktoringu ukupne nominalne vrijednosti otkupljenih novčanih potraživanja u iznosu od 38,3 miliona KM. U odnosu na broj zaključenih ugovora o faktoringu u istom periodu prethodne godine, zabilježeno je smanjenje broja zaključenih ugovora za 34, dok nominalna vrijednost otkupljenih novčanih potraživanja i plaćenih kupčevih obaveza prema dobavljaču bilježi povećanje od 7,6 miliona KM ili 24,9% u odnosu na isti period prethodne godine.

Ukupni prihodi pružaoca usluga faktoringa na nivou faktoring sistema u FBiH sa 31.03.2021. godine iznose 0,4 miliona KM, koji su u poređenju s istim periodom 2020. godine veći za 5%.

UVOD

FBA je osnovana 1996. godine kao neovisna i samostalna institucija koja izvršava nadležnosti u skladu sa odredbama ZoA, međunarodnim standardima, principima supervizije i pravilima struke. UO FBA vrši opći nadzor poslovanja FBA, te u skladu sa zakonom propisanim nadležnostima poduzima mjere za efikasno obavljanje poslova iz svog djelokruga. FBA za svoj rad odgovara Parlamentu FBiH. U okviru redovnog izvršavanja zakonom propisanih nadležnosti, FBA sačinjava i na internet stranici javno objavljuje kvartalne informacije o SBS, koje odobrava UO FBA.

Informacija o SBS sa stanjem na dan 31.03.2021. godine sačinjena je korištenjem izvještajnih podataka, te drugih podataka i informacija koje su SBS dostavili FBA i koji se koriste u redovnom nadzoru SBS.

Sadržajno, Informacija je podijeljena u dva dijela. Prvi dio se odnosi na detaljnu analizu bankarskog sektora FBiH, njegove strukture, finansijskih pokazatelja poslovanja i preporuka FBA za bankarski sektor u FBiH. U drugom dijelu prezentirana je detaljna analiza poslovanja NFI, kao i usklađenost njihovog poslovanja sa zakonskom i podzakonskom regulativom u okviru koje su kao zasebni segmenti obrađeni mikrokreditni i lizing sektor, kao i faktoring poslovanje u FBiH, sa pripadajućim preporukama FBA.

Pregled prosječnih ponderisanih NKS i EKS na odobrene kredite i primljene depozite za banke, kao i prosječne ponderisane NKS i EKS za MKO i ugovore o finansijskom lizingu po segmentima prezentira se sa ciljem veće transparentnosti i lakše uporedivosti za korisnike finansijskih usluga kroz priloge, koji su sastavni dio ove Informacije.

Podaci izraženi u procentima u Informaciji iskazani su u pravilu sa jednim decimalnim mjestom, izuzev podataka o visinama NKS i EKS kod SBS i drugim podacima u kojima je to relevantno.

Imajući u vidu pogoršanje epidemiološke situacije i mjere nadležnih organa i institucija u FBiH u pogledu zaštite od produbljanja zdravstvene i socioekonomske krize, FBA je, u okviru propisanih nadležnosti, pristupila produženju rokova za podnošenje zahtjeva za odobravanje posebnih mjera utvrđenih u Odluci o privremenim mjerama koje banka primjenjuje za oporavak od negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem „COVID-19“. U uslovima s kraja prvog kvartala 2021. godine, očekivao se ponovni rast broja dužnika u poteškoćama sa otplatom kreditnih obaveza čija će mogućnost oporavka biti izvjesnija ukoliko se omogući odobravanje posebnih mjera tokom 2021. godine. Primjena mjera će imati pozitivan utjecaj na cjelokupnu ekonomiju FBiH i bankarski sektor. S tim u vezi, FBA je usvojila Odluku o izmjenama Odluke o privremenim mjerama koje banka primjenjuje za oporavak od negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem "COVID-19" i Odluku o izmjenama Odluke o privremenim mjerama koje lizing društva i mikrokreditne organizacije primjenjuju za oporavak od negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem "COVID-19", koje imaju za cilj očuvanje stabilnosti bankarskog, mikrokreditnog i lizing sektora u FBiH i omogućavanje davanja olakšica klijentima SBS-a čiji su prihodi, odnosno izvori za otplatu i dalje smanjeni, kao posljedica utjecaja pandemije, čime je otežano, onemogućeno ili će biti onemogućeno izmirivanje njihovih obaveza prema SBS.

1. BANKARSKI SEKTOR

1.1. STRUKTURA BANKARSKOG SEKTORA U FBiH

1.1.1. Status, broj i poslovna mreža

Na dan 31.03.2021. godine u FBiH bankarsku dozvolu ima 15 komercijalnih banaka. Broj banaka je isti kao i 31.12.2020. godine i sve banke su članice AOD.

Posebnim zakonskim propisom regulisano je osnivanje i rad Razvojne banke FBiH, a njen nadzor se vrši u skladu sa Uredbom o kriterijima i načinu vođenja nadzora nad poslovanjem Razvojne banke FBiH, te podaci o njenom poslovanju nisu uvršteni u ovu Informaciju.

U Prilogu 1. daju se osnovni podaci o bankama u FBiH na dan 31.03.2021. godine.

Banke iz FBiH su na dan 31.03.2021. godine imale ukupno 525 organizacionih dijelova, što je za šest organizacionih dijelova ili 1,1% manje u odnosu na 31.12.2020. godine. Na području FBiH nalazi se 463 organizaciona dijela banaka. Sedam banaka iz FBiH imale su 51 organizacioni dio u RS-u, a deset banaka je imalo 11 organizacionih dijelova u BD-u.

Tri banke iz RS-a imaju 28 organizacionih dijelova u FBiH, što je na istom nivou u odnosu na 31.12.2020. godine.

U sljedećem pregledu prikazani su organizacioni dijelovi, mreža bankomata i POS uređaja banaka u FBiH na dan 31.03.2021. godine:

Tabela 1: Banke FBiH, org. dijelovi banaka iz RS u FBiH i mreža bankomata i POS uređaja					
R. br.	Naziv banke	Poslovna jedinica/viši organizacioni dijelovi	Ostali organizacioni dijelovi	POS uređaji	Bankomati
I Banke sa sjedištem u FBiH (na području BiH)					
1.	Addiko Bank d.d. Sarajevo	32	-	-	81
2.	ASA Banka d.d. Sarajevo	12	9	-	29
3.	Bosna Bank International d.d. Sarajevo	35	1	-	59
4.	Intesa Sanpaolo Banka d.d. BiH Sarajevo	47	-	2.940	118
5.	Komercijalno-investiciona banka d.d. V. Kladaša	5	7	-	4
6.	NLB Banka d.d. Sarajevo	42	-	1.819	87
7.	Privredna banka Sarajevo d.d. Sarajevo	7	10	-	25
8.	ProCredit Bank d.d. Sarajevo	3	3	-	16
9.	Raiffeisen Bank d.d. BiH Sarajevo	38	63	9.210	292
10.	Sberbank BH d.d. Sarajevo	32	-	33	66
11.	Sparkasse Bank d.d. BiH Sarajevo	46	-	-	108
12.	UniCredit Bank d.d. Mostar	70	-	9.258	265
13.	Union banka d.d. Sarajevo	4	9	-	15
14.	Vakufska banka d.d. Sarajevo	17	1	-	22
15.	ZiraatBank BH d.d. Sarajevo	18	14	797	66
Ukupno I		408	117	24.057	1.253
II Organizacioni dijelovi banaka iz RS u FBiH					
1.	Komercijalna banka a.d. Banja Luka	2	0	1	2
2.	Nova banka a.d. Banja Luka	3	10	524	26
3.	MF banka a.d. Banja Luka	5	8	70	11
Ukupno II		10	18	595	39

1.1.2. Struktura vlasništva i tržišno učešće

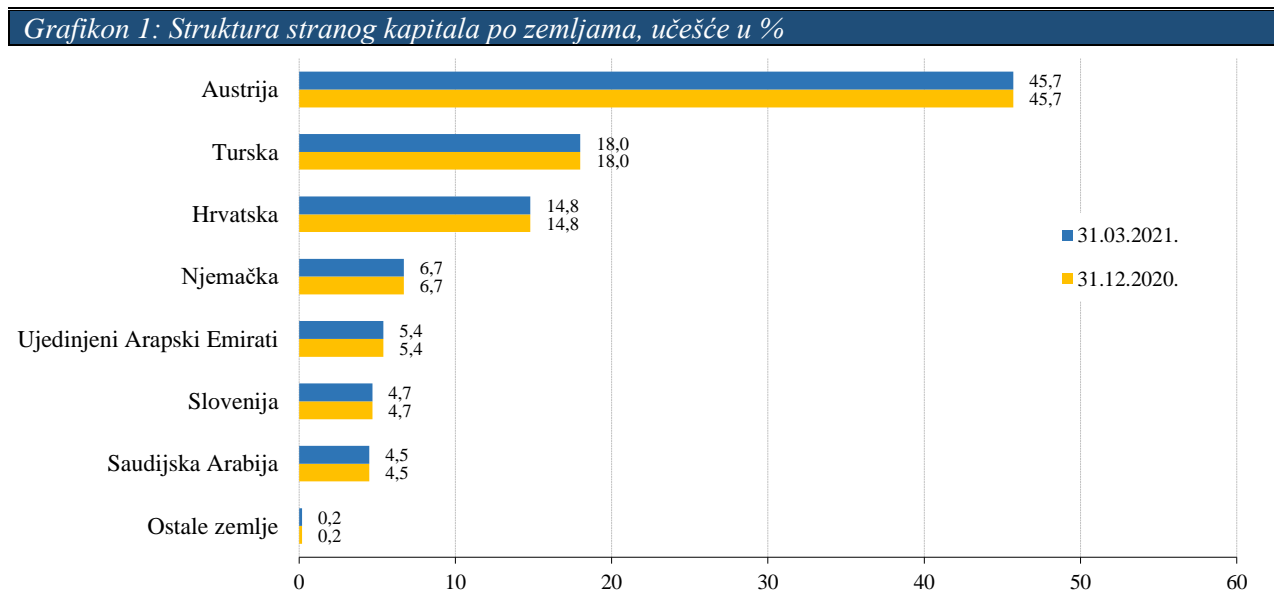
Vlasnička struktura banaka¹¹ u FBiH na dan 31.03.2021. godine je sljedeća:

- u privatnom i pretežno privatnom vlasništvu - 14 banaka,
- u državnom i pretežno državnom vlasništvu¹² - jedna banka.

Od 14 banaka u pretežno privatnom vlasništvu, četiri banke su u većinskom vlasništvu domaćih pravnih i fizičkih lica (rezidenata), dok je deset banaka u većinskom stranom vlasništvu.

Ako se analizira samo strani kapital, prema kriteriju zemlje porijekla dioničara, na dan 31.03.2021. godine, stanje je nepromijenjeno u odnosu na kraj 2020. godine, s obzirom da najveće učešće i dalje imaju dioničari iz Austrije (45,7% stranog kapitala), zatim Turske (18%) i Hrvatske (14,8%), dok ostale zemlje nemaju značajnije pojedinačno učešće. Iako je bilo inicijative za dokapitalizaciju, nije došlo do promjene u strukturi vlasništva, a razlog može biti u teškoćama u radu Komisije za vrijednosne papire FBiH u posmatranom periodu.

Struktura stranog kapitala po zemljama daje se u sljedećem grafikonu:

Ako se uzmu u obzir kapitalne veze, struktura stranog kapitala može se posmatrati i po kriteriju zemlje sjedišta majke-matice, odnosno bankarske grupe u čijem su većinskom vlasništvu (direktno ili indirektno preko članica iz bankarske grupe) banke u FBiH.

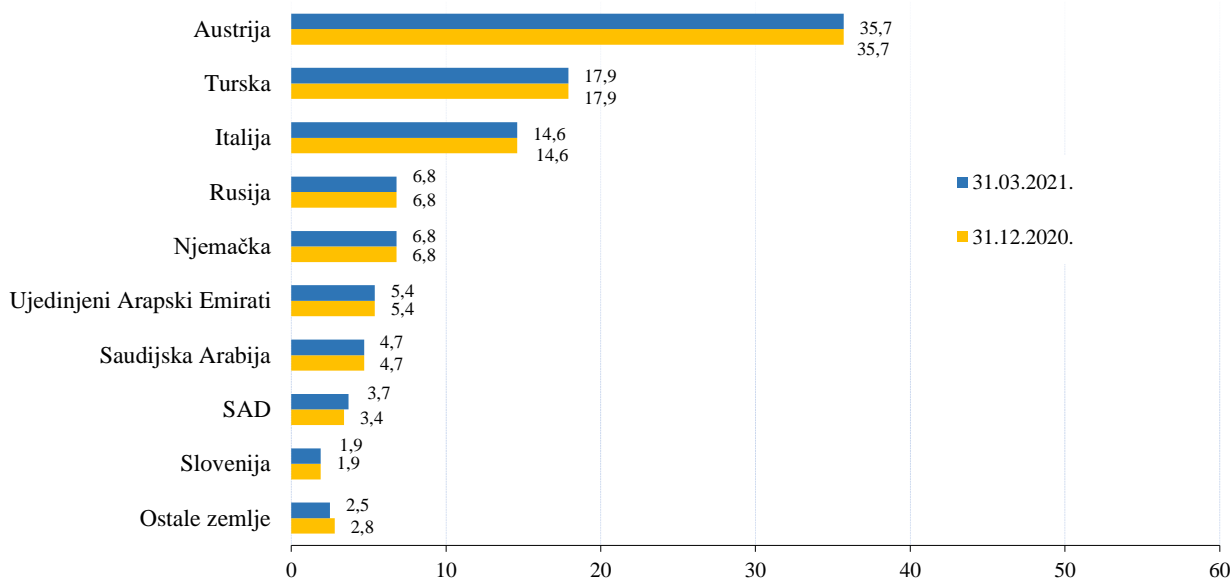
Prema ovom kriteriju najveće učešće sa 31.03.2021. godine imaju bankarske grupe i banke iz Austrije (35,7%), zatim iz Turske (17,9%) i Italije (14,6%), dok bankarske grupe i banke iz ostalih zemalja nemaju značajnije pojedinačno učešće (ispod 7%).

Struktura stranog kapitala po zemljama - sjedištu grupe daje se u sljedećem grafikonu:

¹¹ Kriterij podjele banaka je vlasništvo na dioničkom kapitalu banaka

¹² Državno vlasništvo se odnosi na kapital Vlade FBiH

Grafikon 2: Struktura stranog kapitala po zemljama - sjedištu grupe¹³, učešće u %

Struktura vlasništva prema vrijednosti ukupnog kapitala daje se u sljedećoj tabeli:

- 000 KM -

R. br.	Banke	31.12.2019.		31.12.2020.		31.03.2021.		Indeks	
		Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Državne banke	68.881	2,2	63.642	2,1	64.665	2,1	92	102
2.	Privatne banke	3.068.277	97,8	3.002.440	97,9	3.069.169	97,9	98	102
	Ukupno	3.137.158	100	3.066.082	100	3.133.834	100	98	102

U skladu sa nalogom eksternog revizora kod jedne banke su korigovani finansijski izvještaji za 2019. godinu zbog naknadnog vrednovanja finansijske imovine po fer vrijednosti u slučaju jednog udjela, uslijed čega je došlo do povećanja ukupnog kapitala bankarskog sektora FBiH sa 31.12.2019. godine za 5,8 miliona KM.

Ukupan kapital bankarskog sektora u FBiH na dan 31.03.2021. godine, povećan je za 67,7 miliona KM ili 2,2% u odnosu na kraj 2020. godine i iznosi 3,1 milijardu KM. Povećanje ukupnog kapitala za 67,7 miliona KM ostvareno je kao neto efekat: povećanja po osnovu tekućeg finansijskog rezultata za prvi kvartal 2021. godine od 79 miliona KM, smanjenja po osnovu promjene računovodstvene politike vrednovanja materijalne imovine kod jedne banke u iznosu od 6,4 miliona KM i smanjenja po osnovu fer vrednovanja stavki imovine kroz ostalu sveobuhvatnu dobit u iznosu od 4,9 miliona KM.

Posmatrano kroz učešće državnog, privatnog i stranog kapitala u dioničkom kapitalu banaka dobije se detaljniji pregled o strukturi vlasništva kapitala banaka u FBiH, što je prikazano u sljedećoj tabeli:

¹³ Pored zemalja sjedišta matice-bankarske grupe čije su članice banke iz FBiH, uključene su i zemlje iz kojih su svi ostali strani dioničari banaka iz FBiH

Tabela 3: Struktura vlasništva prema učešću državnog, privatnog i stranog kapitala

R. br.	Dionički kapital	31.12.2019.		31.12.2020.		31.03.2021.		Indeks	
		Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Državni kapital	41.619	3,2	41.619	3,2	41.619	3,2	100	100
2.	Privatni kapital (rezidenti)	139.355	10,7	140.547	10,8	140.602	10,8	101	100
3.	Strani kapital (nerezidenti)	1.118.725	86,1	1.117.534	86,0	1.117.479	86,0	100	100
	Ukupno	1.299.699	100	1.299.700	100	1.299.700	100	100	100

Sa 31.03.2021. godine u odnosu na kraj 2020. godine, nije bilo promjena u strukturi vlasništva dioničkog kapitala bankarskog sektora FBiH prema učešću državnog, privatnog i stranog kapitala.

Na dan 31.03.2021. godine tržišno učešće banaka sa većinskim stranim kapitalom iznosi 92,8%, sa većinskim privatnim kapitalom 5,1%, a sa većinskim državnim kapitalom 2,1%. U sljedećoj tabeli daje se pregled tržišnih udjela banaka prema vrsti vlasništva (većinskim kapitalom) kroz periode:

Tabela 4: Tržišna učešća banaka prema vrsti vlasništva (većinskom kapitalu)

R. br.	Banke	31.12.2019.			31.12.2020.			31.03.2021.		
		Broj banaka	Učešće u ukup. kapit. %	Učešće u ukup. aktivi %	Broj banaka	Učešće u ukup. kapit. %	Učešće u ukup. aktivi %	Broj banaka	Učešće u ukup. kapit. %	Učešće u ukup. aktivi %
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Banke s većinskim državnim kapitalom	1	2,2	3,3	1	2,1	3,6	1	2,1	3,4
2.	Banke s većinskim privatnim kapitalom rezidenata	4	5,9	6,3	4	5,3	6,7	4	5,1	6,4
3.	Banke s većinskim stranim kapitalom	10	91,9	90,4	10	92,6	89,7	10	92,8	90,2
	Ukupno	15	100	100	15	100	100	15	100	100

1.1.3. Kadrovska struktura

Na nivou bankarskog sektora na dan 31.03.2021. godine broj zaposlenih je 6.452 i manji je za 70 zaposlenih ili 1,1% u odnosu na kraj 2020. godine. Smanjenje broja zaposlenih prisutno je kod deset banaka, kod tri banke došlo je do povećanja broja zaposlenih, a kod dvije banke broj zaposlenih je na istom nivou u odnosu na kraj 2020. godine.

Pregled kvalifikacione strukture zaposlenih na nivou bankarskog sektora u FBiH, daje se u sljedećoj tabeli:

Tabela 5: Kvalifikaciona struktura zaposlenih u bankama FBiH

R. br.	Stepen stručne sprema	31.12.2019.		31.12.2020.		31.03.2021.		Indeks	
		Broj zaposlenih	Učešće %	Broj zaposlenih	Učešće %	Broj zaposlenih	Učešće %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Visoka stručna sprema - VSS	4.125	61,9	4.088	62,7	4.055	62,8	99	99
2.	Viša stručna sprema - VŠS	485	7,3	453	6,9	450	7,0	93	99
3.	Srednja stručna sprema - SSS	2.041	30,7	1.975	30,3	1.941	30,1	97	98
4.	Ostali	8	0,1	6	0,1	6	0,1	75	100
	Ukupno	6.659	100	6.522	100	6.452	100	98	99

Smanjenje broja zaposlenih u bankarskom sektoru FBiH sa 31.03.2021. godine u odnosu na kraj 2020. godine, prisutno je kod zaposlenih u svim kategorijama kvalifikacione strukture, osim u kategoriji ostali.

Jedan od pokazatelja koji utječe na ocjenu performansi poslovanja pojedinačne banke i bankarskog sektora je omjer aktive i broja zaposlenih, odnosno iznos aktive po zaposlenom, pri čemu je veći omjer pokazatelj bolje efikasnosti poslovanja banke i ukupnog sektora.

U sljedećoj tabeli daje se pregled ukupne aktive po zaposlenom u bankarskom sektoru FBiH po periodima:

- 000 KM -

31.12.2019.			31.12.2020.			31.03.2021.		
Broj zaposl.	Aktiva	Aktiva po zaposl.	Broj zaposl.	Aktiva	Aktiva po zaposl.	Broj zaposl.	Aktiva	Aktiva po zaposl.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
6.659	24.217.016	3.637	6.522	24.396.438	3.741	6.452	24.527.049	3.801

1.2. FINANSIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA

1.2.1. Bilans stanja

U prezentirane pokazatelje poslovanja banaka u FBiH i analize bankarskog sektora uključeni su pokazatelji iz aktivnog podbilansa jedne banke sa većinskim državnim kapitalom¹⁴, a u skladu sa odredbama Zakona o početnom bilansu stanja preduzeća i banaka FBiH, prema kojim su banke sa većinskim državnim kapitalom obavezne izvještavati FBA na bazi „ukupnog“ bilansa stanja, raščlanjenog na: pasivni, neutralni i aktivni podbilans.

S tim u vezi, podaci su iskazani u Prilogu 2. ove Informacije - Bilans stanja banaka u FBiH po šemi FBA (aktivni podbilans). U Prilogu 3. daje se pregled aktive, kredita, depozita i finansijskog rezultata banaka u FBiH na dan 31.03.2021. godine.

U sljedećoj tabeli daje se sažeti pregled bilansa stanja bankarskog sektora:

- 000 KM -

R. br.	O p i s	31.12.2019.		31.12.2020.		31.03.2021.		Indeks	
		Iznos	Učeše %	Iznos	Učeše %	Iznos	Učeše %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
AKTIVA (IMOVINA)									
1.	Novčana sredstva	7.641.570	31,6	7.414.615	30,4	7.440.969	30,3	97	100
2.	Vrijednosni papiri	1.462.770	6,0	1.687.459	6,9	1.726.836	7,0	115	102
3.	Plasmani drugim bankama	149.197	0,6	275.941	1,1	309.795	1,3	185	112
4.	Kredit	15.220.759	62,8	15.254.651	62,5	15.342.815	62,6	100	101
5.	Ispravka vrijed.	1.120.940	4,6	1.127.176	4,6	1.122.980	4,6	101	100
6.	Kredit-neto (kred. - isp. vrij.)	14.099.819	58,2	14.127.475	57,9	14.219.835	58,0	100	101
7.	Posl. prostor i ostala fiksna aktiva	600.684	2,5	553.475	2,3	545.835	2,2	92	99
8.	Ostala aktiva	262.976	1,1	337.473	1,4	283.779	1,2	128	84
UKUPNA AKTIVA		24.217.016	100	24.396.438	100	24.527.049	100	101	101
OBAVEZE									
9.	Depoziti	19.414.294	80,2	19.660.862	80,6	19.805.527	80,7	101	101
10.	Uzete pozajmice od drugih banaka	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0
11.	Obaveze po uzetim kreditima	856.626	3,5	811.878	3,3	772.890	3,2	95	95
12.	Ostale obaveze	808.938	3,3	857.616	3,5	814.798	3,3	106	95
KAPITAL									
13.	Kapital	3.137.158	13,0	3.066.082	12,6	3.133.834	12,8	98	102
UKUPNO PASIVA (OBAVEZE I KAPITAL)		24.217.016	100	24.396.438	100	24.527.049	100	101	101

¹⁴ Banke u većinskom državnom vlasništvu u "ukupnom" bilansu iskazuju pasivne i neutralne stavke

U skladu sa nalogom eksternog revizora kod jedne banke su korigovani finansijski izvještaji za 2019. godinu zbog naknadnog vrednovanja finansijske imovine po fer vrijednosti u slučaju jednog udjela, uslijed čega je došlo do povećanja bilansne sume bankarskog sektora FBiH sa stanjem na dan 31.12.2019. godine za 6,4 miliona KM. Navedena promjena reflektovala se u aktivi bilansa stanja kroz povećanje na poziciji vrijednosnih papira, a u pasivi bilansa stanja kroz povećanje ukupnog kapitala, odnosno neraspoređene dobiti i rezervi kapitala u iznosu od 5,8 miliona KM i ostalih obaveza u iznosu od 0,6 miliona KM.

Ukupna neto aktiva na nivou bankarskog sektora u FBiH sa 31.03.2021. godine iznosi 24,5 milijardi KM i za 130,6 miliona KM ili 0,5% je veća u odnosu na kraj 2020. godine.

U strukturi aktive banaka najveće učešće imaju neto krediti (58%), zatim slijede novčana sredstva (30,3%), vrijednosni papiri (7%), fiksna aktiva (2,2%), plasmani drugim bankama (1,3%) i ostala aktiva (1,2%). U okviru pasive bilansa banaka najveće učešće imaju depoziti (80,7%), zatim slijedi kapital (12,8%), te ostale obaveze (3,3%) i obaveze po uzetim kreditima (3,2%).

Sa 31.03.2021. godine u odnosu na kraj 2020. godine zabilježen je trend rasta novčanih sredstava, vrijednosnih papira, plasmana drugim bankama, kredita, depozita i ukupnog kapitala, dok je zabilježen pad poslovnog prostora i ostale fiksne aktive, ostale aktive, obaveza po uzetim kreditima i ostalih obaveza.

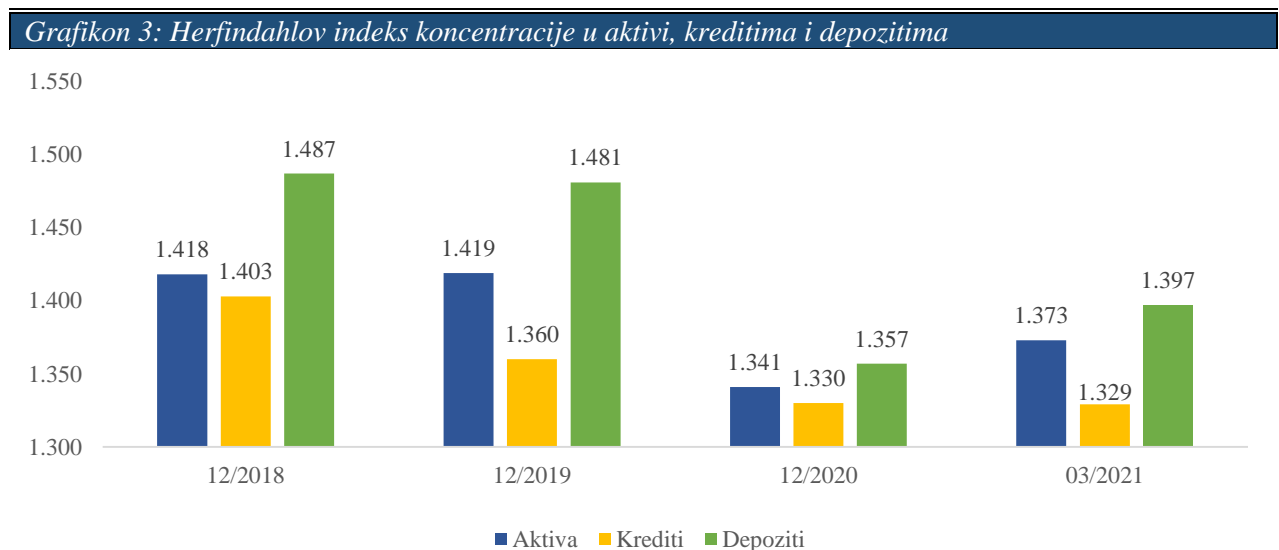
U sljedećoj tabeli daje se pregled aktive banaka prema vlasničkoj strukturi:

- 000 KM -

Tabela 8: Aktiva banaka prema vlasničkoj strukturi

R. br.	Banke	31.12.2019.			31.12.2020.			31.03.2021.			Indeks	
		Broj banaka	Aktiva (000 KM)	Učešće %	Broj banaka	Aktiva (000 KM)	Učešće %	Broj banaka	Aktiva (000 KM)	Učešće %	(7/4)	(10/7)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1.	Državne	1	801.261	3,3	1	879.736	3,6	1	840.669	3,4	110	96
2.	Privatne	14	23.415.755	96,7	14	23.516.702	96,4	14	23.686.380	96,6	100	101
Ukupno		15	24.217.016	100	15	24.396.438	100	15	24.527.049	100	101	101

U sljedećem grafikonu daje se Herfindahlov indeks koncentracije u aktivi, kreditima i depozitima po periodima:

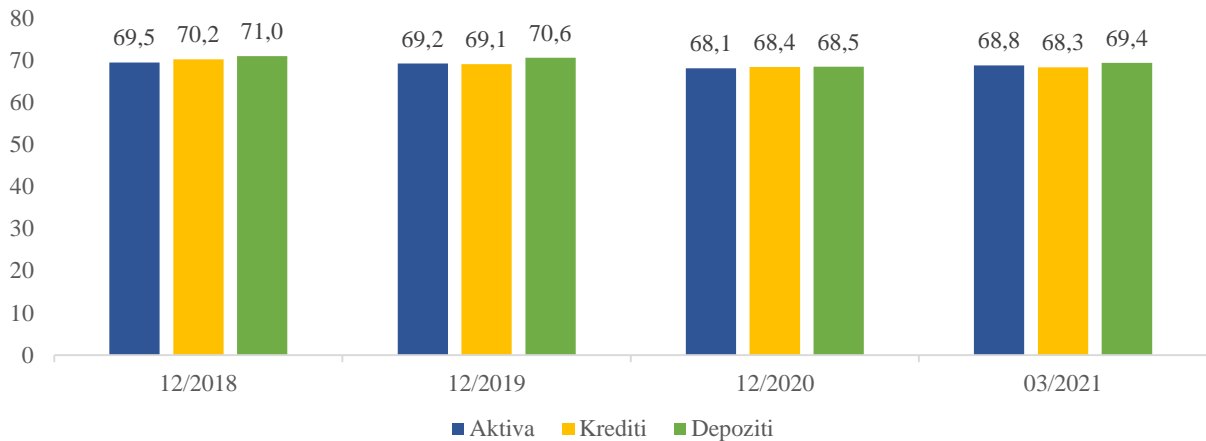
Sa 31.03.2021. godine Herfindahlov indeks koncentracije u odnosu na kraj 2020. godine povećan je za aktivu za 32 jedinice i depozite za 40 jedinica, a za kredite je skoro na istom nivou (neznatno

smanjenje za jednu jedinicu). Herfindahlov indeks koncentracije za posmatrani period pokazuje umjerenu koncentraciju u sve tri relevantne kategorije (aktivni, kreditima i depozitima).

Ako se posmatra koncentracijska stopa, odnosno ukupno učešće pet najvećih banaka u sektoru - CR5 sa 31.03.2021. godine u odnosu na kraj 2020. godine, prisutno je povećanje kod kategorija tržišnog učešća za 0,7 procentnih poena i depozita za 0,9 procentnih poena, a neznatno smanjenje kod kredita za 0,1 procentni poen. Dvije najveće banke u sektoru čine 45,3% tržišta (aktiva 46%, krediti 43,3% i depoziti 46,6%).

Pregled koncentracijskih stopa za pet najvećih banaka u sektoru daje se u sljedećem grafikonu:

Grafikon 4: Koncentracijske stope za pet najvećih banaka - CR5: aktiva, krediti i depoziti

Bankarski sektor može se analizirati i po kriteriju pripadnosti grupama, formiranih prema veličini aktive¹⁵. Sa 31.03.2021. godine u bankarskom sektoru FBiH, prema veličini aktive, izdvajaju se tri banke sa učešćem od 55,5%, koje čine I grupu banaka sa aktivom preko dvije milijarde KM.

U sljedećoj tabeli daje se pregled iznosa i učešća grupa banaka u ukupnoj aktivni kroz periode:

- 000 KM -

R. br.		31.12.2019.			31.12.2020.			31.03.2021.		
		Iznos	Učešće %	Broj banaka	Iznos	Učešće %	Broj banaka	Iznos	Učešće %	Broj banaka
1	I (preko 2 milijarde KM)	13.686.527	56,5	3	13.375.256	54,8	3	13.607.462	55,5	3
2	II (1-2 milijarde KM)	6.652.374	27,5	5	7.906.422	32,4	6	6.909.546	28,2	5
3	III (0,5-1 milijarda KM)	3.451.044	14,2	5	2.708.664	11,1	4	3.598.902	14,6	5
4	IV (0,1-0,5 milijarde KM)	427.071	1,8	2	406.096	1,7	2	411.139	1,7	2
5	V (ispod 0,1 milijarde KM)	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0
Ukupno		24.217.016	100	15	24.396.438	100	15	24.527.049	100	15

Sa 31.03.2021. godine u odnosu na kraj 2020. godine došlo je do promjene u strukturi kod II i III grupe banaka u ukupnoj aktivni bankarskog sektora FBiH, odnosno do prelaska jedne banke iz II u III grupu banaka. U posmatranom periodu nijedna banka nema aktivni manju od 100 miliona KM.

Novčana sredstva na nivou bankarskog sektora FBiH sa 31.03.2021. godine iznose 7,4 milijarde KM i bilježe rast u odnosu na kraj 2020. godine za 26,4 miliona KM ili 0,4%. Posmatrajući po bankama na nivou bankarskog sektora u FBiH, povećanje novčanih sredstava prisutno je kod šest

¹⁵ Banke su podijeljene u pet grupa u zavisnosti od veličine aktive

banaka, dok je kod devet banaka iskazano smanjenje novčanih sredstava. Pregled novčanih sredstava kroz periode daje se u sljedećoj tabeli:

- 000 KM -

Tabela 10: Novčana sredstva banaka

R. br.	Novčana sredstva	31.12.2019.		31.12.2020.		31.03.2021.		Indeks	
		Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Gotov novac	1.004.445	13,1	1.267.712	17,1	1.385.515	18,6	126	109
2.	Račun rezervi kod CBBiH	4.329.659	56,7	4.478.515	60,4	4.304.128	57,8	103	96
3.	Računi kod depoz. inst. u BiH	48.611	0,6	30.194	0,4	12.082	0,2	62	40
4.	Računi kod depoz. inst. u inostr.	2.258.758	29,6	1.638.190	22,1	1.739.242	23,4	73	106
5.	Novč. sred. u procesu naplate	97	0,0	4	0,0	2	0,0	4	50
	Ukupno	7.641.570	100	7.414.615	100	7.440.969	100	97	100

Sa 31.03.2021. godine u odnosu na kraj 2020. godine prisutno je povećanje novčanih sredstava kod gotovog novca i u okviru računa depozita kod depozitnih institucija u inostranstvu, a smanjenje u okviru računa rezervi kod CBBiH, računa depozita kod depozitnih institucija u BiH, kao i kod novčanih sredstava u procesu naplate. Najveća promjena zabilježena je na poziciji računa depozita kod depozitnih institucija u BiH, što je najvećim dijelom rezultat smanjenja kod jedne banke, kod koje je povećana pozicija vrijednosnih papira.

U valutnoj strukturi novčanih sredstava sa 31.03.2021. godine u odnosu na kraj 2020. godine, učešće domaće valute smanjeno je sa 73,7% na 71,4%, uz istovremeno povećanje učešća sredstava u stranoj valuti sa 26,3% na 28,6%.

Portfolio vrijednosnih papira na dan 31.03.2021. godine iznosi 1,7 milijardi KM, što je za 39,4 miliona KM ili 2,3% više u odnosu na kraj 2020. godine.

U sljedećim tabelama daje se pregled portfolija prema vrsti instrumenata i emitentu po periodima:

- 000 KM -

Tabela 11: Ulaganja u vrijednosne papire prema vrsti instrumenata

R. br.	Ulaganja u VP	31.12.2019.		31.12.2020.		31.03.2021.		Indeks	
		Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Vlasnički vrijednosni papiri	11.762	0,8	11.844	0,7	12.147	0,7	101	103
2.	Dužnički vrijednosni papiri:	1.451.008	99,2	1.675.615	99,3	1.714.689	99,3	115	102
2.1.	- VP svih nivoa vlasti u BiH	747.632	51,1	992.337	58,8	1.018.841	59,0	133	103
2.2.	- Državni VP (druge zemlje)	549.649	37,6	544.646	32,3	562.969	32,6	99	103
2.3.	- Korporativne obveznice ¹⁶	153.727	10,5	138.632	8,2	132.879	7,7	90	96
	Ukupno	1.462.770	100	1.687.459	100	1.726.836	100	115	102

Zbog korekcije finansijskih izvještaja za 2019. godinu po nalogu eksternog revizora kod jedne banke, uslijed naknadnog vrednovanja finansijske imovine po fer vrijednosti u slučaju jednog udjela, sa 31.12.2019. godine, došlo je do povećanja iznosa vlasničkih vrijednosnih papira, odnosno portfolija vrijednosnih papira na nivou bankarskog sektora FBiH za 6,4 miliona KM.

Sa 31.03.2021. godine, u okviru ulaganja u dužničke vrijednosne papire, najznačajnija stavka su vrijednosni papiri entitetskih vlada i to vrijednosni papiri koje je emitovala FBiH¹⁷ ukupne vrijednosti 694,8 miliona KM, te vrijednosni papiri emitenta RS u iznosu od 304,6 miliona KM.

¹⁶ Najveći dio, od cca. 92,6%, odnosi se na obveznice banaka iz EU i SAD, a preostali dio na obveznice kompanija iz EU

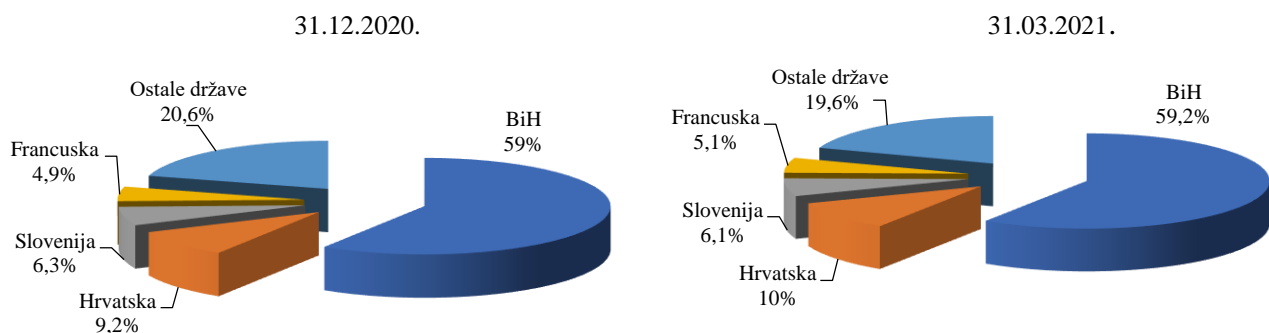
¹⁷ Sve vrste vrijednosnih papira emitenta FBiH

Tabela 12: Vrijednosni papiri entitetskih vlada BiH

R. br.	Ulaganja u VP	31.12.2019.		31.12.2020.		31.03.2021.		Indeks	
		Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Dužnički vrijednosni papiri emitenta FBiH:	532.147	72,6	699.554	71,5	694.792	69,5	131	99
1.1.	- Trezorski zapisi	18.921	2,6	100.007	10,2	95.028	9,5	529	95
1.2.	- Obveznice	513.226	70,0	599.547	61,3	599.764	60,0	117	100
2.	Dužnički vrijednosni papiri emitenta RS:	201.089	27,4	278.325	28,5	304.608	30,5	138	109
2.1.	- Trezorski zapisi	0	0,0	41.759	4,3	59.056	5,9	-	-
2.2.	- Obveznice	201.089	27,4	236.566	24,2	245.552	24,6	118	104
Ukupno		733.236	100	977.879	100	999.400	100	133	102

Ako se ukupna ulaganja u vrijednosne papire analiziraju prema izloženosti po zemljama, najveće učešće od 59,2% je prema emitentima iz BiH, a zatim slijede Hrvatska sa učešćem od 10%, Slovenija 6,1%, Francuska 5,1% i ostale države sa pojedinačnim učešćem ispod 5%.

Grafikon 5: Struktura ulaganja u vrijednosne papire prema kriteriju države emitenta

1.2.2. Obaveze

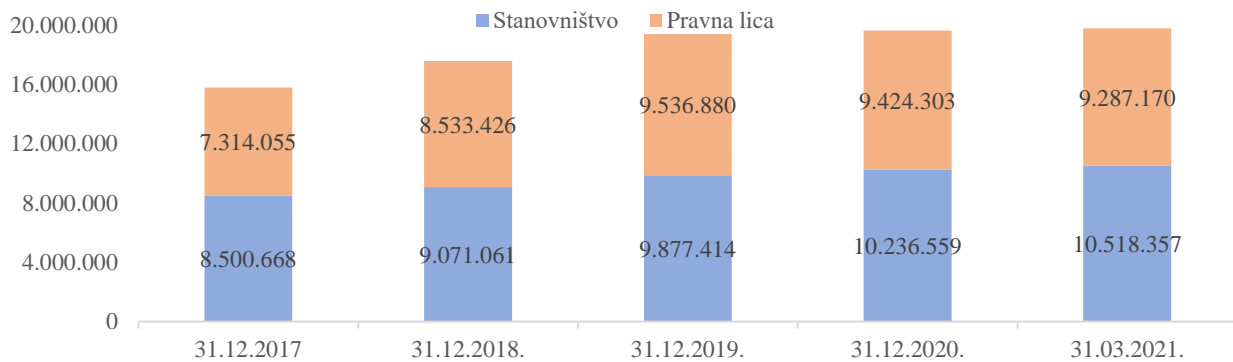
Sa 31.03.2021. godine učešće depozita, kao najznačajnijeg izvora finansiranja banaka u odnosu na kraj 2020. godine, povećano je za 0,1 procentni poen (80,7%), dok je učešće kreditnih obaveza smanjeno za 0,1 procentni poen (3,2%).

Kreditne obaveze banaka sa iznosom od 772,9 miliona KM smanjene su za 39 miliona KM ili 4,8% u odnosu na kraj 2020. godine. Ako se kreditnim obavezama dodaju i subordinisani krediti u iznosu od 186,4 miliona KM, ukupna kreditna sredstva u izvorima imaju učešće od 3,9%.

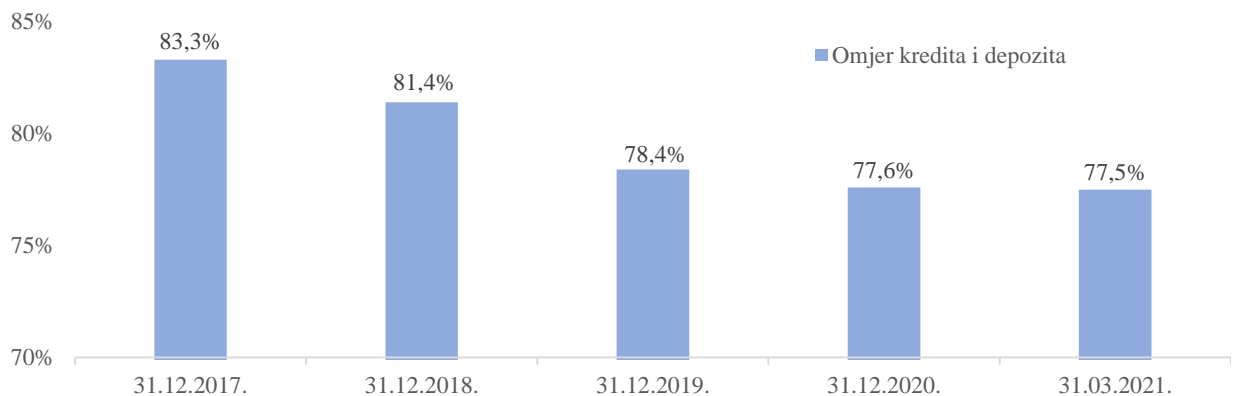
Depoziti na dan 31.03.2021. godine iznose 19,8 milijardi KM i povećani su u odnosu na kraj 2020. godine za 144,7 miliona KM ili 0,7%. Od ukupnog iznosa depozita na kraju posmatranog perioda, 1,3 milijarde KM ili 6,3% odnosi se na depozite prikupljene u organizacionim dijelovima banaka iz FBiH u RS-u i BD-u.

U sljedećim grafikonima daju se pregledi ukupnih depozita i omjera kredita i depozita po periodima:

Grafikon 6: Ukupni depoziti

Grafikon 7: Omjer kredita i depozita

Omjer kredita i depozita u posmatranim periodima ima konstantan trend smanjenja koji je nastavljen i sa 31.03.2021. godine i u odnosu na kraj 2020. godine zabilježeno je smanjenje od 0,1 procentni poen.

U sljedećoj tabeli dat je prikaz sektorske strukture depozita:

- 000 KM -

Tabela 13: Sektorska struktura depozita

R. br.	Sektori	31.12.2019.		31.12.2020.		31.03.2021.		Indeks	
		Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Vladine institucije	2.157.147	11,1	2.236.845	11,4	2.127.379	10,8	104	95
2.	Javna preduzeća	1.651.976	8,5	1.453.080	7,4	1.566.910	7,9	88	108
3.	Privatna preduzeća i društva	3.236.224	16,7	3.783.548	19,2	3.807.312	19,2	117	101
4.	Bankarske institucije	1.208.613	6,2	568.484	2,9	456.554	2,3	47	80
5.	Nebankarske finansijske institucije	803.516	4,1	848.319	4,3	801.348	4,0	106	94
6.	Stanovništvo	9.877.414	50,9	10.236.559	52,1	10.518.357	53,1	104	103
7.	Ostalo	479.404	2,5	534.027	2,7	527.667	2,7	111	99
	Ukupno	19.414.294	100	19.660.862	100	19.805.527	100	101	101

Najveće učešće u sektorskoj strukturi depozita imaju depoziti stanovništva sa 53,1% i njihovo učešće je povećano za jedan procentni poen u odnosu na kraj 2020. godine. Depoziti stanovništva na dan 31.03.2021. godine iznose 10,5 milijardi KM.

Rast depozita sa 31.03.2021. godine u odnosu na kraj 2020. godine ostvaren je kod javnih preduzeća za 113,8 miliona KM ili 7,8%, depozita privatnih preduzeća za 23,8 miliona KM ili 0,6% i depozita stanovništva za 281,8 miliona KM ili 2,8%.

Smanjenje depozita sa 31.03.2021. godine u odnosu na kraj 2020. godine zabilježeno je kod depozita vladinih institucija za 109,5 miliona KM ili 4,9%, depozita bankarskih institucija za 111,9 miliona KM ili 19,7%, depozita nebankarskih finansijskih institucija za 47 miliona KM ili 5,5% i ostalih depozita za 6,4 miliona KM ili 1,2%.

Finansiranje u vidu depozita bankarskih grupa prisutno je u osam banaka u FBiH, tako da se 81,4% ukupnih depozita bankarskih institucija odnosi na depozite bankarskih grupa.

Valutna struktura depozita na dan 31.03.2021. godine u pogledu učešća depozita u domaćoj valuti (64,6%) i učešća depozita u stranoj valuti (35,4%) je ostala nepromijenjena u odnosu na kraj 2020. godine. Depoziti u domaćoj valuti iznose 12,8 milijardi KM i povećani su za iznos od 89,1 milion KM ili 0,7% u odnosu na kraj 2020. godine, dok depoziti u stranim valutama iznose sedam milijardi KM i povećani su za iznos od 55,6 miliona KM ili 0,8% u odnosu na kraj 2020. godine.

Struktura depozita, prema porijeklu deponenata, sa 31.03.2021. godine u odnosu na kraj 2020. godine, je sljedeća: sredstva rezidenata iznose 19 milijardi KM i imaju učešće od 95,8% (+0,5 procentnih poena), a depoziti nerezidenata iznose 0,8 milijardi KM, što je 4,2% ukupnih depozita (-0,5 procentnih poena).

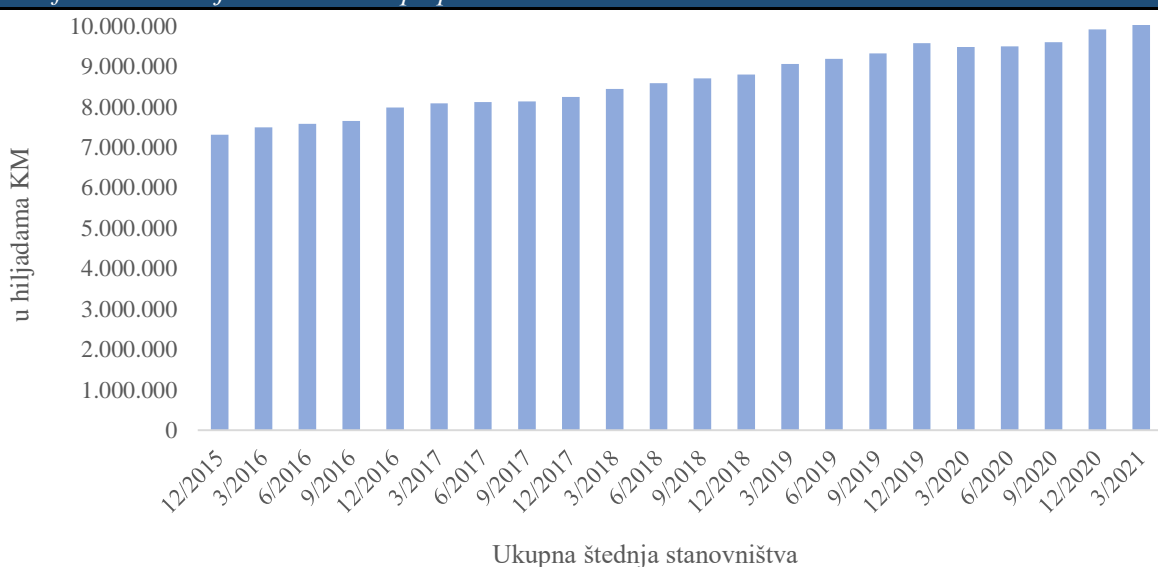
Dugogodišnji trend rasta štednih depozita, kao najznačajnijeg segmenta depozitnog i finansijskog potencijala banaka, nastavljen je i sa 31.03.2021. godine. Štedni depoziti na dan 31.03.2021. godine iznose 10,2 milijarde KM i veći su za 270,8 miliona KM ili 2,7% u odnosu na kraj 2020. godine.

Trend štednje stanovništva prikazan je u sljedećoj tabeli i grafikonu:

- 000 KM -

R. br.	Banke	Iznos			Indeks	
		31.12.2019.	31.12.2020.	31.03.2021.	(4/3)	(5/4)
1	2	3	4	5	6	7
1.	Državne	96.979	105.980	110.315	109	104
2.	Privatne	9.476.470	9.809.340	10.075.759	104	103
	Ukupno	9.573.449	9.915.320	10.186.074	104	103

Grafikon 8: Štednja stanovništva po periodima

U dvije najveće banke koncentrisano je 54,2% štednje, dok pet banaka ima pojedinačno učešće manje od 2%, što iznosi 5,3% ukupne štednje u sektoru. Od ukupnog iznosa štednje, 51,6% se odnosi na štedne depozite u domaćoj, a 48,4% u stranoj valuti.

Sa 31.03.2021. godine u odnosu na kraj 2020. godine ostvaren je rast kratkoročnih štednih depozita stanovništva za 243,1 milion KM ili 4% (povećanje učešća za 0,8 procentnih poena), kao i rast dugoročnih štednih depozita stanovništva za 27,6 miliona KM ili 0,7% (smanjenje učešća za 0,8 procentnih poena).

Ročna struktura štednih depozita može se vidjeti u sljedećoj tabeli:

- 000 KM -

Tabela 15: Ročna struktura štednih depozita stanovništva

R. br.	Štedni depoziti	31.12.2019.		31.12.2020.		31.03.2021.		Indeks	
		Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Kratkoročni štedni	5.634.426	58,9	6.142.454	61,9	6.385.583	62,7	109	104
2.	Dugoročni štedni depoziti	3.939.023	41,1	3.772.866	38,1	3.800.491	37,3	96	101
	Ukupno	9.573.449	100	9.915.320	100	10.186.074	100	104	103

Kreditni odobreni stanovništvu sa 31.03.2021. godine iznose 7,3 milijarde KM i povećani su za 0,6% u odnosu na kraj 2020. godine. U isto vrijeme depoziti stanovništva bilježe rast od 2,8% i sa 31.03.2021. godine iznose 10,5 milijardi KM. U sljedećoj tabeli daje se pregled kredita stanovništvu, štednje i depozita stanovništva po periodima:

- 000 KM -

Tabela 16: Krediti, štednja i depoziti stanovništva

R. br.	Opis	31.12.2019.	31.12.2020.	31.03.2021.	Indeks	
		Iznos	Iznos	Iznos	(4/3)	(5/4)
1	2	3	4	5	6	7
1.	Kreditni stanovništva	7.400.278	7.281.540	7.322.400	98	101
2.	Štednja stanovništva	9.573.449	9.915.320	10.186.074	104	103
2.1.	Oročena štednja	4.280.620	4.089.390	4.089.754	96	100
2.2.	Štednja po viđenju	5.292.829	5.825.930	6.096.320	110	105
3.	Kreditni/Štednja	77%	73%	72%	-	-
4.	Depoziti stanovništva	9.877.414	10.236.559	10.518.357	104	103
5.	Kreditni/Depoziti stanovništva	75%	71%	70%	-	-

Sa 31.03.2021. godine prisutan je rast i kredita i depozita stanovništva, uz bržu stopu rasta depozita, pri čemu odnos kredita i štednje, kao i odnos kredita i depozita stanovništva imaju trend smanjenja kroz periode.

1.2.3. Kapital i adekvatnost kapitala

Ukupan kapital banaka, na dan 31.03.2021. godine iznosio je 3,1 milijardu KM i ostvareno je povećanje istog za 67,7 miliona KM ili za 2,2% u odnosu na kraj 2020. godine (vidjeti pod 1.1.2. - Struktura vlasništva i tržišno učešće).

U sljedećoj tabeli daje se izvještaj o stanju, odnosno strukturi regulatornog kapitala banaka u FBiH:

Tabela 17: Izvještaj o stanju regulatornog kapitala

R. br.	Opis	31.12.2019.*	31.12.2020.	31.03.2021.	Indeks (4/3) (5/4)	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Regulatorni kapital	2.696.142	2.698.561	2.711.376	100	100
1.1.	Osnovni kapital	2.662.338	2.581.508	2.596.718	97	101
1.1.1.	Redovni osnovni kapital	2.662.338	2.581.508	2.596.718	97	101
1.1.1.1.	Plaćeni instrumenti kapitala	1.299.335	1.299.335	1.299.335	100	100
1.1.1.2.	Premija na dionice	137.290	137.290	137.290	100	100
1.1.1.3.	(-) Vlastiti instrumenti redovnog osnovnog kapitala	-215	-214	-214	100	100
1.1.1.4.	Zadržana dobit prethodnih godina	403.027	343.453	335.449	85	98
	Priznata dobit ili gubitak	-36.302	-145.228	-130.613	400	90
1.1.1.6.	Akumulirana ostala sveobuhvatna dobit	32.434	29.151	24.268	90	83
1.1.1.7.	Ostale rezerve	970.088	1.000.959	1.012.834	103	101
1.1.1.8.	(-) Ostala nematerijalna imovina	-57.589	-58.638	-56.165	102	96
1.1.1.9.	(-) Odgođena porezna imovina koja zavisi od buduće profitabilnosti i ne proizlazi iz privremenih razlika umanjnih za povezane porezne obaveze	-14	-34	-1	243	3
1.1.1.10.	(-) Odbitak od stavki dodatnog osnovnog kapitala koji premašuje dodatni osnovni kapital	-1.255	0	0	-	-
1.1.1.11.	(-) Odgođena porezna imovina koja se može odbiti i koja zavisi od buduće profitabilnosti i proizlazi iz privremenih razlika	-1.349	-8.300	-9.199	615	111
1.1.1.12.	(-) Instrumenti redovnog osnovnog kapitala subjekata finansijskog sektora ako banka ima značajno ulaganje	-15.950	-16.266	-16.266	102	100
1.1.1.13.	Elementi ili odbici od redovnog osnovnog kapitala – ostalo	-67.162	0	0	-	-
1.1.2.	Dodatni osnovni kapital	0	0	0	-	-
1.2.	Dopunski kapital	33.804	117.053	114.658	346	98
1.2.1.	Plaćeni instrumenti kapitala i subordinisani dugovi	170.158	117.067	114.672	69	98
1.2.2.	(-) Vlastiti instrumenti dopunskog kapitala	-14	-14	-14	100	100
1.2.3.	Opći ispravci vrijednosti za kreditni rizik u skladu sa standardiziranim pristupom	163.609	0	0	0	-
1.2.4.	Odbitak od stavki dopunskog kapitala koji premašuje dopunski kapital (odbijen u dodatnom osnovnom kapitalu)	1.255	0	0	0	-
1.2.5.	Elementi ili odbici od dopunskog kapitala – ostalo	-301.204	0	0	0	-

* Podaci za 2019. godinu su korigovani za 5,8 miliona KM jer je kod jedne banke, u skladu sa nalogom eksternog revizora, izvršena izmjena podataka za 2019. godinu zbog promjene računovodstvene politike vrednovanja dijela vrijednosnih papira

Regulatorni kapital banaka u FBiH sa 31.03.2021. godine iznosi 2,7 milijardi KM i povećan je za 12,8 miliona KM ili 0,5% u odnosu na kraj 2020. godine. U isto vrijeme, osnovni kapital i redovni osnovni kapital banaka iznose 2,6 milijardi KM, sa ostvarenim povećanjem od 15,2 miliona KM ili 0,6%, a dopunski kapital iznosi 114,7 miliona KM, sa ostvarenim smanjenjem od 2,4 miliona KM ili 2% u odnosu na kraj 2020. godine. Smanjenje dopunskog kapitala posljedica je smanjenja pozicije plaćeni instrumenti kapitala i subordinisani dugovi kod jedne banke.

U strukturi regulatornog kapitala bankarskog sektora FBiH, osnovni kapital učestvuje sa 95,8% (12/2020. godine 95,7%), dok dopunski kapital učestvuje sa 4,2% (12/2020. godine 4,3%).

Detaljnija analiza pokazuje da su najveći utjecaj na promjenu osnovnog kapitala imale sljedeće stavke:

- povećanje po osnovu uključene dobiti za 2020. godinu u iznosu od 17,6 miliona KM,
- povećanje po osnovu smanjenja odbitne stavke - nematerijalne imovine u iznosu od 2,5 miliona KM,
- smanjenje akumulirane ostale sveobuhvatne dobiti u iznosu od 4,9 miliona KM.

Ukupan iznos izloženosti riziku, u skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala banke, predstavlja zbir izloženosti ponderisane rizikom za kreditni, tržišni, operativni rizik, rizik namirenja/slobodne isporuke i rizik povezan sa velikim izloženostima koje proizlaze iz stavki u knjizi trgovanja. Ukupna izloženost riziku bankarskog sektora FBiH sa stanjem na dan 31.03.2021. godine iznosi 14,3 milijarde KM, čija se struktura daje u sljedećoj tabeli:

- 000 KM -

Tabela 18: Struktura izloženosti riziku

R. br.	Izloženost riziku	31.12.2019.*		31.12.2020.		31.03.2021.		Indeks	
		Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Izloženosti ponderisane rizikom za kreditni rizik	13.088.785	87,1	12.843.833	91,0	12.974.612	90,8	98	101
2.	Izloženosti riziku namirenja/slobodne isporuke	0	0,0	0	0,0	0	0	0	0
3.	Izloženosti za tržišni rizik (pozicijski i valutni rizik)	237.686	1,6	119.065	0,8	166.501	1,2	50	140
4.	Izloženosti riziku za operativni rizik	1.705.834	11,3	1.150.236	8,2	1.147.299	8,0	67	100
Ukupan iznos izloženosti riziku		15.032.305	100	14.113.134	100	14.288.412	100	94	101

* Podaci korigovani uslijed promjene računovodstvene politike vrednovanja dijela vrijednosnih papira kod jedne banke, u skladu sa nalogom eksternog revizora

Ukupan iznos izloženosti riziku na nivou bankarskog sektora FBiH u prva tri mjeseca 2021. godine povećan je za 175,3 miliona KM ili 1,2% u odnosu na kraj prethodne godine. U posmatranom periodu iznos izloženosti ponderisane rizikom za kreditni rizik povećan je za 130,8 miliona KM ili 1%, iznos izloženosti za tržišni rizik povećan je za 47,4 miliona KM ili 39,8%, dok je kod izloženosti riziku za operativni rizik zabilježen pad od 2,9 miliona KM ili 0,3%. Na kraju prvog kvartala 2021. godine, tri banke u sektoru nisu iskazale izloženost riziku za valutni rizik, jer im neto otvorena valutna pozicija ne prelazi 2% regulatornog kapitala, dok ih je na kraju 2020. godine bilo pet.

Sa 31.03.2021. godine, banke su najviše bile izložene kreditnom riziku (učešće 90,8%), koji je dominantan u bankarskom sektoru u FBiH. U odnosu na kraj prethodne godine došlo je do promjene u strukturi učešća pojedinih vrsta rizika u ukupnoj izloženosti, u smislu da je kreditni rizik smanjio učešće za 0,2 procentna poena, koliko je smanjeno i učešće izloženosti za operativni rizik, dok je učešće izloženosti za tržišni rizik povećano za 0,4 procentna poena.

U okviru izloženosti ponderisane rizikom za kreditni rizik najveće učešće ima izloženost prema stanovništvu (4,4 milijarde KM ili 34%), zatim izloženost prema privrednim društvima (3,4 milijarde KM ili 25,9%), te izloženost osigurana nekretninama (3,3 milijarde KM ili 25,2%).

Posljednjih nekoliko godina adekvatnost kapitala bankarskog sektora održavana je kontinuirano iznad 15%, što je zadovoljavajuća kapitaliziranost na nivou sektora. Pokazatelji adekvatnosti kapitala bankarskog sektora u FBiH, daju se u sljedećoj tabeli:

- 000 KM -

Tabela 19: Pokazatelji adekvatnosti kapitala

R. br.	Stope kapitala	% i iznos viška ili manjka od propisanog minimuma		
		31.12.2019.*	31.12.2020.	31.03.2021.
1	2	3	4	5
1.	Stopa redovnog osnovnog kapitala	17,7%	18,3%	18,2%
2.	Višak (+)/ manjak (-) redovnog osnovnog kapitala	1.647.657	1.628.872	1.632.247
3.	Stopa osnovnog kapitala	17,7%	18,3%	18,2%
4.	Višak (+) / manjak (-) osnovnog kapitala	1.309.430	1.311.327	1.310.756
5.	Stopa regulatornog kapitala	17,9%	19,1%	19,0%
6.	Višak (+) / manjak (-) regulatornog kapitala	892.267	1.004.986	996.761

* Podaci korigovani uslijed promjene računovodstvene politike vrednovanja dijela vrijednosnih papira kod jedne banke, u skladu sa nalogom eksternog revizora, ali nisu imali utjecaja na iskazane stope kapitala

Stopa regulatornog kapitala na dan 31.03.2021. godine iznosi 19% i značajno je veća u odnosu na zakonom propisani minimum, a što se odnosi i na ostale stope kapitala (stopa redovnog osnovnog kapitala i osnovnog kapitala). Sa 31.03.2021. godine, deset banaka ima stopu regulatornog kapitala ispod, a pet banaka iznad prosjeka bankarskog sektora FBiH.

U odnosu na kraj 2020. godine stopa regulatornog kapitala smanjena je za 0,1 procentni poen, s obzirom da je stopa povećanja regulatornog kapitala manja od stope rasta ukupne izloženosti riziku. U istom periodu, i stope redovnog osnovnog i osnovnog kapitala zabilježile su smanjenje za 0,1 procentni poen.

U sljedećoj tabeli daje se pregled stope finansijske poluge (odnos osnovnog kapitala i ukupne izloženosti banke) bankarskog sektora FBiH kroz periode:

- 000 KM -

Tabela 20: Stopa finansijske poluge

R. br.	Vrijednosti izloženosti	31.12.2019.*	31.12.2020.	31.03.2021.
1	2	3	4	5
1.	Izloženosti stope finansijske poluge - u skladu sa članom 37. stav (4) Odluke o izračunavanju kapitala banke	25.208.367	25.523.184	25.659.823
2.	Osnovni kapital - u skladu sa članom 37. stav (3) Odluke o izračunavanju kapitala banke	2.662.338	2.581.508	2.569.718
Stopa finansijske poluge – u skladu sa članom 37. stav (2) Odluke o izračunavanju kapitala banke		10,6%	10,1%	10,1%

* Podaci korigovani uslijed promjene računovodstvene politike vrednovanja dijela vrijednosnih papira kod jedne banke, u skladu sa nalogom eksternog revizora

Stopa finansijske poluge na nivou bankarskog sektora na dan 31.03.2021. godine iznosi 10,1%, koliko je iznosila i na kraju 2020. godine. Sa 31.03.2021. godine, osam banaka ima stopu finansijske poluge iznad, a sedam banaka ispod prosjeka bankarskog sektora FBiH.

1.2.4. Kreditni rizik

FBA je u 2019. godini, s ciljem standardizacije upravljanja kreditnim rizikom i mjerenja ECL i usklađivanja sa MSFI 9, donijela Odluku o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, sa obavezom primjene od 01.01.2020. godine. Također, doneseno je i Uputstvo za klasifikaciju i vrednovanje finansijske aktive, kojim su detaljnije definirane pojedine odredbe ove Odluke, s ciljem osiguranja jedinstvenog računovodstvenog i regulatornog tretmana finansijske aktive.

Sa početkom primjene navedene Odluke prestala je sa važenjem Odluka o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka. Najznačajnija izmjena odnosi se na činjenicu da je dotadašnja klasifikacija aktive u pet kategorija kvalitete i obaveza formiranja RKG za iste, zamijenjena konceptom raspoređivanja izloženosti u tri nivoa kreditnog rizika i utvrđivanja ECL. U nivo kreditnog rizika 1 raspoređuju se izloženosti sa niskim nivoom kreditnog rizika po kojima dužnik ne kasni sa otplatom u materijalno značajnom iznosu (za fizička lica 200 KM i 1% ukupne izloženosti dužnika, a za pravna lica hiljadu KM i 1% ukupne izloženosti dužnika) duže od 30 dana. U nivo kreditnog rizika 2 raspoređuju se stavke sa povećanim nivoom kreditnog rizika sa kašnjenjem materijalno značajnog iznosa duže od 30 dana, a u nivo kreditnog rizika 3 (izloženosti u statusu neizmirenja obaveza) raspoređuju se stavke kod kojih dužnik kasni sa otplatom dospelih obaveza duže od 90 dana u materijalno značajnom iznosu.

Banke su dužne donijeti interne metodologije kojima će definirati način klasifikacije i vrednovanja izloženosti, njihovog raspoređivanja u nivoe kreditnog rizika i utvrđivanja ECL, a koje trebaju biti

usklađene sa zahtjevima propisanim predmetnom Odlukom i Uputstvom. Dodatno, banke su prilikom prve primjene navedene Odluke bile dužne izvršiti računovodstveni otpis bilansnih izloženosti (prijenos u vanbilansnu evidenciju) dvije godine nakon što je banka knjigovodstveno evidentirala ECL u visini od 100% bruto knjigovodstvene vrijednosti izloženosti i istu proglasila u potpunosti dospjelim.

U sljedećoj tabeli daje se pregled bilansnih izloženosti na nivou bankarskog sektora FBiH, prema ključnim kategorijama finansijske imovine, vanbilansnih izloženosti i pripadajućih ECL:

- 000 KM -

Tabela 21: Finansijska imovina, vanbilansne stavke i ECL

R. br.	Opis	31.12.2019.			31.12.2020.			31.03.2021.		
		Iznos	ECL	% ECL	Iznos	ECL	% ECL	Iznos	ECL	% ECL
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Novac i novčani plasmani	7.796.241	7.696	0,1	7.693.909	9.887	0,1	7.754.535	10.215	0,1
2.	Finansijska imovina po amortizovanom trošku	15.417.105	1.150.848	7,5	15.460.513	1.136.925	7,4	15.538.569	1.130.952	7,3
3.	Finansijska imovina po fer vrijednosti	1.325.084*	0	0,0	1.552.559	0	0,0	1.598.451	0	0,0
4.	Ostala finansijska potraživanja	224.665	36.030	16,0	258.027	33.250	12,9	201.418	34.209	17,0
I Ukupno bilansna izloženost		24.763.095	1.194.574	4,8	24.965.008	1.180.062	4,7	25.092.973	1.175.376	4,7
5.	Izdate garancije	1.350.083	21.488	1,6	1.373.899	24.965	1,8	1.354.465	24.450	1,8
6.	Nepokriveni akreditivi	48.255	554	1,1	39.203	1.432	3,7	49.051	1.973	4,0
7.	Neopozivo odobreni, a neiskorišteni krediti	2.058.199	19.685	1,0	2.468.359	32.597	1,3	2.137.619	23.787	1,1
8.	Ostale potencijalne obaveze banke	54.122	310	0,6	8.274	26	0,3	229.595	5.478	2,4
II Ukupno vanbilansne stavke		3.510.659	42.037	1,2	3.889.735	59.020	1,5	3.770.730	55.688	1,5
Ukupna izloženost (I+II)		28.273.754	1.236.611	4,4	28.854.743	1.239.082	4,3	28.863.703	1.231.064	4,3

* Podatak korigovan za 6,4 miliona KM, u skladu sa nalogom eksternog revizora, uslijed promjene računovodstvene politike vrednovanja dijela vrijednosnih papira kod jedne banke

Ukupna izloženost banaka na dan 31.03.2021. godine iznosi 28,9 milijardi KM, od čega se 25,1 milijarda KM odnosi na bilansne izloženosti, a 3,8 milijardi KM na vanbilansne stavke.

U prva tri mjeseca 2021. godini zabilježeno je povećanje bilansne izloženosti u odnosu na kraj 2020. godine za iznos od 128 miliona KM ili 0,5%, a nastao je kao neto efekat povećanja novčanih sredstava, finansijske imovine koja se vrednuje po fer vrijednosti i po amortizovanom trošku, te značajnijeg smanjenja ostalih finansijskih potraživanja kod dvije banke.

U istom periodu zabilježeno je smanjenje vanbilansnih stavki za 119 miliona KM ili 3,1%. Smanjenje je zabilježeno na poziciji izdatih garancija i neopozivo odobrenih, a neiskorištenih kredita, dok su rast zabilježili nepokriveni akreditivi i ostale potencijalne obaveze banke. Rast na poziciji ostalih potencijalnih obaveza banke rezultat je isključivo izvještajnog prepozicioniranja odobrenih neiskorištenih kredita koji imaju određene elemente opozivosti, a za koje je banka izvršila rezervisanja za potencijalne obaveze (jedna banka), a isti su ranije iskazivani u poziciji „neopozivo odobreni, a neiskorišteni krediti“.

U sljedećoj tabeli daje se pregled bilansnih i vanbilansnih izloženosti na nivou bankarskog sektora FBiH, prema nivoima kreditnog rizika i pripadajućih ECL:

Tabela 22: Izloženosti prema nivoima kreditnog rizika

R. br.	Opis	31.12.2019.			31.12.2020.			31.03.2021.		
		Iznos	ECL	% ECL	Iznos	ECL	% ECL	Iznos	ECL	% ECL
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Nivo kreditnog rizika 1	21.793.866*	123.558	0,6	22.301.920	179.478	0,8	22.481.111	176.629	0,8
2.	Nivo kreditnog rizika 2	1.652.439	113.839	6,9	1.645.274	204.681	12,4	1.605.005	209.219	13,0
3.	Nivo kreditnog rizika 3	1.316.790	957.177	72,7	1.017.814	795.903	78,2	1.006.857	789.528	78,4
I Ukupno bilansna izloženost		24.763.095	1.194.574	4,8	24.965.008	1.180.062	4,7	25.092.973	1.175.376	4,7
4.	Nivo kreditnog rizika 1	3.027.094	20.431	0,7	3.440.487	21.343	0,6	3.408.902	23.030	0,7
5.	Nivo kreditnog rizika 2	474.159	15.610	3,3	443.246	34.354	7,8	356.992	29.698	8,3
6.	Nivo kreditnog rizika 3	9.406	5.996	63,7	6.002	3.323	55,4	4.836	2.960	61,2
II Ukupno vanbilansne stavke		3.510.659	42.037	1,2	3.889.735	59.020	1,5	3.770.730	55.688	1,5
Ukupna izloženost (I+II)		28.273.754	1.236.611	4,4	28.854.743	1.239.082	4,3	28.863.703	1.231.064	4,3

* Podatak korigovan za 6,4 miliona KM, u skladu sa nalogom eksternog revizora, uslijed promjene računovodstvene politike vrednovanja dijela vrijednosnih papira kod jedne banke

Bilansna izloženost u nivou kreditnog rizika 1 na dan 31.03.2021. godine iznosi 22,5 milijardi KM i čini 89,6% ukupne bilansne izloženosti. Ista je u odnosu na kraj 2020. godine povećana za 179,2 miliona KM ili za 0,8%. Povećanje je najvećim dijelom ostvareno kao neto efekat: povećanja kreditnog portfolija u ovom nivou kreditnog rizika za 121,7 miliona KM, novčanih sredstava i novčanih potraživanja u iznosu od 60,7 miliona KM i finansijske imovine koja se vrednuje po fer vrijednosti za 45,8 miliona KM, a smanjenja ostalih finansijskih potraživanja za 51,3 miliona KM.

Bilansna izloženost u nivou kreditnog rizika 2 na dan 31.03.2021. godine iznosi 1,6 milijardi KM i čini 6,4% ukupne bilansne izloženosti. U odnosu na kraj 2020. godine ista je manja za 40,3 miliona KM ili 2,4%. Smanjenje ukupne bilansne izloženosti u ovom nivou kreditnog rizika ostvareno je najvećim dijelom kao posljedica: smanjenja kreditnog portfolija i ostale aktive u nivou kreditnog rizika 2 za 26 miliona KM, vrijednosnih papira koji se vrednuju po amortizovanom trošku za 8,7 miliona KM i ostalih finansijskih potraživanja za 5,4 miliona KM.

Bilansna izloženost u nivou kreditnog rizika 3 na dan 31.03.2021. godine iznosi jednu milijardu KM i čini 4% ukupne bilansne izloženosti. Ista je u odnosu na kraj 2020. godine smanjena za 11 miliona KM ili 1,1%, najvećim dijelom kao rezultat računovodstvenog otpisa bilansnih izloženosti.

U prvom kvartalu 2021. godine ECL za nivo kreditnog rizika 1 za bilansnu izloženost smanjen je za 2,8 miliona KM, a za nivo kreditnog rizika 3 za 6,4 miliona KM, dok je ECL za nivo kreditnog rizika 2 povećan za 4,5 miliona KM. U posmatranom periodu, stopa pokrivenosti ECL-om za izloženosti u nivou kreditnog rizika 1 ostala je na istom nivou od 0,8%, u nivou kreditnog rizika 2 povećana je sa 12,4% na 13% i u nivou kreditnog rizika 3 sa 78,2% na 78,4%. Ukupna stopa pokrivenosti ECL-om bilansnih izloženosti iznosi 4,7%, koliko je iznosila i na kraju prethodne godine.

Vanbilansna izloženost raspoređena u nivo kreditnog rizika 1 na dan 31.03.2021. godine iznosi 3,4 milijarde KM i čini 90,4% ukupne vanbilansne izloženosti. Izloženost u nivou kreditnog rizika 2 iznosi 357 miliona KM ili 9,5% ukupne vanbilansne izloženosti, dok je u nivo kreditnog rizika 3 raspoređeno 4,8 miliona KM ili 0,1% ukupne vanbilansne izloženosti.

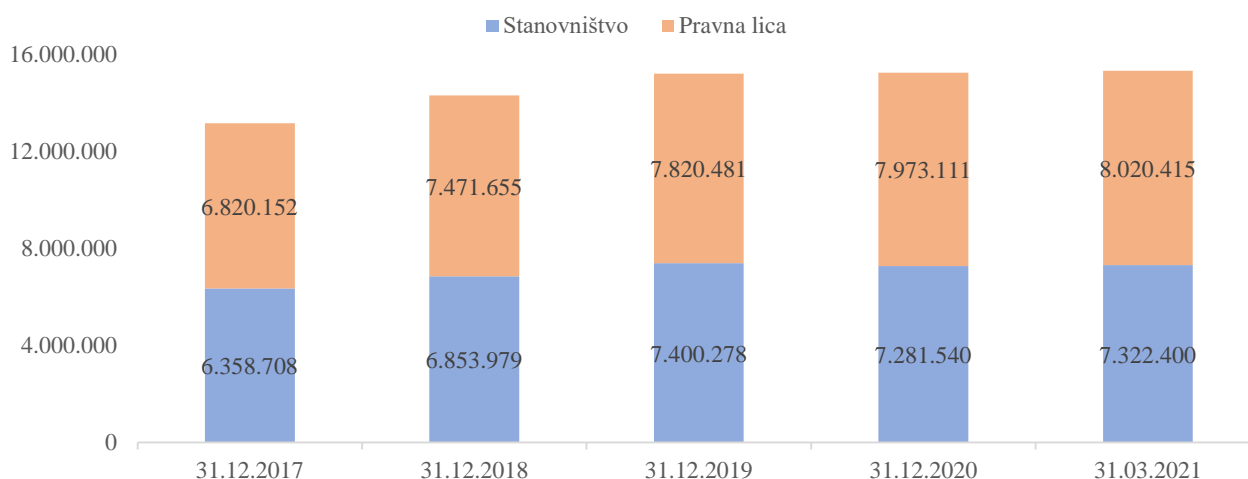
Ukupna pokrivenost ECL-om vanbilansnih izloženosti iznosi 1,5% i na istom je nivou kao i na kraju prethodne godine, dok je povećanje pojedinačnih stopa pokrivenosti zabilježeno kod sva tri nivoa kreditnog rizika.

Na dan 31.03.2021. godine krediti iznose 15,3 milijarde KM i isti su veći za 88,2 miliona KM ili za 0,6% u odnosu na kraj 2020. godine. Krediti odobreni stanovništvu iznose 7,3 milijarde KM, sa učešćem u ukupnim kreditima od 47,7%, u odnosu na kraj 2020. godine povećani su za 40,9 miliona KM ili za 0,6%, dok su krediti odobreni pravnim licima, koji iznose osam milijardi KM, sa učešćem u ukupnim kreditima od 52,3%, u odnosu na kraj 2020. godine ostvarili povećanje od 47,3 miliona KM ili 0,6%.

U sljedećem grafikonu daje se pregled kredita odobrenih stanovništvu i kredita odobrenih pravnim licima u bankarskom sektoru FBiH, za period 31.12.2017. - 31.03.2021. godine:

- 000 KM -

Grafikon 9: Krediti

Trend i promjena učešća pojedinih sektora - korisnika kredita u ukupnoj strukturi kredita dati su u sljedećoj tabeli:

- 000 KM -

Tabela 23: Sektorska struktura kredita

R. br.	Sektori	31.12.2019.		31.12.2020.		31.03.2021.		Indeks	
		Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Vladine institucije	189.360	1,2	199.032	1,3	191.396	1,3	105	96
2.	Javna preduzeća	359.635	2,4	395.157	2,6	393.525	2,6	110	100
3.	Privatna preduzeća i društva	6.922.742	45,5	6.500.322	42,6	6.571.346	42,8	94	101
4.	Bankarske institucije	247.501	1,6	772.554	5,1	772.746	5,0	312	100
5.	Nebankarske fin. institucije	86.902	0,6	83.921	0,6	69.284	0,5	97	83
6.	Građani	7.400.278	48,6	7.281.540	47,7	7.322.400	47,7	98	101
7.	Ostalo	14.341	0,1	22.125	0,1	22.118	0,1	154	100
Ukupno		15.220.759	100	15.254.651	100	15.342.815	100	100	101

U sljedećoj tabeli daje se ročna struktura kredita po sektorima:

Tabela 24: Ročna struktura kredita

R. br.	Sektori	31.12.2020.			31.03.2021.			Indeks		
		Kratk. krediti	Dug. krediti	Dospjela potraž.	Kratk. krediti	Dug. krediti	Dospjela potraž.	(6/3)	(7/4)	(8/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Vladine institucije	4.732	193.928	372	3.661	187.577	158	77	97	42
2.	Javna preduzeća	40.618	342.373	12.166	64.981	325.229	3.315	160	95	27
3.	Privatna preduzeća i druš.	2.301.850	3.782.059	416.413	2.358.658	3.767.581	445.107	102	100	107
4.	Bankarske institucije	772.554	0	0	772.746	0	0	100	-	-
5.	Nebankarske fin. institucije	18.777	65.113	31	10.765	58.480	39	57	90	126
6.	Građani	400.340	6.655.109	226.091	397.517	6.687.580	237.303	99	100	105
7.	Ostalo	6.476	15.426	223	6.757	15.090	271	104	98	122
Ukupno		3.545.347	11.054.008	655.296	3.615.085	11.041.537	686.193	102	100	105

Sa 31.03.2021. godine, u odnosu na kraj 2020. godine, kratkoročni krediti bankarskog sektora FBiH su povećani za 69,7 miliona KM ili 2%, a dugoročni krediti su smanjeni za 12,5 miliona KM ili 0,1%. Dospjela potraživanja iznose 686,2 miliona KM i veća su za 30,9 miliona KM ili 4,7% u odnosu na kraj 2020. godine.

U valutnoj strukturi kredita najveće učešće od 50,1% ili 7,7 milijardi KM imaju krediti odobreni u domaćoj valuti, zatim slijede krediti odobreni sa valutnom klauzulom sa učešćem od 44,4% ili 6,8 milijardi KM (EUR: 6,8 milijardi KM ili 99,9%, CHF: 10 miliona KM ili 0,1%), a najmanje učešće od 5,5% ili 839,9 miliona KM imaju krediti odobreni u stranoj valuti (od toga se na EUR odnosi 839,5 miliona KM ili 99,9%).

U sljedećoj tabeli daje se pregled kredita pravnim licima i stanovništvu prema nivoima kreditnog rizika i pripadajućih ECL:

Tabela 25: Krediti prema nivoima kreditnog rizika

R. br.	Opis	31.12.2019.			31.12.2020.			31.03.2021.		
		Iznos	ECL	% ECL	Iznos	ECL	% ECL	Iznos	ECL	% ECL
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
I Krediti pravna lica										
1.	Nivo kreditnog rizika 1	6.146.371	51.146	0,8	6.272.170	78.817	1,3	6.385.386	76.210	1,2
2.	Nivo kreditnog rizika 2	904.039	55.829	6,2	1.157.194	141.218	12,2	1.114.635	145.366	13,0
3.	Nivo kreditnog rizika 3	770.071	516.128	67,0	543.747	421.893	77,6	520.394	404.677	77,8
Ukupno I		7.820.481	623.103	8,0	7.973.111	641.928	8,1	8.020.415	626.253	7,8
II Krediti stanovništvo										
4.	Nivo kreditnog rizika 1	6.451.878	59.562	0,9	6.395.495	84.591	1,3	6.404.318	84.695	1,3
5.	Nivo kreditnog rizika 2	471.019	57.081	12,1	446.971	58.801	13,2	467.556	60.274	12,9
6.	Nivo kreditnog rizika 3	477.381	381.194	79,9	439.074	341.856	77,9	450.526	351.758	78,1
Ukupno II		7.400.278	497.837	6,7	7.281.540	484.248	6,7	7.322.400	496.727	6,8
Ukupno krediti										
7.	Nivo kreditnog rizika 1	12.598.249	110.708	0,9	12.667.665	163.408	1,3	12.789.704	160.905	1,3
8.	Nivo kreditnog rizika 2	1.375.058	112.910	8,2	1.604.165	200.019	12,5	1.582.191	205.640	13,0
9.	Nivo kreditnog rizika 3	1.247.452	897.322	71,9	982.821	763.749	77,7	970.920	756.435	77,9
Ukupna krediti (I+II)		15.220.759	1.120.940	7,4	15.254.651	1.127.176	7,4	15.342.815	1.122.980	7,3

Kreditni portfolio raspoređen u nivo kreditnog rizika 1 na dan 31.03.2021. godine iznosi 12,8 milijardi KM i čini 83,4% ukupnog kreditnog portfolija. Isti je u odnosu na kraj 2020. godine

povećan za 122 miliona KM ili za 1%. Stopa pokrivenosti ECL za nivo kreditnog rizika 1 iznosi 1,3% (za pravna lica 1,2% , a za stanovništvo 1,3%) i na istom je nivou kao na kraju 2020. godine.

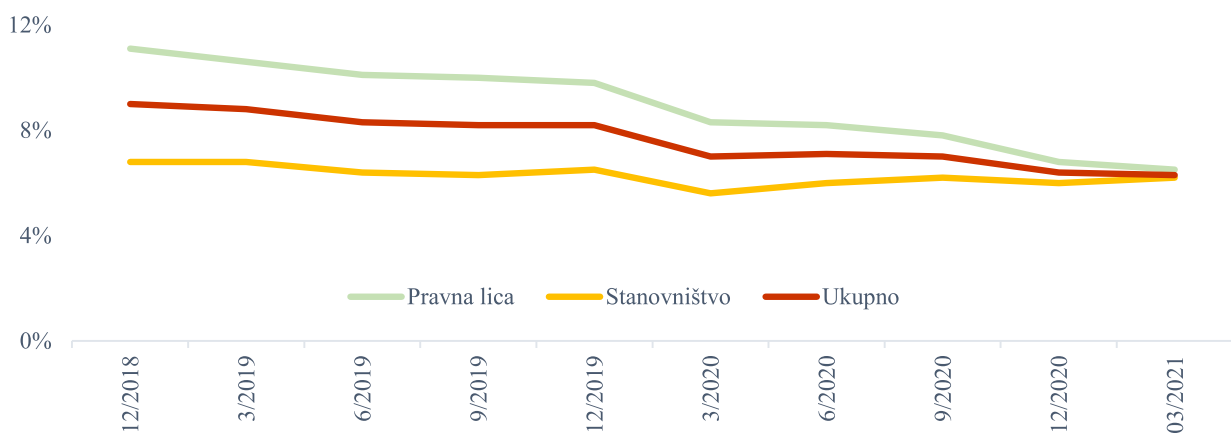
Kreditni portfolio u nivou kreditnog rizika 2 na dan 31.03.2021. godine iznosi 1,6 milijardi KM i čini 10,3% ukupnog kreditnog portfolija. U odnosu na kraj 2020. godine isti je manji za 22 miliona KM ili 1,4%. Stopa pokrivenosti ECL za nivo kreditnog rizika 2 iznosi 13% (pravna lica 13%, stanovništvo 12,9%) i u odnosu na 31.12.2020. godine veća je za 0,5 procentnih poena.

Kreditni portfolio u nivou kreditnog rizika 3 (NPL) na dan 31.03.2021. godine iznosi 970,9 miliona KM i čini 6,3% ukupnog kreditnog portfolija. Smanjenje istog za 11,9 miliona KM ili 1,2% u odnosu na kraj 2020. godine nastalo je kao neto efekat: novih nekvalitetnih kredita u iznosu od 64,4 miliona KM, oporavka u iznosu od 16,7 miliona KM, naplate u iznosu od 34,9 miliona KM, računovodstvenog otpisa u iznosu od 14,8 miliona KM i trajnog otpisa od 9,9 miliona KM. Stopa pokrivenosti ECL za nivo kreditnog rizika 3 iznosi 77,9% (pravna lica 77,8%, a stanovništvo 78,1%) i u odnosu na 31.12.2020. godine veća je za 0,2 procentna poena.

Od ukupnih kredita plasiranih pravnim licima, na NPL se odnosi 520,4 miliona KM ili 6,5%, što je za 0,3 procentna poena manje nego na kraju 2020. godine. Za sektor stanovništva NPL iznosi 450,5 miliona KM ili 6,2% kreditnog portfolija stanovništva, što je za 0,2 procentna poena veće nego na kraju 2020. godine.

Pregled NPL-a (kreditni portfolio raspoređen u nivo kreditnog rizika 3) daje se u sljedećem grafikonu:

Grafikon 10: Učešće NPL-a u kreditima

Detaljnija i potpunija sektorska analiza kreditnog portfolija bankarskog sektora FBiH može se sagledati iz Priloga 4. Informacije, a zasnovana je na podacima o granskoj koncentraciji kredita unutar sektora pravnih lica (prema NACE šafraniku djelatnosti) i stanovništvu (po namjeni).

Kod kredita odobrenim pravnim licima, najveće učešće imaju krediti odobreni trgovini (2,8 milijardi KM ili 34,4% kredita pravnih lica, odnosno 18% ukupnog kreditnog portfolija), prerađivačkoj industriji (1,9 milijardi KM ili 23,5% kredita pravnih lica, odnosno 12,3% ukupnih kredita), te finansijskoj djelatnosti (880,9 miliona KM ili 11% kredita pravnih lica, odnosno 5,7% ukupnih kredita). Učešće NPL-a kod kredita odobrenih trgovini iznosi 6,4%, kod prerađivačke industrije je 9,7%, dok kod finansijske djelatnosti nema NPL-a. Kod kredita odobrenih ostalim pravnim licima, najveće učešće NPL-a na kraju prvog kvartala 2021. godine prisutno je kod kredita odobrenih obrazovanju (27,1%), poljoprivredi (22,2%), te djelatnosti hotelijerstva i ugostiteljstva (12,3%).

Kod kredita odobrenih stanovništvu najveće učešće imaju krediti za opću potrošnju (5,8 milijardi KM ili 79% kredita stanovništvu, odnosno 37,7% ukupnog kreditnog portfolija) i krediti odobreni za stambene potrebe (1,4 milijarde KM ili 19,7% kredita stanovništvu, odnosno 9,4% ukupnog kreditnog portfolija). Učešće NPL-a kod kredita odobrenih za opću potrošnju iznosi 6,8%, dok je kod stambenih kredita 3,3%. Visoko učešće kredita za opću potrošnju u kreditnom portfoliju bankarskog sektora FBiH ukazuje na potrebu pojačanog opreza u oblikovanju kreditnih politika banaka.

Kreditni rizik je dominantan rizik u bankarskom sektoru FBiH, zbog čega je fokus supervizora na ocjeni praksi upravljanja kreditnim rizikom, odnosno ocjeni prakse odobravanja, praćenja i analize izloženosti kreditnom riziku, uspostave sistema ranog upozorenja na povećanje kreditnog rizika, raspoređivanja izloženosti u nivoe kreditnog rizika i utvrđivanja ECL, postupanje sa nekvalitetnim izloženostima, te upravljanja rizikom koncentracije. Ključni pokazatelji mjerenja kreditnog rizika bankarskog sektora FBiH: učešće NPL-a u ukupnim kreditima i kreditnom portfoliju pravnih lica i stope pokrivenosti ECL-a bilježi poboljšanje u prva tri mjeseca 2021. godine, dok učešće NPL-a u kreditnom portfoliju stanovništva bilježi rast. Učešće dospjelih kredita bilježi povećanje u odnosu na kraj 2020. godine, što može biti rani pokazatelj pogoršanja kvaliteta kreditnog portfolija uslijed negativnih efekata pandemije na ekonomiju zemlje.

Mjere koje je FBA propisala u martu 2021. godine imaju za cilj izbjegavanje negativnih ekonomskih posljedica pandemije i omogućavanje oporavka privrede, a što bi trebalo rezultirati i ublažavanjem rasta NPL-a u ukupnom kreditnom portfoliju u narednom periodu. Rast NPL-a je očekivan, ali može zavisiti i od efikasnosti drugih mjera koje imaju za cilj zadržavanje i oporavak ekonomskih aktivnosti.

Zaključno sa krajem prvog kvartala 2021. godine, 814,3 miliona KM ili 5,3% od iznosa ukupnih kredita je obuhvaćeno nekom od aktivnih mjera propisanih Odlukom o privremenim mjerama koje banka primjenjuje za oporavak od negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem "COVID-19". Ukupan iznos kreditnog portfolija pravnih lica koji je obuhvaćen nekom od aktivnih mjera iznosi 730,4 miliona KM ili 9,1% kreditnog portfolija pravnih lica, dok portfolio stanovništva pod aktivnim mjerama iznosi 83,9 miliona KM ili 1,1% kreditnog portfolija stanovništva.

1.2.5. Profitabilnost

Na profitabilnost banaka, najznačajnije utječu kvalitet aktive, odnosno rizici, struktura, diverzificiranost i troškovi izvora finansiranja, troškovna efikasnost, eksterni faktori koji su specifični za bankarski, odnosno finansijski sektor u FBiH (razvijenost finansijskog sistema, regulatorna obilježja, industrijska koncentracija i dr.) i eksterni makroekonomski faktori (ekonomski rast, kamatne stope na svjetskom tržištu, stopa zaposlenosti i nezaposlenosti, kretanje plaća, inflacija i dr.).

Iz supervizorske perspektive, profitabilnost bankarskog sektora u FBiH, kao i pojedinačnih banaka u sektoru, posmatra se u kontekstu održivosti, odnosno stabilnosti nivoa i kvaliteta zarade i jačanja kapitalne osnove putem zadržane dobiti.

Nivo, kvalitet i trend zarade bankarskog sektora u FBiH

Na nivou bankarskog sektora u FBiH za period 01.01.-31.03.2021. godine iskazan je pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 79 miliona KM, što je za 6,5 miliona KM ili 8,9% veće u odnosu na isti period 2020. godine. Neto dobit je iskazalo 14 banaka, dok je gubitak iskazala jedna banka.

U Prilogu 5. prikazan je zbirni bilans uspjeha banaka u FBiH za period 01.01.-31.03.2021. godine, po šemi FBA, sa uporednim podacima za isti izvještajni period 2020. godine.

U sljedećoj tabeli daje se pregled iskazanog finansijskog rezultata na nivou bankarskog sektora u FBiH, kroz sljedeće izvještajne periode:

- 000 KM -

Tabela 26: Ostvareni finansijski rezultat: dobit/gubitak

R. br.	Opis	31.03.2019.		31.03.2020.		31.03.2021.	
		Iznos	Broj banaka	Iznos	Broj banaka	Iznos	Broj banaka
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Dobit	89.941	14	76.391	12	79.046	14
2.	Gubitak	132	1	3.824	3	16	1
Ukupno		89.809	15	72.567	15	79.030	15

Ukupni prihodi bankarskog sektora u FBiH

Prema izvještajnim podacima banaka, u prva tri mjeseca 2021. godine na nivou bankarskog sektora u FBiH ostvareni su ukupni prihodi u iznosu od 290,8 miliona KM i u odnosu na isti period prethodne godine smanjeni su za dva miliona KM ili za 0,7%.

- 000 KM -

Tabela 27: Struktura ukupnih prihoda

R. br.	Struktura ukupnih prihoda	31.03.2020.		31.03.2021.		Indeks (5/3)
		Iznos	%	Iznos	%	
1	2	3	4	5	6	7
I Prihodi od kamata i slični prihodi						
1.	Kamatonosni računi depozita kod depozitnih institucija	1.091	0,4	194	0,1	18
2.	Kredit i poslovi lizinga	159.120	54,3	154.291	53,1	97
3.	Ostali prihodi od kamata	17.805	6,1	16.693	5,7	94
Ukupno I		178.016	60,8	171.178	58,9	96
II Operativni prihodi						
4.	Naknade za izvršene usluge	85.049	29,1	87.059	29,9	102
5.	Prihodi iz posl. sa devizama	13.831	4,7	13.770	4,7	100
6.	Ostali operativni prihodi	15.922	5,4	18.826	6,5	118
Ukupno II		114.802	39,2	119.655	41,1	104
Ukupni prihodi (I+II)		292.818	100	290.833	100	99

U strukturi ukupnih prihoda, prihodi od kamata i slični prihodi učestvuju sa 58,9%, dok operativni prihodi učestvuju sa 41,1%. U odnosu na isti period prethodne godine, došlo je do smanjenja učešća prihoda od kamata i sličnih prihoda za 1,9 procentnih poena, koliko iznosi povećanje učešća operativnih prihoda. Ukupni kamatni i slični prihodi su u posmatranom periodu zabilježili smanjenje od 6,8 miliona KM ili 3,8%. Dominantna stavka u ovim prihodima su kamatni prihodi po kreditima i poslovima lizinga, čije je učešće u ukupnim prihodima smanjeno za 1,2 procentna poena. U istom periodu smanjeno je učešće kredita i potraživanja po poslovima lizinga u ukupnoj aktivni za 1,5 procentnih poena (sa 64,1% na 62,6%), dok su prosječne ponderisane NKS na kredite povećane sa 3,06% na 3,30% (za 0,24 procentna poena).

U prva tri mjeseca 2021. godine kamatni prihodi po kamatonosnim računima depozita kod depozitnih institucija smanjeni su za 0,9 miliona KM ili 82,2% u odnosu na isti period prethodne godine. U istom periodu, učešće kamatonosnih računa depozita kod depozitnih institucija u ukupnoj aktivni bankarskog sektora u FBiH smanjeno je sa 15,6% na 15,2% (za 0,4 procentna poena).

U okviru ostalih prihoda od kamata zabilježeno je povećanje na pozicijama kamatnih prihoda od vrijednosnih papira koji se drže do dospelosti za 7,5% i plasmana drugim bankama za 25,2%, dok su ostali prihodi od kamata smanjeni za 8,5%.

Ukoliko se posmatra sektorska struktura ostvarenih kamatnih prihoda, najveći dio odnosi se na prihode od stanovništva (62%), iako krediti stanovništvu čine 47,7% ukupnog kreditnog portfolija bankarskog sektora FBiH, zbog većih prosječnih NKS, koje za stanovništvo iznose 5,53%, a za privredu 2,44%. Od ukupnih kamatnih prihoda, na prihode od privatnih preduzeća odnosi se 28,9%, od vladinih institucija 4,9%, a od javnih preduzeća 1,6%.

Ukupni operativni prihodi su u posmatranom periodu zabilježili povećanje od 4,9 miliona KM ili 4,2%. U strukturi ukupnih operativnih prihoda, najveća stavka su prihodi po naknadama za izvršene usluge koji su zabilježili povećanje za dva miliona KM ili 2,4%. Povećani su i ostali operativni prihodi za 2,9 miliona KM ili za 18,2%, dok su prihodi iz poslovanja sa devizama ostvareni na istom nivou kao u prva tri mjeseca prethodne godine.

Ukupni rashodi bankarskog sektora u FBiH

Prema izvještajnim podacima banaka, ukupni rashodi na nivou bankarskog sektora u FBiH u prvom kvartalu 2021. godine iznose 211,4 miliona KM i u odnosu na isti period prethodne godine manji su za 8,3 miliona KM ili 3,8%. Struktura ukupnih rashoda bankarskog sektora u FBiH u posmatranom periodu daje se u sljedećoj tabeli:

- 000 KM -

<i>Tabela 28: Struktura ukupnih rashoda</i>						
R. br.	Struktura ukupnih rashoda	31.03.2020.		31.03.2021.		Indeks (5/3)
		Iznos	%	Iznos	%	
1	2	3	4	5	6	7
I Rashodi od kamata i slični rashodi						
1.	Depoziti	24.025	10,9	20.654	9,8	86
2.	Obaveze po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama	2.044	0,9	1.851	0,9	91
3.	Ostali rashodi od kamata	7.808	3,6	7.757	3,6	99
Ukupno I		33.877	15,4	30.262	14,3	89
II Nekatnatni rashodi						
4.	Troškovi IV, rezerv. po pot. obav. i ost. vrijed.usklađenja	20.659	9,4	20.661	9,8	100
5.	Troškovi plaća i doprinosa	64.056	29,2	64.186	30,4	100
6.	Troškovi poslovnog prostora i amortizacija	38.763	17,6	39.802	18,8	103
7.	Ostali poslovni i direktni troškovi	33.859	15,4	33.574	15,9	99
8.	Ostali operativni troškovi	28.545	13,0	22.928	10,8	80
Ukupno II		185.882	84,6	181.151	85,7	97
Ukupni rashodi (I+II)		219.759	100	211.413	100	96

U strukturi ukupnih rashoda, dominiraju nekatnatni rashodi sa učešćem od 85,7%, dok rashodi od kamata i slični rashodi učestvuju sa 14,3%. U odnosu na isti period prethodne godine, smanjeno je učešće rashoda od kamata za 1,1 procentni poen, za koliko je povećano učešće nekatnatnih rashoda.

U posmatranom periodu kamatni i slični rashodi smanjeni su za 3,6 miliona KM ili 10,7%, što je najvećim dijelom rezultat smanjenja kamatnih rashoda po depozitima, koji su smanjeni za 3,4 miliona KM ili 14%, iako depoziti predstavljaju dominantan izvor finansiranja bankarskog sektora u FBiH. Depozitni potencijal na kraju prvog tromjesečja 2021. godine iznosi 19,8 milijardi KM i veći je za 657,4 miliona KM u odnosu na isti period prethodne godine, kada je iznosio 19,1 milijardu KM. Kamatonosni depoziti u ukupnom depozitnom potencijalu sa 31.03.2021. godine učestvuju sa 68,8%, i smanjeno im je učešće, s obzirom da su sa 31.03.2020. godine učestvovali sa 71,8%. Smanjenje kamatnih rashoda po depozitima posljedica je, pored smanjenja učešća kamatonosnih

depozita, i smanjenja prosječne NKS za depozite sa 0,78%, koliko je iznosila 31.03.2020. godine na 0,56% koliko iznosi na kraju prvog kvartala 2021. godine.

Ostali rashodi od kamata smanjeni su u posmatranom periodu za 51 hiljadu KM ili 0,7%. U okviru istih, najznačajnije promjene odnose se na povećanje kamatnih rashoda po osnovu negativne naknade na sredstva banaka iznad obavezne rezerve kod CBBiH i negativne kamatne stope na depozite kod ino-banaka za 194 hiljade KM ili 4%, a smanjenje rashoda po kamatama po subordinisanim dugovima za 154 hiljade KM ili 8,3% i ostalih kamatnih rashoda u iznosu od 108 hiljada KM ili 11,4%.

Kamatni rashodi po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama u posmatranom periodu smanjeni su za 193 hiljade KM ili za 9,4%, jer je u isto vrijeme nivo zaduženja bankarskog sektora u FBiH po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama smanjen za 91 milion KM ili 10,5%.

Na nivou bankarskog sektora u FBiH, u posmatranom periodu, ukupni nekamatni rashodi su smanjeni za 4,7 miliona KM ili 2,5%, pri čemu se najznačajnije strukturalne promjene odnose na povećanje troškova poslovnog prostora i amortizacija za jedan milion KM ili 2,7% i smanjenje ostalih operativnih troškova za 5,6 miliona KM ili 19,7%.

Koeficijenti profitabilnosti, produktivnosti i efikasnosti poslovanja bankarskog sektora u FBiH

U sljedećoj tabeli dat je pregled najznačajnijih veličina i koeficijenata koji se koriste kao mjere za ocjenu profitabilnosti, produktivnosti i efikasnosti poslovanja banaka u FBiH:

- 000 KM ili % -

<i>Tabela 29: Pokazatelji profitabilnosti, produktivnosti i efikasnosti</i>				
R. br.	Opis	31.03.2019.	31.03.2020.	31.03.2021.
1	2	3	4	5
1.	Neto dobit	89.809	72.567	79.030
2.	Prosječna neto aktiva	22.310.596	23.949.225	24.343.169
3.	Prosječni ukupni kapital	3.035.999	2.933.541	3.105.297
4.	Ukupan prihod	256.231	258.941	260.571
5.	Neto kamatni prihod	149.419	144.139	140.916
6.	Operativni prihodi	106.812	114.802	119.655
7.	Operativni rashodi	126.045	131.364	126.916
8.	Poslovni i direktni rashodi	39.900	54.518	54.235
9.	Ostali poslovni i direktni troškovi	29.610	33.859	33.574
10.	Dobit na prosječnu aktivu (ROAA)	0,4	0,3	0,3
11.	Dobit na prosječni ukupni kapital (ROAE)	3,0	2,5	2,5
12.	Ukupan prihod/prosječna aktiva	1,1	1,1	1,1
13.	Neto kamatni prihod/prosječna aktiva (NIM)*	0,7	0,6	0,6
14.	Neto kamatna marža (kamatni prihod/prosječna kamatonosna aktiva-kamatni rashod/prosječna kamatonosna pasiva)	0,7	0,6	0,6
15.	Operativni rashodi/ukupni prihod umanjen za ostale poslov. i dir. troš. (CIR)**	55,6	58,4	55,9

* NIM eng. Net Income Margin

** CIR eng. Cost-income Ratio

Svi pokazatelji profitabilnosti su na istom nivou u odnosu na isti period prethodne godine, osim CIR-a, koji je poboljšao zbog značajnog smanjenja operativnih rashoda u prva tri mjeseca 2021. godine.

Ukoliko se posmatra neto kamatni prihod, zabilježen je pad istog u odnosu na isti period 2020. godine za 3,2 miliona KM ili 2,2% i isti čini 54,1% ukupnog prihoda, dok je u istom periodu 2020. godine činio 55,7% ukupnog prihoda.

1.2.6. Ponderisane NKS i EKS

Sa ciljem veće transparentnosti i lakše uporedivosti uslova banaka za odobravanje kredita i primanje depozita i zaštite klijenata kroz uvođenje transparentnog prikaza troškova kredita, odnosno prihoda depozita, a u skladu s međunarodnim standardima, kriterijima i praksama u drugim zemljama, FBA je propisala jedinstven način obračuna i iskazivanja EKS za sve banke sa sjedištem u FBiH, kao i za organizacione dijelove banaka sa sjedištem u RS-u, a koji posluju u FBiH, te obavezno mjesečno izvještavanje FBA o ponderisanim NKS i EKS na odobrene kredite i primljene depozite u izvještajnom mjesecu, u skladu sa propisanom metodologijom¹⁸.

Za potrebe korisnika kredita, prilikom analize trenda kamatnih stopa relevantno je pratiti kretanje ponderisane EKS, s obzirom da uključuje sve troškove koje korisnik plaća, a koji su direktno povezani sa kreditom, tj. uslovima korištenja kredita i koji ulaze u obračun cijene kredita (na primjer: troškovi za obradu kredita, troškovi premije osiguranja kod fizičkih lica ako je osiguranje uslov za odobravanje kredita, zatim drugi troškovi u vezi sa sporednim uslugama koje plaća klijent, a uslov su za korištenje kredita).

U Prilogu 6. daju se prosječne ponderisane NKS i EKS na kredite i depozite po periodima.

Ukupna prosječna ponderisana EKS na kredite u bankarskom sektoru FBiH sa 31.03.2021. godine iznosi 3,85% i u odnosu na isti period 2020. godine, kada je iznosila 3,55%, povećana je za 0,3 procentna poena. Povećanje prosječne ponderisane EKS na nivou bankarskog sektora u FBiH u posmatranom periodu prisutno je kod dugoročnih kredita za 0,17 procentnih poena (sa 5,47% na 5,64%), a kod kratkoročnih kredita došlo je do smanjenja prosječne ponderisane EKS za 0,1 procentni poen (sa 2,49% na 2,39%).

U navedenom periodu, posmatrano prema sektorskoj strukturi, EKS na ukupne kredite odobrene privredi povećana je za 0,08 procentnih poena (sa 2,59% na 2,67%), a EKS na ukupne kredite odobrene stanovništvu smanjena je za 0,03 procentna poena (sa 6,96% na 6,93%).

Ukupna prosječna ponderisana EKS na depozite u bankarskom sektoru FBiH sa 31.03.2021. godine iznosi 0,57% i u odnosu na isti period 2020. godine, kada je iznosila 0,79%, smanjena je za 0,22 procentna poena.

Posmatrano prema ročnosti depozita, prosječna ponderisana EKS na kratkoročne depozite zabilježila je smanjenje za 0,33 procentna poena (sa 0,51% na 0,18%), dok je na dugoročne depozite smanjena za 0,07 procentnih poena (sa 0,95% na 0,88%).

Na ukupnom nivou, u posmatranom periodu povećana je EKS na kredite za 0,3 procentna poena, dok je EKS na depozite smanjena za 0,22 procentna poena.

1.2.7. Likvidnost

Upravljanje rizikom likvidnosti je, uz upravljanje kreditnim rizikom, jedan od najvažnijih i najsloženijih segmenata bankarskog poslovanja. Održavanje likvidnosti u tržišnoj ekonomiji je permanentna obaveza banke i osnovna pretpostavka za njenu održivost na finansijskom tržištu, te jedan od ključnih preduslova za uspostavljanje i očuvanje povjerenja u bankarski sektor, njegovu stabilnost i sigurnost.

U sljedećoj tabeli daje se pregled ispunjenja LCR-a u bankarskom sektoru u FBiH:

---

¹⁸ Odluka o jedinstvenom načinu obračuna iskazivanja efektivne kamatne stope na kredite i depozite ("Službene novine Federacije BiH", broj: 81/17) i Uputstvo za izračunavanje ponderisane nominalne i efektivne kamatne stope

Tabela 30: LCR

R. br.	Opis	31.12.2019.	31.12.2020.	31.03.2021.	Indeks	
1	2	3	4	5	(4/3)	(5/4)
1.	Zaštitni sloj likvidnosti	4.727.454	5.849.379	5.805.339	124	99
2.	Neto likvidnosni odlivi	1.628.421	2.186.642	2.246.228	134	103
LCR		290%	268%	258%	92	97

Sa 31.03.2021. godine LCR na nivou bankarskog sektora FBiH iznosi 258%. Sve banke u bankarskom sektoru FBiH ispunjavaju zahtjeve u pogledu LCR-a, s tim da pet banaka ima LCR iznad prosjeka, a deset ispod prosjeka bankarskog sektora FBiH.

Ročna struktura depozita po preostalom dospijeću prikazana je u sljedećoj tabeli:

Tabela 31: Ročna struktura depozita po preostalom dospijeću

R. br.	Depoziti	31.12.2019.		31.12.2020.		31.03.2021.		Indeks	
		Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Štednja i dep. po viđ. (do 7 dana)	11.196.133	57,7	12.948.828	65,9	13.313.038	67,2	116	103
2.	7-90 dana	855.191	4,4	989.184	5,0	765.261	3,9	116	77
3.	91 dan do jedne god.	3.175.998	16,4	2.153.403	10,9	2.338.803	11,8	68	109
I Ukupno kratkoročni		15.227.322	78,5	16.091.415	81,8	16.417.102	82,9	106	102
4.	Do 5 godina	3.983.643	20,5	3.388.072	17,3	3.199.909	16,1	85	94
5.	Preko 5 godina	203.329	1,0	181.375	0,9	188.516	1,0	89	104
II Ukupno dugoročni		4.186.972	21,5	3.569.447	18,2	3.388.425	17,1	85	95
Ukupno (I + II)		19.414.294	100	19.660.862	100	19.805.527	100	101	101

Sa 31.03.2021. godine kratkoročni depoziti imali su učešće od 82,9%, a dugoročni 17,1%, pri čemu je došlo do povećanja učešća kratkoročnih, odnosno smanjenja učešća dugoročnih depozita za 1,1 procentni poen u odnosu na kraj 2020. godine. U posmatranom periodu zabilježeno je povećanje kratkoročnih depozita za 325,7 miliona KM ili 2%, dok su dugoročni depoziti smanjeni za 181 milion KM ili 5,1%. Smanjenje dugoročnih depozita ostvareno je kod depozita ročnosti do pet godina (za 188,2 miliona KM ili 5,6%), a kod depozita preko pet godina došlo je do povećanja (za 7,1 milion KM ili 3,9%). Ako se analizira struktura dugoročnih depozita po preostalom dospijeću, vidljivo je da dominiraju depoziti s preostalom ročnošću do pet godina (94,4%).

Pregled osnovnih pokazatelja likvidnosti prikazan je u sljedećoj tabeli:

Tabela 32: Koeficijenti likvidnosti

R. br.	Koeficijenti	31.12.2019.	31.12.2020.	31.03.2021.
1	2	3	4	5
1.	Likvidna sredstva ¹⁹ /neto aktiva	31,9	31,3	31,2
2.	Likvidna sredstva/kratkoročne fin. obaveze	49,2	45,9	45,2
3.	Kratkoročne fin. obaveze/ukupne fin. obaveze	75,4	78,9	80,0
4.	Kredit/depoziti i uzeti krediti	75,1	74,5	74,6
5.	Kredit/depoziti, uzeti krediti i subord. dugovi ²⁰	74,4	73,8	73,9

U odnosu na kraj 2020. godine, smanjen je odnos likvidnih sredstava i kratkoročnih finansijskih obaveza, povećano je učešće kratkoročnih finansijskih obaveza u ukupnim finansijskim obavezama,

¹⁹ Likvidna sredstva u užem smislu: gotovina i depoziti i druga finansijska sredstva sa preostalim rokom dospijeca manjim od tri mjeseca, isključujući međubankarske depozite

²⁰ Prethodni koeficijent je proširen, u izvore su uključeni i subordinisani dugovi, što je realniji pokazatelj

ali je odnos likvidnih sredstava u neto aktivi i dalje zadovoljavajući. Također, pokazatelj „kredit/depoziti i uzeti krediti“ je u zoni zadovoljavajućeg.

U funkciji planiranja potrebnog nivoa likvidnih resursa, banke trebaju planirati izvore i strukturu adekvatnog likvidnog potencijala i u vezi s tim planirati i kreditnu politiku. Ročnost plasmana, odnosno kreditnog portfolija je determinisana upravo ročnošću izvora. Važan aspekt praćenja i analize pozicije likvidnosti je ročna usklađenost preostalih dospjeća stavki finansijske aktive i obaveza prema vremenskoj skali, koja je propisanim minimalnim limitima kreirana na vremenski horizont od 180 dana. Obzirom da je ročna transformacija sredstava kod banaka inherentno povezana sa funkcionalnim karakteristikama bankarskog poslovanja, banke kontinuirano kontrolišu ročnu neusklađenost između izvora i plasmana, održavajući je u skladu sa propisanim limitima.

Sa ciljem ublažavanja negativnih efekata izazvanih pandemijom, te nepovoljnih posljedica na ekonomsko stanje u zemlji, FBA je u maju 2020. godine izvršila izmjene i dopune Odluke o upravljanju rizikom likvidnosti banke u cilju stimulisanja kreditnih aktivnosti banaka. Navedeno omogućava bankama da u novonastalim okolnostima poslovanja primijene mjere koje se odnose na smanjenje propisanih ograničenja ročne usklađenosti finansijske aktive i finansijskih obaveza u periodima ročnosti do 180 dana, kako bi bile fleksibilnije u odgovoru na zahtjeve klijenata i upravljanju pozicijama likvidnosti.

U sljedećoj tabeli daje se pregled ročne usklađenosti finansijske aktive i obaveza do 180 dana:

- 000 KM -

<i>Tabela 33: Ročna usklađenost finansijske aktive i obaveza do 180 dana</i>						
R. br.	Opis	31.12.2019.*	31.12.2020.	31.03.2021.	Indeks	
		Iznos	Iznos	Iznos	(4/3)	(5/4)
1	2	3	4	5	6	7
I 1-30 dana						
1.	Iznos finansijske aktive	10.586.283	10.981.471	11.097.806	104	101
2.	Iznos finansijskih obaveza	11.624.766	13.510.009	13.740.255	116	102
3.	Razlika (+ ili -) = 1-2	-1.038.483	-2.528.538	-2.642.449	-	-
<i>Obračun izvršenja propisane obaveze u %</i>						
a)	Ostvareno %= red.br.1 / red.br.2	91,1%	81,3%	80,8%		
b)	Propisani minimum %	85,0%	65,0%	65,0%		
Više (+) ili manje (-) = a – b		6,1%	16,3%	15,8%		
II 1-90 dana						
1.	Iznos finansijske aktive	11.648.306	12.065.528	12.225.629	104	101
2.	Iznos finansijskih obaveza	12.367.913	14.303.357	14.403.195	116	101
3.	Razlika (+ ili -) = 1-2	-719.607	-2.237.829	-2.177.566	-	-
<i>Obračun izvršenja propisane obaveze u %</i>						
a)	Ostvareno %= red.br.1 / red.br.2	94,2%	84,4%	84,9%		
b)	Propisani minimum %	80,0%	60,0%	60,0%		
Više (+) ili manje (-) = a – b		14,2%	24,4%	24,9%		
III 1-180 dana						
1.	Iznos finansijske aktive	12.992.018	13.257.364	13.441.543	102	101
2.	Iznos finansijskih obaveza	13.550.664	15.167.836	15.228.273	112	100
3.	Razlika (+ ili -) = 1-2	-558.646	-1.910.472	-1.786.730	-	-
<i>Obračun izvršenja propisane obaveze u %</i>						
a)	Ostvareno %= red.br.1 / red.br.2	95,9%	87,4%	88,3%		
b)	Propisani minimum %	75,0%	55,0%	55,0%		
Više (+) ili manje (-) = a – b		20,9%	32,4%	33,3%		

* Podaci korigovani uslijed promjene računovodstvene politike vrednovanja dijela vrijednosnih papira kod jedne banke, u skladu sa nalogom eksternog revizora

Na dan 31.03.2021. godine finansijska aktiva u sva tri intervala bila je manja od finansijskih obaveza, a ostvareni procenti ročne usklađenosti bili su iznad propisanog minimuma, i to u prvom intervalu za 15,8%, u drugom za 24,9% i u trećem intervalu za 33,3%.

Posmatrajući osnovne pokazatelje likvidnosti, kvalitativne i kvantitativne zahtjeve, kao i druge faktore koji utiču na poziciju likvidnosti banaka, može se zaključiti da je likvidnost bankarskog sektora u FBiH na kraju prvog kvartala 2021. godine zadovoljavajuća, i pored negativnih efekata pandemije na privredu.

1.2.8. Devizni (FX) rizik

U svom poslovanju banke su izložene rizicima proizašlim iz mogućih gubitaka po bilansnim i vanbilansnim stavkama nastalim usljed promjene cijena na tržištu. Jedan od tih rizika je i FX rizik, koji nastaje kao rezultat promjena valutnih kurseva i/ili neusklađenosti nivoa aktive, pasive i vanbilansnih stavki u istoj valuti - individualna devizna pozicija ili svih valuta zajedno sa kojima banka posluje - ukupna devizna pozicija banke. Odlukom o upravljanju deviznim rizikom banke, propisan je način izračunavanja devizne pozicije i najveća dopuštena izloženost FX riziku, tj. ograničenja za otvorenu individualnu i ukupnu deviznu poziciju (duga ili kratka), obračunata u odnosu na priznati kapital banke. U cilju ublažavanja posljedica pandemije, FBA je u navedenoj Odluci izvršila izmjene u smislu povećanja limita za individualnu deviznu poziciju za EUR i ukupnu deviznu poziciju banke.

Prema stanju na dan 31.03.2021. godine na nivou bankarskog sektora u valutnoj strukturi aktive banaka stavke u stranim valutama iznose 4,1 milijardu KM, sa učešćem od 16,6% (na kraju 2020. godine 3,9 milijardi KM ili 16%). Valutna struktura pasive bitno je drugačija, jer je učešće obaveza u stranoj valuti znatno veće i iznosi 8,1 milijardu KM ili 32,8% (na kraju 2020. godine osam milijardi KM, uz učešće od 32,9%).

U sljedećoj tabeli daje se struktura finansijske aktive i finansijskih obaveza i devizna pozicija za EUR, kao najznačajnije valute i ukupna devizna pozicija na nivou bankarskog sektora:

- milioni KM -

<i>Tabela 34: Devizna usklađenost finansijske aktive i obaveza (EUR i ukupno)</i>											
R. br.	O p i s	31.12.2020.				31.03.2021.				Indeks	
		EUR		Ukupno		EUR		Ukupno		EUR	Ukupno
		Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	(7/3)	(9/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
I Finansijska aktiva											
1.	Novčana sredstva	1.405	14,5	1.950	18,8	1.551	15,9	2.136	20,3	110	110
2.	Kredit	826	8,5	826	7,9	826	8,4	826	7,9	100	100
3.	Kredit sa val. kl.	6.321	65,4	6.323	60,8	6.222	63,7	6.223	59,3	98	98
4.	Ostalo	929	9,6	1.117	10,7	964	9,9	1.112	10,6	104	100
5.	Ostala fin. akt. sa val. kl.	190	2,0	190	1,8	204	2,1	204	1,9	107	107
Ukupno I (1+2+3+4+5)		9.671	100	10.406	100	9.767	100	10.501	100	101	101
III Vanbilans											
6.	Depoziti	6.221	72,5	6.965	74,6	6.260	72,8	7.021	74,9	101	101
7.	Uzeti kredit	809	9,4	809	8,7	770	8,9	770	8,2	95	95
8.	Dep. i kred. s val. kl.	1.319	15,4	1.319	14,1	1.324	15,4	1.324	14,1	100	100
9.	Ostalo	230	2,7	244	2,6	247	2,9	262	2,8	107	107
Ukupno II (6+7+8+9)		8.579	100	9.337	100	8.601	100	9.377	100	100	100
10.	Aktiva	26		61		16		69			
11.	Pasiva	1.025		1.034		1.026		1.035			
Duga (iznos)		93		96		156		158			
%		3,4%		3,6%		5,7%		5,8%			
Kratka											
%											
Dozvoljena		40,0%		40,0%		40,0%		40,0%			
Manja od dozvoljene		36,6%		36,4%		34,3%		34,2%			

Posmatrano po bankama i ukupno na nivou bankarskog sektora FBiH može se konstatovati da se izloženost banaka i sektora FX riziku sa 31.03.2021. godine kretala u okviru propisanih ograničenja.

Sa 31.03.2021. godine dugu deviznu poziciju imalo je 12 banaka, a tri banke kratku poziciju. Na nivou sektora iskazana je duga devizna pozicija od 5,8% ukupnog priznatog kapitala banaka, što je za 34,2 procentna poena manje od dozvoljene. Individualna devizna pozicija za EUR, iznosila je 5,7%, što je za 34,3 procentnih poena manje od dozvoljene, pri čemu su stavke finansijske aktive bile veće od finansijskih obaveza (duga pozicija).

Ako se analizira struktura stranih valuta, u finansijskoj aktivi²¹ dominantno je učešće EUR-a od 82% (31.12.2020. godine 81,1%), uz povećanje nominalnog iznosa za 181,9 miliona KM ili 5,8% u odnosu na kraj 2020. godine. Učešće EUR-a u finansijskim obavezama je 90,4% (31.12.2020. godine 90,6%) i u odnosu na kraj 2020. godine povećano je za 16,3 miliona KM ili 0,2%. Osnovica za izračun učešća EUR-a u finansijskoj aktivi i finansijskim obavezama ne uključuje stavke sa valutnom klauzulom.

1.3. PREPORUKE ZA BANKARSKI SEKTOR

FBA će, u skladu sa propisanim nadležnostima za nadzor poslovanja banaka u FBiH, nastaviti sa poduzimanjem mjera i aktivnosti na očuvanju i jačanju stabilnosti bankarskog sektora i zaštite deponenata, te unapređenja sigurnog, kvalitetnog i zakonitog poslovanja banaka u FBiH. Navedene mjere i aktivnosti će naročito biti usmjerene na nastavak kontinuiranog nadzora banaka, sa težištem na:

- praćenju efekata posebnih mjera FBA na oporavku od negativnih posljedica uzrokovanih pandemijom i postupanju banaka po istima;
- provođenju SREP-a za sve banke u skladu sa usvojenom Metodologijom i utvrđivanju dodatnih kapitalnih zahtjeva kao rezultat SREP procjene;
- kontrolama dominantnih rizičnih segmenata poslovanja, kontrolama banaka od sistemskog značaja za razvoj kreditnih aktivnosti i banaka kod kojih su koncentrisani veliki iznosi štednje i drugih depozita, te kontrolama primijenjenih praksi u bankama u segmentu zaštite korisnika finansijskih usluga i žiranata i dr.;
- realizaciji planova kapitala banaka;
- praćenju realizacije strategija postupanja sa nekvalitetnim izloženostima i godišnjih operativnih planova za banke kod kojih je udio NPL-a u ukupnim kreditima veći od 5%;
- praćenju primjene Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanje očekivanih kreditnih gubitaka;
- provođenje testiranja otpornosti banaka na stres sa ciljem praćenja poslovanja svake banke, ocjenjivanja rizika i blagovremenog poduzimanja odgovarajućih mjera;
- nastavku kontinuirane saradnje sa nadležnim supervizorskim tijelima za nadzor bankarskih grupa iz EU i trećih zemalja čije članice imaju sjedište u FBiH, u cilju efikasnije supervizije i unapređenja supervizorskih praksi, te saradnje i razmjene informacija sa ECB-om i EBA-om po pitanjima supervizije i bankarske regulative, kao i sa međunarodnim finansijskim institucijama;
- unapređenju saradnje kroz potpisivanje novih sporazuma o saradnji sa relevantnim institucijama u BiH, koje su uključene u institucionalni okvir za obavljanje supervizije, upravljanje kriznim situacijama i sistemskim rizikom, zaštite korisnika finansijskih usluga i
- nastavku saradnje sa UBBiH sa ciljem unapređenja poslovanja banaka, usklađenosti njihovog poslovanja sa propisima, međunarodnim standardima i pravilima struke, zahtjevima tržišta i dr.

²¹ Izvor: Izvještaj o deviznoj poziciji banke - dio finansijske aktive (u stranim valutama denominirana u KM). Stavke bilansne aktive i vanbilansa se iskazuje po neto principu, odnosno umanjuju se za iznos očekivanih kreditnih gubitaka

Polazeći od propisanih nadležnosti, FBA će nastaviti poduzimati mjere i aktivnosti sa ciljem realizacije preporuka posljednje FSAP misije, projekte jačanja bankarske supervizije u okviru tehničke pomoći koju pružaju međunarodne finansijske institucije SB i MMF, te u okviru USAID FINRA Projekta i dr.

Zbog posebne uloge i odgovornosti banaka u finansijskom sistemu i ukupnom privrednom sistemu, dostignutog nivoa razvijenosti bankarskog sektora u FBiH, te činjenice da depoziti građana predstavljaju dominantan izvor finansiranja banaka, a imajući u vidu negativne posljedice izazvane pandemijom, od banaka se očekuje da u narednom periodu svoje aktivnosti usmjere na:

- dosljednu primjenu posebnih mjera koje je FBA usvojila u cilju oporavka od negativnih posljedica pandemije, na način da:
  - podrže oporavak privrede i stimuliraju kreditni rast kroz kontinuirano finansiranje klijenata i održive kreditne aranžmane;
  - zajednički djeluju u cilju iznalaženja odgovarajućih modaliteta za klijente pogođene pandemijom;
  - u što većoj mjeri koriste Garancijski fond FBiH i druge potencijalne mehanizme podrške koji izvršne vlasti uspostavljaju u cilju ublažavanja posljedica pandemije;
  - unaprijede operativnu spremnost i kapacitete za odgovor na krizu;
  - posebno prate kvalitet portfolija pod posebnim mjerama i procjenjuju buduće otplatne kapacitete klijenata i pravovremeno formiraju rezerve za očekivane kreditne gubitke, kako bi se izbjegao potencijalni negativni efekat naglog rasta iznosa rezervi za očekivane kreditne gubitke u budućem periodu;
- oprezno i odgovorno upravljanje rizicima, u skladu sa važećim računovodstvenim i regulatornim okvirom, domaćim i međunarodnim standardima dobre prakse;
- usklađivanje poslovanja sa novim regulatornim zahtjevima za poslovanje i nadzor banaka, što uključuje i zahtjeve koji se odnose na planiranje oporavka i restrukturiranja banaka;
- ažuriranje planova kontinuiteta poslovanja u cilju adekvatne pripreme za poslovanje u vanrednim situacijama;
- ažuriranje planova oporavka sa posebnom pažnjom u ključnim segmentima: proces eskalacije, pokazatelji i opcije oporavka;
- unapređenje ICAAP-a i ILAAP-a u skladu sa novim regulatornim zahtjevima;
- dosljednu primjenu propisa u segmentu platnog prometa, SPNiFTA, zaštite korisnika finansijskih usluga i žiranata, sigurnosti i zaštiti novca u banci i u transportu;
- dodatno praćenje pojačanih rizika koji su vezani za sigurnost informacionih sistema i primjene novih tehnologija, a naročito sa stanovišta poslovanja klijenata i dr.

2. SEKTOR NEDEPOZITNIH FINANSIJSKIH INSTITUCIJA

U ovom dijelu Informacije daje se pregled strukture i finansijskih pokazatelja poslovanja NFI u FBiH (MKO, lizing društva i faktoring poslovanje) sa 31.03.2021. godine čije je osnivanje, poslovanje, upravljanje, nadzor i prestanak rada uređeno posebnim zakonskim i podzakonskim propisima.

Aktivan broj dužnika NFI, obuhvaćen nekom od posebnih mjera propisanih Odlukom o privremenim mjerama koje lizing društva i mikrokreditne organizacije primjenjuju za oporavak od negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem "COVID-19" sa 31.03.2021. godine, je 6.768 i iznosi 69,4 miliona KM ili 8,7% od iznosa ukupnog kreditnog portfolija NFI. U segmentu stanovništva izloženosti obuhvaćene nekom od posebnih mjera iznose 39,5 miliona KM i imaju učešće od 7,2% u ukupnom portfoliju stanovništva NFI, dok u segmentu pravnih lica izloženosti obuhvaćene nekom od posebnih mjera iznose 29,9 miliona KM i imaju učešće od 12% u ukupnom kreditnom portfoliju pravnih lica.

2.1. MIKROKREDITNI SEKTOR

2.1.1. STRUKTURA MIKROKREDITNOG SEKTORA U FBiH

2.1.1.1. Status, broj i poslovna mreža

U FBiH sa 31.03.2021. godine, dozvolu za rad FBA ima 14 MKO koje čine mikrokreditni sektor u FBiH, od toga 11 MKF (neprofitne organizacije) i tri MKD (profitne organizacije). U odnosu na 31.12.2020. godine, nije bilo promjena u broju MKO.

Sa 31.03.2021. godine, MKO sa sjedištem u FBiH posluju putem 360 organizacionih dijelova, dok četiri MKD koja imaju sjedište u RS-u posluju u FBiH putem 55 organizacionih dijelova.

U Prilogu 7. dati su osnovni podaci o MKF i MKD, koji sa 31.03.2021. godine imaju dozvolu FBA za obavljanje djelatnosti mikrokreditiranja.

2.1.1.2. Struktura vlasništva

MKO je pravno lice koje se, u skladu sa propisima, može osnovati i poslovati kao MKF ili MKD. MKF u FBiH su osnovane od strane nevladinih, većinom humanitarnih organizacija, udruženja građana i fizičkih lica koji su registrovani osnivači MKF, ali bez prava vlasništva nad kapitalom. Od tri MKD, jedno MKD je u 100%-tnom vlasništvu jedne MKF, jedno MKD je u 100%-tnom vlasništvu nerezidentnog pravnog lica, dok je jedno MKD u 100%-tnom vlasništvu rezidentnog pravnog lica.

2.1.1.3. Kadrovska struktura

U mikrokreditnom sektoru u FBiH sa 31.03.2021. godine zaposleno je ukupno 1.393 radnika, što je za jednog radnika ili 0,1% manje u odnosu na stanje sa 31.12.2020. godine. Analitički posmatrano, povećanje broja zaposlenih prisutno je kod tri MKF i jednog MKD, dok je kod tri MKF i jednog MKD došlo do smanjenja broja zaposlenih, te je kod pet MKF i jednog MKD broj zaposlenih ostao nepromijenjen. Od ukupnog broja zaposlenih u mikrokreditnom sektoru u FBiH, u MKF je zaposleno 1.145 radnika ili 82,2%, a u MKD ukupno 248 radnika ili 17,8%.

Pregled kvalifikacione strukture zaposlenih na nivou mikrokreditnog sektora u FBiH, daje se u sljedećoj tabeli:

Tabela 35: Kvalifikaciona struktura zaposlenih u MKO u FBiH

R. br.	Stepen stručne sprema	31.12.2020.		31.03.2021.		Indeks (5/3)
		Broj zaposlenih	Učešće %	Broj zaposlenih	Učešće %	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Visoka stručna sprema – VSS	743	53,3	743	53,3	100
2.	Viša stručna sprema – VŠS	104	7,5	108	7,8	104
3.	Srednja stručna sprema - SSS	536	38,4	532	38,2	99
4.	Ostali	11	0,8	10	0,7	91
Ukupno		1.394	100	1.393	100	100

Analizom podataka o efikasnosti osoblja na nivou mikrokreditnog sektora u FBiH sa 31.03.2021. godine, zaključuje se da aktiva po zaposlenom u MKO iznosi 473,7 hiljada KM, što je za 0,3% više u odnosu na 31.12.2020. godine.

2.1.2. FINANSIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA

2.1.2.1. Bilans stanja

Ukupna aktiva mikrokreditnog sektora u FBiH sa 31.03.2021. godine iznosi 659,8 miliona KM i za 1,7 miliona KM ili 0,3% je veća u odnosu na stanje sa 31.12.2020. godine. Najveće učešće u ukupnom bilansu MKO ima pet MKF i jedno MKD sa aktivom u iznosu od 607,1 milion KM ili 92% ukupne aktive mikrokreditnog sektora.

U prilogima 8. i 9. dat je zbirni prikaz bilansa stanja MKF i MKD, dok je u Prilogu 10. dat pregled osnovnih finansijskih pokazatelja MKO prema izvještajnim podacima na dan 31.03.2021. godine.

Zbirni bilans stanja mikrokreditnog sektora u FBiH sa 31.03.2021. godine i uporednim podacima sa 31.12.2020. godine prikazan je u sljedećoj tabeli:

- 000 KM -

Tabela 36: Bilans stanja mikrokreditnog sektora

R. br.	Opis	31.12.2020.				31.03.2021.				Indeks (9/5)
		Stanje za MKF	Stanje za MKD	Ukupno	%	Stanje za MKF	Stanje za MKD	Ukupno	%	
1	2	3	4	5=3+4	6	7	8	9=7+8	10	11
AKTIVA										
1.	Novčana sredstva	42.575	12.356	54.931	8,4	46.822	12.615	59.437	9,0	108
2.	Plasmani bankama	110	0	110	0,0	110	0	110	0,0	100
3.	Mikrokrediti	389.972	150.918	540.890	82,2	384.381	153.977	538.358	81,6	100
4.	RKG	4.108	2.936	7.044	1,1	4.306	3.430	7.736	1,2	110
5.	Neto mikrokrediti	385.864	147.982	533.846	81,1	380.075	150.547	530.622	80,4	99
6.	Materijalna i nematerijalna imovina	26.764	4.540	31.304	4,8	26.389	4.630	31.019	4,7	99
7.	Dugoročne investicije	33.061	0	33.061	5,0	33.344	0	33.344	5,1	101
8.	Ostala aktiva	3.565	1.248	4.813	0,7	3.812	1.475	5.287	0,8	110
9.	Rezerve na ostale stavke aktive, osim kredita	10	0	10	0,0	10	0	10	0,0	100
Ukupno aktiva		491.929	166.126	658.055	100	490.542	169.267	659.809	100	100
PASIVA										
10.	Obav. po uzetim kred.	207.503	107.920	315.423	47,9	203.102	109.380	312.482	47,4	99
11.	Ostale obaveze	23.130	7.928	31.058	4,7	22.730	7.841	30.571	4,6	98
12.	Kapital	261.296	50.278	311.574	47,4	264.710	52.046	316.756	48,0	102
Ukupno pasiva		491.929	166.126	658.055	100	490.542	169.267	659.809	100	100
13.	Vanbilansna evidencija	190.541	35.801	226.342		188.977	30.755	219.732		97

U strukturi aktive mikrokreditnog sektora FBiH sa 31.03.2021. godine, smanjen je nivo neto kredita, materijalne i nematerijalne imovine, dok je neznatno smanjen nivo bruto kredita. U odnosu na kraj prethodne godine, bilansne stavke koje su zabilježile rast su: novčana sredstva, RKG, dugoročne investicije i ostala aktiva, dok su plasmani bankama i rezerve za ostale stavke aktive, osim kredita, na istom nivou.

Stopa fiksne aktive u odnosu na ukupnu aktivu umanjenu za donirani kapital na nivou mikrokreditnog sektora u FBiH sa 31.03.2021. godine iznosi 5,07%, što je u okviru propisanog standarda poslovanja.

Neto mikrokreditni portfolio, kao dominantna stavka aktive mikrokreditnog sektora iznosi 530,6 miliona KM sa učešćem od 80,4% u ukupnoj aktivu, te je zabilježio pad u apsolutnom iznosu od 3,2 miliona KM ili 0,6%, od čega su neto mikrokrediti u MKF smanjeni za iznos od 5,8 miliona KM sa stopom pada od 1,5%, dok su neto krediti u MKD porasli za iznos od 2,6 miliona KM, odnosno 1,7% u odnosu na 31.12.2020. godine. Nivo RKG na ukupan mikrokreditni portfolio je u posmatranom periodu veći za 0,7 miliona KM ili 9,8%, što je najvećim dijelom posljedica utjecaja negativnih efekata pandemije. RKG kod MKF povećane su za 0,2 miliona KM, sa stopom rasta od 4,8%, a kod MKD za iznos od 0,5 miliona KM, sa stopom rasta od 16,8%.

Ukupna vanbilansna evidencija sa 31.03.2021. godine iznosi 219,7 miliona KM i u odnosu na 31.12.2020. godine manja je za 6,6 miliona KM ili 2,9%, pri čemu je kod MKF smanjena za 1,5 miliona KM ili 0,8%, dok je kod MKD smanjena za pet miliona KM ili 14,1%. Od ukupnog iznosa vanbilansne evidencije, na otpisane kredite (u koje su uključeni glavica i redovna kamata, te zatezna kamata i sudski troškovi) odnosi se 154,6 miliona KM ili 70,4% vanbilansa, a isti su veći za 5,1 milion KM ili 3,4% u odnosu na kraj prethodne godine, uslijed porasta zateznih kamata po otpisanim kreditima za 5,3 miliona KM ili 12,4%. Ukupan broj otpisanih mikrokreditnih partija sa 31.03.2021. godine je 36.750, što u odnosu na 31.12.2020. godine predstavlja smanjenje za ukupno 34 mikrokreditne partije (0,1%), kao neto efekat novih otpisa, izvršenih trajnih otpisa i u potpunosti naplaćenih mikrokreditnih partija.

2.1.2.2. Kapital i obaveze

Najveće stavke pasive mikrokreditnog sektora u FBiH sa 31.03.2021. godine odnose se na: obaveze po uzetim kreditima koje iznose 312,5 miliona KM ili 47,4% ukupne pasive i kapital koji iznosi 316,7 miliona KM i čini 48% ukupne pasive. Preostali iznos od 30,6 miliona KM ili 4,6% odnosi se na ostale obaveze.

Ročna struktura obaveza po uzetim kreditima prikazana je u sljedećoj tabeli:

- 000 KM -

Tabela 37: Ročna struktura uzetih kredita

R. br.	Opis	31.12.2020.				31.03.2021.				Indeks (9/5)
		MKF	MKD	Ukupno	%	MKF	MKD	Ukupno	%	
1	2	3	4	5=3+4	6	7	8	9=7+8	10	11
1.	Obav. po uzetim kratk. kred.	20.476	360	20.836	6,6	8.899	4.360	13.259	4,2	64
2.	Obav. po uzetim dug. kred.	186.128	106.468	292.596	92,8	193.000	104.028	297.028	95,1	102
3.	Obaveze po dosp. kamatama	899	1.092	1.991	0,6	1.203	992	2.195	0,7	110
Ukupno		207.503	107.920	315.423	100	203.102	109.380	312.482	100	99

U odnosu na 31.12.2020. godine, obaveze po uzetim kreditima su na kraju prvog tromjesečja 2021. godine smanjene za iznos od 2,9 miliona KM ili 0,9%. U strukturi ukupnih obaveza po uzetim kreditima sa 31.03.2021. godine, kreditne obaveze MKF čine 65%, a MKD 35%. U pogledu ročne strukture obaveza po uzetim kreditima, u odnosu na 31.12.2020. godine, kratkoročne obaveze su na kraju prvog tromjesečja 2021. godine smanjene za 36,3%, dok su dugoročne obaveze povećane za 1,5%. Obaveze po dospjelim kamatama povećane su za 10,2%. Najveća tri kreditora mikrokreditnog sektora u FBiH sa 31.03.2021. godine, prema njihovom učešću u ukupnom kreditnom zaduženju MKO, su EFSE - Luksemburg sa 15,6%, Blue Orchard - Švicarska sa 6,5% i Hansainvest Finance - Njemačka sa 4,8%.

U posmatranom periodu ukupno povećanje kapitala na nivou mikrokreditnog sektora u FBiH je iznosilo 5,2 miliona KM ili 1,7%, od čega je kapital MKF povećan za 3,4 miliona KM ili 1,3%, dok je kapital MKD u posmatranom periodu povećan za iznos od 1,8 miliona KM ili 3,5%.

Struktura kapitala mikrokreditnog sektora u FBiH prikazana je u sljedećoj tabeli:

- 000 KM -

Tabela 38: Struktura kapitala mikrokreditnog sektora

R. br.	Opis	31.12.2020.				31.03.2021.				Indeks (9/5)
		Stanje za MKF	Stanje za MKD	Ukupno	%	Stanje za MKF	Stanje za MKD	Ukupno	%	
1	2	3	4	5=3+4	6	7	8	9=7+8	10	11
1.	Donirani kapital	48.076	0	48.076	15,4	48.076	0	48.076	15,2	100
2.	Osnovni kapital	3.868	33.100	36.968	11,9	3.767	33.100	36.867	11,6	100
3.	Višak/manjak prih. nad rash.	209.248	0	209.248	67,2	212.766	0	212.766	67,2	102
4.	Emisiona ažia	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0	0
5.	Neraspor. dobit	0	9.168	9.168	2,9	0	9.536	9.536	3,0	104
6.	Zakonske rezerve	0	3.568	3.568	1,1	0	3.568	3.568	1,1	100
7.	Ostale rezerve	104	4.442	4.546	1,5	101	5.842	5.943	1,9	131
Ukupno kapital		261.296	50.278	311.574	100	264.710	52.046	316.756	100	102

Od ukupnog kapitala mikrokreditnog sektora FBiH koji sa 31.03.2021. godine iznosi 316,7 miliona KM, ukupan kapital MKF iznosi 264,7 miliona KM ili 83,6%, a najveće stavke su višak prihoda nad rashodima, koji iznosi 212,8 miliona KM i čini 80,4% ukupnog kapitala MKF i donirani kapital koji iznosi 48,1 milion KM ili 18,2%. Od ukupnog iznosa doniranog kapitala, donacije za kreditni fond iskazuje devet MKF, pri čemu se na tri MKF odnosi 64,5%, a samo na jednu MKF 39,1% ukupnog iznosa donacija za kreditni fond. Pet najvećih pojedinačnih donatora u MKF u FBiH učestvuju sa 69,1% (33,2 miliona KM), pri čemu najveći donator samo jedne MKF učestvuje sa 10,1 milion KM ili 21% u ukupnom doniranom kapitalu.

Ukupan kapital MKD iznosi 52 miliona KM, što čini 16,4% ukupnog kapitala mikrokreditnog sektora, a u strukturi istog najveće stavke su osnovni kapital, u iznosu od 33,1 milion KM ili 63,6% i neraspoređena dobit u iznosu od 9,5 miliona KM ili 18,3%, a preostalih 9,4 miliona KM ili 18,1% kapitala MKD odnosi se na zakonske i ostale rezerve.

Posmatrajući pokazatelj stope kapitala umanjenog za donirani kapital u odnosu na aktivu, koji sa 31.03.2021. godine na nivou mikrokreditnog sektora iznosi 40,72%, može se konstatovati da je isti u skladu sa propisanim ograničenjem.

Ostale obaveze na nivou mikrokreditnog sektora u FBiH sa 31.03.2021. godine iznose 30,6 miliona KM ili 4,6% ukupne pasive i u poređenju sa 31.12.2020. godine smanjene su za iznos od 0,5 miliona KM ili 1,6%.

2.1.2.3. Aktiva i kvalitet aktive

Mikrokreditni portfolio, iskazan u bruto iznosu u ukupnoj bilansnoj sumi mikrokreditnog sektora u FBiH sa 31.03.2021. godine, učestvuje sa 81,6% ukupne aktive mikrokreditnog sektora i iznosi 538,3 miliona KM. Ukoliko se isti umanjuje za pripadajuće RKG u ukupnom iznosu od 7,7 miliona KM, neto mikrokreditni portfolio čini 80,4% ukupne aktive mikrokreditnog sektora u FBiH i iznosi 530,6 miliona KM. U poređenju sa 31.12.2020. godine bruto mikrokreditni portfolio je smanjen za iznos od 2,5 miliona KM ili 0,5%, dok je neto mikrokreditni portfolio smanjen za iznos od 3,2 miliona KM ili 0,6%.

U istom periodu nivo RKG je povećan za 0,7 miliona KM ili 9,8% zbog pogoršanja kvalitete portfolija usljed otežanih uslova poslovanja u periodu pandemije. Omjer RKG u odnosu na ukupan bruto mikrokreditni portfolio sa 31.03.2021. godine iznosi 1,4%, što u poređenju sa istim omjerom 31.12.2020. godine, kada je iznosio 1,3%, predstavlja povećanje za 0,1 procentni poen. U strukturi ukupnog neto mikrokreditnog portfolija sa 31.03.2021. godine, neto mikrokrediti MKF iznose 380,1 milion KM i čine 71,6% ukupnih neto mikrokredita na nivou sektora, dok se na MKD odnosi iznos od 150,5 miliona KM ili 28,4% ukupnih neto mikrokredita na nivou sektora. U poređenju sa 31.12.2020. godine neto mikrokrediti MKF su smanjeni za iznos od 5,8 miliona KM ili 1,5%, dok su neto mikrokrediti MKD povećani za iznos od 2,6 miliona KM ili 1,7%.

Neto mikrokrediti sa 31.03.2021. godine su prikazani u sljedećoj tabeli:

- 000 KM -

Tabela 39: Neto mikrokrediti

R. br.	Opis	31.12.2020.			31.03.2021.			Indeks (8/5)
		MKF	MKD	Ukupno	MKF	MKD	Ukupno	
1	2	3	4	5=3+4	6	7	8=6+7	9
1.	Mikrokrediti (bruto)	389.972	150.918	540.890	384.381	153.977	538.358	100
2.	RKG	4.108	2.936	7.044	4.306	3.430	7.736	110
3.	Neto mikrokrediti (1.-2.)	385.864	147.982	533.846	380.075	150.547	530.622	99

Detaljni podaci o sektorskoj i ročnoj strukturi mikrokreditnog portfolija (umanjenog za odgođeni prihod po osnovu naknada) na dan 31.03.2021. godine prikazani su u sljedećoj tabeli:

- 000 KM -

Tabela 40: Sektorska i ročna struktura mikrokredita

R. br.	Mikrokrediti	Kratkoročni mikrokrediti	Dugoročni Mikrokrediti	Dospjela potraživanja	Ukupno	%
1	2	3	4	5	6=3+4+5	7
1.	Pravnim licima					
a)	Uslužne djelatnosti	265	8.457	75	8.797	54,9
b)	Trgovina	184	3.084	5	3.273	20,4
c)	Poljoprivreda	8	1.078	1	1.087	6,8
d)	Proizvodnja	77	2.578	17	2.672	16,7
e)	Ostalo	25	164	0	189	1,2
	Ukupno 1	559	15.361	98	16.018	100
2.	Fizičkim licima					
a)	Uslužne djelatnosti	2.417	81.258	276	83.951	16,3
b)	Trgovina	599	11.431	47	12.077	2,3
c)	Poljoprivreda	5.093	161.175	351	166.619	32,3
d)	Proizvodnja	327	10.940	33	11.300	2,2
e)	Stambene potrebe	3.315	118.060	279	121.654	23,5
f)	Ostalo	18.603	101.387	1.013	121.003	23,4
	Ukupno 2	30.354	484.251	1.999	516.604	100
	Ukupno (1+2)	30.913	499.612	2.097	532.622	-

U ročnoj strukturi mikrokreditnog portfolija sa 31.03.2021. godine, najveće učešće imaju dugoročni mikrokrediti sa 93,8%, kratkoročni mikrokrediti učestvuju sa 5,8% i dospjela potraživanja po mikrokreditima sa 0,4%.

Posmatrajući sektorsku strukturu, dominantno je učešće mikrokredita odobrenih fizičkim licima u visini od 97%, a preostalih 3% se odnosi na mikrokredite odobrene pravnim licima. U okviru mikrokreditnog portfolija fizičkih lica, najveće je učešće mikrokredita odobrenih za poljoprivredu koje je iznosilo 32,3% i za stambene potrebe 23,5%. Prema visini učešća slijede ostali sektori sa 23,4% i uslužne djelatnosti sa 16,3%. Učešće mikrokredita za trgovinu je 2,3%, a za proizvodnju 2,2%. U strukturi mikrokredita pravnim licima, dominantno je učešće mikrokredita za uslužne djelatnosti sa 54,9%.

U sljedećoj tabeli daje se pregled potraživanja sa pripadajućim rezervisanjima po grupama prema broju dana kašnjenja, kao i podatak o nenaplaćenim dospjelim potraživanjima preko 180 dana, koja su isknjižena iz bilansa stanja, na dan 31.03.2021. godine:

- 000 KM -

Tabela 41: RKG

R. br.	Dani kašnjenja	Stope rezerv.	Iznos kredita	Učešće (%)	Dospjela kamata		Iznos ost. stavki aktive	Rezervisanja				Ukupna rezervisanja
					Stopa rezer.	Iznos kamate		Po mikrokr.	Po dosp. kam.	Po ost. stavkama aktive	Više izdv. rezerve	
1	2	3	4	5	6	7	8	9=4x3	10=7x6	11=8x3	12	13=9+10+11+12
1.	0	0%	513.501	96,4	0%	198	374	0	0	0	0	0
2.	1-15	2%	5.400	1,0	2%	93	0	109	2	0	1	112
3.	16-30	15%	5.476	1,0	100%	83	0	821	83	0	31	935
4.	31-60	50%	3.253	0,6	100%	106	0	1.628	106	0	13	1.747
5.	61-90	80%	2.094	0,4	100%	108	0	1.675	108	0	11	1.794
6.	91-180	100%	2.898	0,6	100%	246	0	2.898	246	0	4	3.148
Ukupno			532.622	100		834	374	7.131	545	0	60	7.736
7.	preko 180	Otpis	1.616	-	-	422	0	0	0	0	0	0

U mikrokreditnom portfoliju na nivou sektora, 96,4% se odnosi na mikrokredite u čijoj otplati nema kašnjenja, dok kod preostalih 3,6% mikrokredita ima kašnjenja, od čega se na kašnjenja do 30 dana odnosi 2% mikrokredita, a na kašnjenja u otplati od 31 do 180 dana 1,6% mikrokredita. Od ukupnog iznosa dospjele kamate (0,8 miliona KM), kašnjenja u otplati do 30 dana čine 21,1%, a kašnjenja od 31 do 180 dana čine 55,2%.

Ukupan iznos rezervisanja po osnovu mikrokredita, kamata i ostalih stavki aktive sa 31.03.2021. godine je 7,7 miliona KM, a najveću stavku čine rezervisanja izvršena po mikrokreditima u kašnjenju od 91 do 180 dana, koja iznose 3,1 milion KM i čine 40,7% ukupnog iznosa rezervisanja.

Ključni pokazatelji kvalitete mikrokreditnog portfolija

Pokazatelj portfolija u riziku preko 30 dana kašnjenja (PAR>30 dana) sa 31.03.2021. godine na nivou mikrokreditnog sektora iznosi 1,55% i povećan je za 0,14 procentnih poena u odnosu na 31.12.2020. godine, a najvećim dijelom uzrok je kriza izazvana pandemijom. Ovaj pokazatelj rizičnosti mikrokreditnog portfolija na nivou sektora je u okviru propisanog standarda.

Na nivou mikrokreditnog sektora stopa otpisa mikrokredita sa 31.03.2021. godine iznosi 1,21%, što je u okviru propisanog standarda, te je na istom nivou u odnosu na 31.12.2020. godine.

Ponderisane NKS i EKS na mikrokredite

U periodu od 01.01. do 31.03.2021. godine, MKO sa sjedištem u FBiH ukupno su zaključile 32.612 ugovora, te isplatile 109 miliona KM mikrokredita, što je 1.263 ugovora ili 4% više u odnosu na isti period prethodne godine, odnosno u vrijednosti višoj 0,8 miliona KM ili 0,7% isplata u odnosu na posmatrani period. Kod MKO sa sjedištem u FBiH, prosječne ponderisane NKS na ukupne mikrokredite su iznosile 19,43%, a EKS 25,02%, pri čemu su NKS na kratkoročne mikrokredite iznosile 19,92%, a na dugoročne 19,34%, te EKS na kratkoročne mikrokredite 32,09%, odnosno 23,86% na dugoročne mikrokredite. Prosječne ponderisane EKS na ukupne mikrokredite koje su isplatile MKO sa sjedištem u FBiH u periodu 01.01.-31.03.2021. godine, bilježe povećanje za 0,17 procentnih poena u odnosu na isti period 2020. godine, pri čemu su prosječne ponderisane EKS na kratkoročne mikrokredite zabilježile pad za 1,22 procentna poena, dok su na dugoročne mikrokredite zabilježile povećanje za 0,35 procentnih poena.

U Prilogu 11. daje se pregled prosječnih ponderisanih NKS i EKS, prema ročnosti i namjeni, za mikrokredite koje su u periodu 01.01.-31.03.2021. godine isplatile MKO sa sjedištem u FBiH.

U Prilogu 11a. daje se uporedan pregled prosječnih ponderisanih NKS i EKS na isplaćene mikrokredite (kratkoročne, dugoročne i ukupne) u periodu 2017.-2021. godine.

2.1.2.4. Finansijski rezultat mikrokreditnog sektora FBiH

Na nivou mikrokreditnog sektora u FBiH za period 01.01.-31.03.2021. godine iskazan je pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 3,8 miliona KM, što je za 0,7 miliona KM ili 24,1% više u odnosu na isti period 2020. godine.

MKF su iskazale višak prihoda nad rashodima u iznosu od 3,4 miliona KM, koji je za 19 hiljada KM ili 0,6% viši u odnosu na isti period prethodne godine, dok su MKD iskazala neto dobit u iznosu od 0,4 miliona KM, koja je za 0,7 miliona KM viša u odnosu na isti period prethodne godine, obzirom da je jedno MKD koje ima 94,4% učešća u ukupnoj aktivni MKD, iskazalo značajno povećanje poslovnog rezultata. Iskazani ukupni višak prihoda nad rashodima MKF iznosio je 3,6 miliona KM (sedam MKF), a manjak prihoda nad rashodima su iskazale četiri MKF u iznosu od 0,2 miliona KM. Dva MKD su iskazala neto dobit u iznosu od 1,9 miliona KM, dok je jedno MKD iskazalo gubitak u iznosu od 1,5 miliona KM.

U prilogima 12. i 13. dati su zbirni bilansi uspjeha za MKF i MKD.

Prema izvještajnim podacima MKO, ukupni prihodi mikrokreditnog sektora u FBiH ostvareni u periodu 01.01.-31.03.2021. godine iznose 28,9 miliona KM i isti su veći za 0,4 miliona KM ili 1,3% u odnosu na isti period prethodne godine.

Nivo i struktura ukupnih prihoda sa uporednim podacima za isti period prethodne poslovne godine predstavljani su u sljedećoj tabeli:

- 000 KM -

R. br.	Struktura ukupnih prihoda	01.01.-31.03.2020.				01.01.-31.03.2021.				Indeks (9/5)
		MKF	MKD	Ukupno	Učešće %	MKF	MKD	Ukupno	Učešće %	
1	2	3	4	5=(3+4)	6	7	8	9=(7+8)	10	11
1.	Prihod od kamata i slični prihodi									
1.1.	Kamata na kamatonosnim računima depozita kod depozitnih institucija	2	1	3	0,0	0	0	0	0,0	0
1.2.	Kamate na plasmane bankama	7	0	7	0,0	3	0	3	0,0	43
1.3.	Kamate na kredite	17.596	6.493	24.089	84,5	17.848	6.988	24.836	86,0	103
1.4.	Naknade za obradu kredita	1.407	402	1.809	6,4	1.001	364	1.365	4,7	75
1.5.	Naknade za prijev. otplatu kredita	131	51	182	0,6	97	55	152	0,5	84
1.6.	Ostali prihodi od kamata i sl. prihodi	265	9	274	1,0	250	49	299	1,1	109
	Ukupno	19.408	6.956	26.364	92,5	19.199	7.456	26.655	92,3	101
2.	Operativni prihodi									
2.1.	Naknade za izvršene usluge	43	1	44	0,1	39	0	39	0,1	89
2.2.	Prihod od naplaćenih otpisanih potraž.	1.762	29	1.791	6,3	1.751	133	1.884	6,6	105
2.3.	Ostali operativni prihodi	4	0	4	0,0	2	4	6	0,0	150
	Ukupno	1.809	30	1.839	6,4	1.792	137	1.929	6,7	105
3.	Ostali poslovni prihodi	231	76	307	1,1	233	52	285	1,0	93
	Ukupni prihodi (1+2+3)	21.448	7.062	28.510	100	21.224	7.645	28.869	100	101

U strukturi ukupnih prihoda MKO, prihodi od kamata i slični prihodi učestvuju sa 92,3%, operativni prihodi sa 6,7%, a ostali poslovni prihodi sa 1%. U odnosu na isti period prethodne godine, prihodi od kamata i slični prihodi, su zabilježili porast od 0,3 miliona KM ili 1,1%. Prihodi od kamata na kredite, kao najznačajnija stavka prihoda od kamata i sličnih prihoda porasli su za 0,7 miliona KM ili 3,1%.

Operativni prihodi MKO su u posmatranom periodu zabilježili porast od 90 hiljada KM ili 4,9%, pri čemu su prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja, kao dominantna stavka, porasli za 93 hiljade KM ili 5,2%. Ostali poslovni prihodi smanjeni za 22 hiljade KM ili 7,2%.

Prema izvještajnim podacima MKO, ukupni rashodi mikrokreditnog sektora u FBiH za period 01.01.-31.03.2021. godine iznose 25,1 milion KM i isti su manji za 0,4 miliona KM ili 1,4% u odnosu na isti period prethodne godine.

Nivo i struktura ukupnih rashoda sa uporednim podacima u odnosu na isti period prethodne poslovne godine predstavljeni su u sljedećoj tabeli:

- 000 KM -

Tabela 43: Struktura ukupnih rashoda

R. br.	Struktura ukupnih rashoda	01.01.-31.03.2020.				01.01.-31.03.2021.				Indeks (9/5)
		MKF	MKD	Ukupno	Učešće %	MKF	MKD	Ukupno	Učešće %	
1	2	3	4	5=(3+4)	6	7	8	9=(7+8)	10	11
1.	Rashodi od kamata i slični rashodi									
1.1.	Kamate na pozajmljena sredstva	1.694	988	2.682	10,5	1.613	1.060	2.673	10,6	100
1.2.	Naknade za primljene kredite	134	89	223	0,9	157	122	279	1,1	125
1.3.	Naknade za prijev. otplatu kredita	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0	-
1.4.	Ostali rashodi po kamatama i sl. rashodi	96	281	377	1,5	154	397	551	2,2	146
	Ukupno	1.924	1.358	3.282	12,9	1.924	1.579	3.503	13,9	107
2.	Operativni rashodi									
2.1.	Troškovi plata i doprinosa	8.338	2.273	10.611	41,6	8.890	2.147	11.037	44,0	104
2.2.	Troškovi amortizacije	1.074	322	1.396	5,5	1.058	334	1.392	5,5	100
2.3.	Materijalni troškovi	564	189	753	3,0	507	129	636	2,5	84
2.4.	Troškovi usluga	2.925	677	3.602	14,1	2.895	1.271	4.166	16,6	116
2.5.	Ostali operativni troškovi	768	466	1.234	4,9	906	207	1.113	4,5	90
	Ukupno	13.669	3.927	17.596	69,1	14.256	4.088	18.344	73,1	104
3.	Ostali poslovni rashodi	86	15	101	0,4	116	11	127	0,5	126
4.	Troškovi rezerv. za kred. i dr. gubitke	2.089	2.025	4.114	16,1	1.181	1.384	2.565	10,2	62
5.	Porez na višak prih. nad rash./dobit	313	76	389	1,5	361	211	572	2,3	147
	Ukupni rashodi (1+2+3+4+5)	18.081	7.401	25.482	100	17.838	7.273	25.111	100	99

U strukturi ukupnih rashoda MKO, dominiraju operativni rashodi sa učešćem od 73,1%, dok rashodi od kamata i slični rashodi učestvuju sa 13,9% i troškovi rezervisanja za kreditne i druge gubitke sa 10,2%. Na ostale poslovne rashode i porez na višak prihoda nad rashodima, odnosno dobit odnosi se 2,8% ukupnih rashoda MKO.

U posmatranom periodu rashodi od kamata i slični rashodi povećani su za 0,2 miliona KM ili 6,7%, pri čemu su naknade za primljene kredite i ostali rashodi po kamatama i slični rashodi povećani za 25,1%, odnosno 46,1%. Rashodi po kamatama na pozajmljena sredstva su neznatno smanjeni za 0,3%.

Operativni rashodi MKF, kao dominantna stavka ukupnih rashoda, povećani su za 0,8 miliona KM ili 4,2%, pri čemu su troškovi plaća i doprinosa, kao najznačajnija stavka, porasli za 0,4 miliona ili 4%. Troškovi usluga su porasli za 0,6 miliona KM ili 15,6%, dok su materijalni troškovi i ostali operativni troškovi smanjeni za 15,5%, odnosno 9,8%. Troškovi amortizacije su neznatno smanjeni za 0,3%.

Ostali poslovni rashodi povećani su za 26 hiljada KM ili 25,7%, dok su troškovi rezervisanja za kreditne i druge gubitke smanjeni za 1,5 miliona KM ili 37,6%. Troškovi poreza na višak prihoda nad rashodima, odnosno dobit su povećani za 0,2 miliona KM ili 47%.

Pokazatelji efikasnosti i održivosti mikrokreditnog sektora FBiH

Operativna efikasnost poslovanja mikrokreditnog sektora FBiH sa 31.03.2021. godine iznosi 18,38%, što je u okviru propisanog pokazatelja.

Prema izvještajnim podacima na nivou mikrokreditnog sektora u FBiH sa 31.03.2021. godine prilagođeni povrat na aktivu za inflaciju, tržišnu cijenu kapitala i donacije (AROA), je pozitivan i iznosi 2,45%. Pokazatelj operativne održivosti mikrokreditnog sektora FBiH, koji se koristi kao uobičajeni standard i iskazuje odnosom ukupnih prihoda (umanjenih za naplatu otpisanih potraživanja i ostalih poslovnih prihoda) i ukupnih rashoda, iznosi 117,65%.

2.1.3. PREPORUKE ZA MIKROKREDITNI SEKTOR

FBA će u okviru propisanih nadležnosti za nadzor mikrokreditnog sektora u FBiH nastaviti sa planiranim supervizorskim aktivnostima, koje će biti usmjerene na:

- praćenju efekata posebnih mjera FBA na oporavku od negativnih posljedica uzrokovanih pandemijom;
- usklađenosti poslovanja MKO sa zakonskim propisima, sa ciljem pune primjene odredaba ZoMKO i podzakonskih propisa u pogledu ostvarenja propisanih ciljeva mikrokreditiranja, u smislu poboljšanja materijalnog položaja korisnika mikrokredita, doprinosa povećanju zaposlenosti i podrške razvoju poduzetništva, povećanju transparentnosti poslovanja i zaštite prava korisnika finansijskih usluga;
- pravovremenog i adekvatnog poduzimanja aktivnosti u MKO prema izrečenim korektivnim mjerama na otklanjanju nepravilnosti i slabosti u poslovanju.

Mikrokreditni sektor u FBiH ima obavezu da u svom poslovanju, a polazeći od propisanih regulatornih zahtjeva i ciljeva mikrokreditiranja, primjenjuje propisane standarde i ograničenja u obavljanju poslova mikrokreditiranja, izvještavanja i revizije. U vezi sa navedenim, potrebno je da nadležna upravljačka tijela MKO osiguraju usklađenost poslovanja sa propisanim standardima, a posebno u pogledu:

- dosljedne primjene posebnih mjera koje je FBA usvojila u cilju oporavka od negativnih posljedica pandemije;
- obavljanja djelatnosti mikrokreditiranja radi poboljšanja materijalnog položaja korisnika, povećanja zaposlenosti i pružanja podrške razvoju poduzetništva, polazeći od zakonom propisanih ciljeva mikrokreditiranja uz dosljednu primjenu zakonskih odredaba o zaštiti korisnika finansijskih usluga, uključujući i usklađivanje politika kamatnih stopa na mikrokredite sa propisanim ciljevima mikrokreditiranja, dajući na taj način doprinos stabilnosti i održivosti mikrokreditnog sektora u FBiH;
- održavanja i unapređenja zdrave prakse upravljanja rizicima kojima su ili kojima bi mogle biti izložene MKO, efikasnosti sistema internih kontrola i nezavisne funkcije interne revizije;
- optimiziranja resursa i primjene principa odgovornog mikrokreditiranja, odnosno pozitivnih praksi u poslovanju sa sredstvima MKF-a;
- usklađivanja, odnosno unapređenja pokazatelja operativne efikasnosti i operativne održivosti;
- redovnog, ažurnog i tačnog dostavljanja podataka CBBiH za potrebe vođenja CRK-a;
- poboljšanja transparentnosti poslovanja i dr.

MKO koje su manje kapitalizirane i/ili imaju materijalno značajan iznos otpisanih mikrokredita trebaju uspostaviti i realizirati jasna i konzistentna strateška opredjeljenja u pogledu održivosti poslovanja, mogućeg iznalaženja prihvatljivih partnera za konsolidaciju, odnosno pripajanja većim i snažnijim MKF, kako bi se optimizirali resursi, očuvala donirana sredstva, osigurala podrška stranih kreditora, te osigurala održivost radnih mjesta u MKO, što će biti predmet supervizorske pažnje sa ciljem očuvanja stabilnosti mikrokreditnog sektora i ostvarenja zakonom propisanih ciljeva i djelatnosti mikrokreditiranja u FBiH.

2.2. LIZING SEKTOR

2.2.1. STRUKTURA LIZING SEKTORA U FBiH

2.2.1.1. Broj lizing društava

Dozvolu FBA za obavljanje poslova lizinga na dan 31.03.2021. godine imaju četiri lizing društva u FBiH, te u odnosu na kraj prethodne godine nije bilo promjena. U Prilogu 14. daju se osnovni podaci o lizing društvima koja sa 31.03.2021. godine čine lizing sektor u FBiH.

2.2.1.2. Struktura vlasništva

Struktura vlasništva lizing društava u FBiH, prema podacima sa 31.03.2021. godine je sljedeća: dva lizing društva su u 100%-tnom vlasništvu nerezidentnih pravnih lica, jedno lizing društvo je u većinskom vlasništvu nerezidentnog pravnog lica, dok je jedno lizing društvo u 100%-tnom vlasništvu rezidentnog pravnog lica.

2.2.1.3. Kadrovska struktura

Na dan 31.03.2021. godine u lizing sektoru u FBiH je zaposleno 107 radnika, što je za 6 radnika ili 5,9% više u odnosu na kraj prethodne godine.

Pregled kvalifikacione strukture zaposlenih na nivou lizing sektora u FBiH, daje se u sljedećoj tabeli:

R. br.	Stepen stručne sprema	31.12.2020.		31.03.2021.		Indeks (5/3)
		Broj zaposlenih	Učešće %	Broj zaposlenih	Učešće %	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Visoka stručna sprema – VSS	76	75,2	79	73,8	104
2.	Viša stručna sprema – VŠS	4	4,0	4	3,8	100
3.	Srednja stručna sprema – SSS	13	12,9	17	15,9	131
4.	Ostali	8	7,9	7	6,5	88
Ukupno		101	100	107	100	106

Efikasnost zaposlenih prilikom ocjene performansi lizing društva zasniva se na omjeru aktive i broja zaposlenih. Prema pokazateljima na dan 31.03.2021. godine na nivou lizinga sektora u FBiH na svakog zaposlenog odnosilo se 3,3 miliona KM aktive, što je za 0,1 milion KM ili 3,8% manje u odnosu na 31.12.2020. godine.

2.2.2. FINANSIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA

2.2.2.1. Bilans stanja

Ukupna aktiva lizing sektora u FBiH na dan 31.03.2021. godine iznosi 350,5 miliona KM i veća je za 6,7 miliona KM ili 1,9% u odnosu na 31.12.2020. godine. Na dva lizing društva, posmatrano po veličini aktive, odnosi se 72,9% ukupne aktive lizing sektora u FBiH.

U Prilogu 15. dat je Zbirni bilans stanja lizing društava u FBiH, prema izvještajnim podacima sa stanjem na dan 31.03.2021. godine, dok je u Prilogu 16. dat pregled osnovnih pokazatelja lizing društava u FBiH sa 31.03.2021. godine.

U strukturi ukupne aktive lizing sektora u FBiH najznačajnije je učešće neto potraživanja po osnovu finansijskog lizinga, koja iznose 265,1 milion KM ili 75,7% ukupne aktive. U poređenju sa 31.12.2020. godine, neto potraživanja po osnovu finansijskog lizinga su veća za 8,3 miliona KM ili 3,2%, dok su bruto potraživanja po osnovu finansijskog lizinga veća za iznos od 8,1 milion KM ili 2,9%. Jedna banka koja obavlja poslove finansijskog lizinga, na 31.03.2021. godine iskazuje neto potraživanja po osnovu ugovora finansijskog lizinga u ukupnom iznosu od 41,7 miliona KM, što ukazuje da neto potraživanja na nivou lizing sistema iznose 306,8 miliona KM i ista su za 1,6 miliona KM ili 0,5% veća u odnosu na kraj prethodne godine.

U strukturi potraživanja po osnovu finansijskog lizinga na nivou lizinga sektora u FBiH, posmatrano prema predmetu lizinga, ugovori koji su odobreni po osnovu finansiranja putničkih vozila i vozila za obavljanje djelatnosti učestvuju sa 82,7%, ugovori po osnovu finansiranja opreme učestvuju sa 16,6%, dok se na ugovore putem kojih su finansirane nekretnine odnosi 0,7%. Prema korisniku lizinga, 88,5% se odnosi na ugovore odobrene pravnim licima. Porast potraživanja po finansijskom lizingu iskazan je u segmentu pravnih lica za 3,6%, fizičkih lica za 1,4% i poduzetnika za 7,4%.

U sljedećim tabelama iskazana je struktura potraživanja po finansijskom lizingu na nivou lizing sektora u FBiH (potraživanja prije umanjena po osnovu rezervi za gubitke) na dan 31.03.2021. godine i uporedni pregled strukture potraživanja sa 31.12.2020. godine i 31.03.2021. godine:

- 000 KM -

Tabela 45: Struktura potraživanja po finansijskom lizingu

R. br.	Opis	Kratkoročna potraživanja	Dugoročna potraživanja	Dospjela potraživanja	Ukupna potraživanja	Učešće %
1	2	3	4	5	6	7
1.	Prema predmetu lizinga					
1.1.	Putnička vozila	42.074	87.981	1.616	131.671	49,2
1.2.	Vozila za obavljanje djelatnosti (terenska i putnička)	33.610	54.503	1.416	89.529	33,5
1.3.	Mašine i oprema	16.448	27.452	417	44.317	16,6
1.4.	Nekretnine	225	1.586	23	1.834	0,7
1.5.	Ostalo	10	21	0	31	0,0
	Ukupno	92.367	171.543	3.472	267.382	100
2.	Prema korisniku lizinga					
2.1.	Pravna lica	82.601	151.197	2.764	236.562	88,5
2.2.	Poduzetnici	2.746	5.149	108	8.003	3,0
2.3.	Fizička lica	5.570	13.933	591	20.094	7,5
2.4.	Ostalo	1.450	1.264	9	2.723	1,0
	Ukupno	92.367	171.543	3.472	267.382	100

- 000 KM -

Tabela 46: Struktura potraživanja po finansijskom lizingu - uporedni pregled

R. br.	Opis	31.12.2020.	31.03.2021.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Prema predmetu lizinga			
1.1.	Putnička vozila	127.102	131.671	104
1.2.	Vozila za obavljanje djelatnosti (terenska i putnička)	91.011	89.529	98
1.3.	Mašine i oprema	38.840	44.317	114
1.4.	Nekretnine	1.909	1.834	96
1.5.	Ostalo	34	31	91
	Ukupno	258.896	267.382	103
2.	Prema korisniku lizinga			
2.1.	Pravna lica	228.329	236.562	104
2.2.	Poduzetnici	7.451	8.003	107
2.3.	Fizička lica	19.805	20.094	101
2.4.	Ostalo	3.311	2.723	82
	Ukupno	258.896	267.382	103

Neto potraživanja po osnovu zajma na dan 31.03.2021. godine iznose 4,9 miliona KM ili 1,4% iznosa ukupne aktive lizing sektora u FBiH. U odnosu na 31.12.2020. godine, neto potraživanja po osnovu zajma su smanjena za iznos od 0,1 milion KM ili 1,8%. Potraživanja po osnovu zajmova u strukturi ukupne aktive lizing društava su smanjena zbog kontinuiranog smanjenja potraživanja po osnovu zajma, jer je odredbama ZoL-a lizing društvima zabranjeno zaključivanje novih ugovora o zajmu, pri čemu će ostati evidentirani u bilansima lizing društava u FBiH dok ne isteknu ugovoreni rokovi na koje su odobreni. Iskazani iznos neto potraživanja po osnovu zajma se odnosi na potraživanja jednog lizing društva, koje u svom portfoliju ima značajne iznose potraživanja po zajmu supsidijarnim licima, putem kojih su prije stupanja na snagu ZoL-a finansirani projekti izgradnje nekretnina.

Bilansna pozicija novac i novčani ekvivalenti na dan 31.03.2021. godine iznosi 3,5 miliona KM, što čini 1% ukupne aktive, a ista je za tri miliona KM ili 46,2% manja u odnosu na 31.12.2020. godine. Plasmani bankama, koje iskazuje jedno lizing društvo, na dan 31.03.2021. godine iznose 11,7 miliona KM, što čini 3,3% ukupne aktive lizing sektora u FBiH, a što je za 0,4 miliona KM ili 3,6% manje u odnosu na 31.12.2020. godine.

Neto vrijednost osnovnih sredstava finansiranih putem operativnog lizinga na dan 31.03.2021. godine, koju iskazuju tri lizing društva, iznosi 55,2 miliona KM i za 1,3 miliona KM ili 2,3% je povećana u odnosu na 31.12.2020. godine. Pojedinačno posmatrano, kod dva lizing društva je iskazan porast neto vrijednosti osnovnih sredstava finansiranih putem operativnog lizinga u iznosu od 1,6 miliona KM, dok je kod jednog lizing društva iskazano smanjenje u iznosu od 0,3 miliona KM.

Struktura neto bilansnih pozicija aktive sektora lizinga u FBiH iskazana je u sljedećoj tabeli:

- 000 KM -

Tabela 47: Struktura neto bilansnih pozicija aktive

R. br.	Opis	31.12.2020.	Učešće %	31.03.2021.	Učešće %	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
1.	Finansijski lizing	256.770	74,7	265.115	75,6	103
2.	Operativni lizing	53.964	15,7	55.222	15,8	102
3.	Zajam	4.982	1,4	4.891	1,4	98
4.	Ostala imovina	28.110	8,2	25.292	7,2	90
	Ukupno	343.826	100	350.520	100	102

2.2.2.2. Kapital i obaveze

Ukupni kapital lizing društava na 31.03.2021. godine iznosi 29 miliona KM, što čini 8,3% ukupne pasive lizing sektora u FBiH, a u poređenju sa 31.12.2020. godine, navedena pozicija je povećana za 1,3 miliona KM ili 4,6%. Posmatrano pojedinačno, tri lizing društva zabilježila su porast ukupnog kapitala u odnosu na 31.12.2020. godine za 1,6 miliona, dok je jedno lizing društvo zabilježilo pad ukupnog kapitala za 0,3 miliona KM.

Ukupne obaveze lizing sektora na dan 31.03.2021. godine iznose 321,5 miliona KM, što čini 91,7% ukupne pasive lizing društava u FBiH. U poređenju sa stanjem na 31.12.2020. godine ukupne obaveze na nivou sektora su povećane za iznos od 5,4 miliona KM ili 1,7%.

Obaveze lizing društava u FBiH po uzetim kreditima na dan 31.03.2021. godine iznose 311,4 miliona KM, te predstavljaju dominantan izvor u strukturi ukupne pasive lizing sektora u FBiH s obzirom da čine 88,8% ukupne pasive. U poređenju sa 31.12.2020. godine, pozicija obaveza po

kreditima je veća za iznos od 3,5 miliona KM ili 1,1%. Posmatrano prema ugovorenoj ročnosti, dominantno je učešće dugoročnih kredita u obavezama po uzetim kreditima.

2.2.2.3. Aktiva i kvalitet aktive

Prema izvještajnim podacima na nivou lizing sektora u FBiH, rezerve za gubitke po finansijskom lizingu na dan 31.03.2021. godine iskazane su u iznosu od 2,3 miliona KM i veće su u odnosu na 31.12.2020. godine za 141 hiljadu KM ili 6,6%. Od ukupnog iznosa iskazanih rezervi za gubitke, 87,9% odnosi se na dva lizing društva, dok su posmatrano pojedinačno, tri lizing društva iskazala povećanje RKG u odnosu na kraj prethodne godine, a jedno lizing društvo smanjenje RKG.

U strukturi potraživanja po finansijskom lizingu na dan 31.03.2021. godine iskazano je ukupno 3,5 miliona KM dospjelih neizmirenih potraživanja, koja su manja za 63 hiljade KM ili 1,8% u odnosu na 31.12.2020. godine.

U sljedećoj tabeli daje se detaljan pregled rezervi za finansijski lizing na dan 31.03.2021. godine:

- 000 KM -

Tabela 48: Pregled rezervi za finansijski lizing

R. br.	Dani kašnjenja	Stopa rezerv. za finans. lizing (pokretne stvari)	Stopa rezerv. za finans. lizing (nepokr. stvari)	Iznos potraž. za pokretne stvari	Iznos potraž. za nepokr. stvari	Iznos osnovice za pokretne stvari	Iznos osnovice za nepokr. stvari	Rezerve			Ukupne rezerve
								Za pokretne stvari	Za nepokr. stvari	Više obrač. i izdvojene rezerve	
1	2	3	4	5	6	7	8	9=7*3	10=8*4	11	12=9+10+11
1.	0-60	0,50%	0,50%	261.514	1.861	48.498	834	243	4	1.143	1.390
2.	60-90	10%	10%	2.414	0	703	0	70	0	52	122
3.	90-180	50%	50%	1.042	0	406	0	203	0	0	203
4.	preko 180	100%	75%	551	0	552	0	552	0	0	552
5.	preko 360	100%	100%	0	0	0	0	0	0	0	0
Ukupno				265.521	1.861	50.159	834	1.068	4	1.195	2.267

Ukupan iznos otpisanih potraživanja po finansijskom lizingu i zajmu na dan 31.03.2021. godine iznosi 19,9 miliona KM, te ova pozicija iskazuje smanjenje u odnosu na 31.12.2020. godine za 1,1 milion KM ili 5,4%.

Procijenjena tržišna vrijednost izuzetih predmeta lizinga, uslijed raskida lizing ugovora sa korisnikom lizinga na dan 31.03.2021. godine na nivou lizing sektora FBiH iznosi 1,3 miliona KM i povećana je u odnosu na 31.12.2020. godine za 0,4 miliona KM ili 47,8%, dok je ukupno 56 izuzetih predmeta, uz zabilježeno povećanje broja izuzetih predmeta za 27 jedinica ili 93,1%. Od ukupno iskazanog iznosa procijenjene tržišne vrijednosti izuzetih predmeta lizing sektora u FBiH na dan 31.03.2021. godine, na putnička vozila i vozila za obavljanje djelatnosti odnosi se 58,7%, dok se na mašine i opremu odnosi 1,3%. Na nekretnine (poslovne objekte), odnosi se 40% ukupno iskazanog iznosa procijenjene vrijednosti izuzetih predmeta, po kojima su lizing društva ušla u posjed iz razloga nepoštivanja ugovornih obaveza od strane korisnika lizinga, a cjelokupan iznos navedene pozicije odnosi se na jedno lizing društvo.

Posmatrano na nivou lizing sistema FBiH na dan 31.03.2021. godine, tržišna vrijednost izuzetih predmeta lizinga iznosi 5,3 miliona KM i ista je povećana za iznos od 0,4 miliona KM ili 8,8% u odnosu na 31.12.2020. godine. Od naprijed navedenog iznosa izuzetih predmeta lizinga, na predmete izuzete od strane banke koja obavlja poslove lizinga odnosi se iznos od 3,9 miliona KM ili 74,5% ukupne tržišne vrijednosti izuzetih predmeta iskazanih na nivou lizing sistema.

2.2.2.4. Profitabilnost

Prema izvještajnim podacima četiri lizing društva, na nivou sektora lizinga u FBiH u periodu od 01.01. do 31.03.2021. godine iskazan je pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 1,3 miliona KM, što predstavlja povećanje za 0,4 miliona KM u odnosu na isti period 2020. godine. Povećanje poslovnog rezultata lizing sektora najvećim dijelom posljedica je značajnog poboljšanja poslovnog rezultata kod jednog lizing društva u iznosu od 0,6 miliona KM. Iskazana ukupna neto dobit iznosila je 1,6 miliona KM (tri lizing društva), dok je gubitak iskazalo jedno lizing društvo u iznosu od 0,3 miliona KM.

U Prilogu 17. dat je zbirni bilans uspjeha lizing društava u FBiH za period 01.01.-31.03.2021. godine.

Ukupni prihodi lizing sektora u FBiH ostvareni u periodu 01.01.-31.03.2021. godine iznose 8,4 miliona KM i isti su manji za 0,6 miliona KM ili 6,4% u odnosu na isti period prethodne godine.

Nivo i struktura ukupnih prihoda sa uporednim podacima za isti period prethodne poslovne godine predstavljani su u sljedećoj tabeli:

- 000 KM -

Tabela 49: Struktura ukupnih prihoda

R. br.	Struktura ukupnih prihoda	01.01.-31.03.2020.		01.01.-31.03.2021.		Indeks (5/3)
		Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Prihod od kamata i slični prihodi					
1.1.	Kamate na plasmane bankama	96	1,1	18	0,2	19
1.2.	Kamate po finansijskom lizingu	2.934	32,8	2.772	33,1	94
1.3.	Ostali prihodi od kamate	355	4,0	426	5,1	120
	Ukupno	3.385	37,9	3.216	38,4	95
2.	Operativni prihodi					
2.1.	Naknade za operativni najam	4.088	45,7	4.625	55,3	113
2.2.	Naknada za izvršene usluge	0	0,0	0	0,0	-
2.3.	Ostali operativni prihodi	1.469	16,4	529	6,3	36
	Ukupno	5.557	62,1	5.154	61,6	93
3.	Prihod po osnovu otpuštanja rez. za gubitke	0	0,0	0	0,0	-
	Ukupni prihodi (1+2+3)	8.942	100	8.370	100	94

Prihodi od kamata i slični prihodi lizing sektora FBiH u periodu od 01.01. do 31.03.2021. godine iznose 3,2 miliona KM, koji čine 38,4% ukupnih prihoda lizing sektora, i isti su manji za 0,2 miliona KM ili 5% u odnosu na isti period prethodne godine. Najznačajnija pozicija prihoda od kamata su prihodi po osnovu kamata po finansijskom lizingu u ukupnom iznosu od 2,8 miliona KM i isti su za 0,2 miliona KM ili 5,5% manji u odnosu na isti period prethodne poslovne godine.

Operativni prihodi iznose 5,2 miliona KM sa učešćem od 61,6% u ukupnim prihodima lizing sektora, i u poređenju sa istim periodom prethodne godine smanjeni su za iznos od 0,4 miliona KM ili 7,2%. Naknade za operativni najam, kao dominantna stavka operativnih prihoda povećane su za 0,5 miliona KM ili 13,1%, dok su ostali operativni prihodi smanjeni za 0,9 miliona KM, odnosno 64%, s obzirom da su tri lizing društva iskazala smanjenje ove pozicije u odnosu na isti period prethodne godine.

Ukupni rashodi za period 01.01.-31.03.2021. godine iznose 7,1 milion KM, a isti su manji za jedan milion KM ili 12,3% u odnosu na isti period prethodne godine.

Nivo i struktura ukupnih rashoda sa uporednim podacima u odnosu na isti period prethodne poslovne godine predstavljani su u sljedećoj tabeli:

Tabela 50: Struktura ukupnih rashoda						
R. br.	Struktura ukupnih rashoda	01.01.-31.03.2020.		01.01.-31.03.2021.		Indeks (5/3)
		Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Rashod od kamata i slični rashodi					
1.1.	Kamate na pozajmljena sredstva	1.054	13,0	984	13,8	93
1.2.	Naknade za obradu kredita	28	0,4	20	0,3	71
1.3.	Ostali rashod po kamati	0	0,0	0	0,0	-
	Ukupno	1.082	13,4	1.004	14,1	93
2.	Operativni rashodi					
2.1.	Troškovi plaća i doprinosa	1.258	15,5	1.129	15,9	90
2.2.	Troškovi poslovnog prostora	2.825	34,9	3.012	42,4	107
2.3.	Ostali troškovi	2.707	33,4	1.779	25,1	66
	Ukupno	6.790	83,8	5.920	83,4	87
3.	Troškovi rezervi	223	2,8	174	2,5	78
4.	Porez na dobit	0	0,0	0	0,0	-
	Ukupni rashodi (1+2+3+4)	8.095	100	7.098	100	88

U periodu 01.01.-31.03.2021. godine, rashodi po osnovu kamata i slični rashodi u lizing sektoru iznose jedan milion KM, sa učešćem od 14,1% u ukupnim rashodima lizing sektora, te su manji u odnosu na isti period prethodne poslovne godine za 78 hiljada KM ili 7,2%. Kamatni rashodi na uzete kredite, kao dominantna stavka rashoda od kamata, zabilježili su pad za 70 hiljada KM ili 6,6%.

U posmatranom periodu ukupni operativni rashodi lizing sektora iznose 5,9 miliona KM sa učešćem od 83,4% u ukupnim rashodima lizing sektora, i isti su manji za 0,9 miliona KM ili 12,8% u odnosu na isti period prethodne godine, pri čemu su u njihovoj strukturi smanjeni troškovi plaća i doprinosa za 10,3% i ostali troškovi za 34,3%, dok su povećanje zabilježili troškovi poslovnog prostora za 6,6%, uslijed povećanja troškova amortizacije operativnog lizinga za 8,6%. Ukupni troškovi rezervi za gubitke iznose 0,2 miliona KM koji čine 2,5% ukupnih rashoda lizing sektora, a isti su zabilježili smanjenje za iznos od 49 hiljada KM, odnosno za 22%.

2.2.2.5. Struktura plasmana prema predmetu i vrsti lizinga

Vrijednost novozaključenih ugovora finansijskog i operativnog lizinga ostvarenih na nivou lizing sistema u periodu od 01.01. do 31.03.2021. godine iznosi 44,7 miliona KM i veća je za 5,6 miliona KM ili 14,5% u odnosu na isti period prethodne poslovne godine, od čega se na lizing sektor, kojeg čini četiri lizing društva, odnosi 43,7 miliona KM, odnosno 97,8% od ukupne vrijednosti novozaključenih ugovora na nivou lizing sistema.

Broj novozaključenih ugovora na nivou lizing sistema, u istom periodu iznosi 890, što je za 12 ugovora ili 1,4% više u odnosu na isti period prethodne godine. Od toga se na lizing sektor odnosi 869 ugovora ili 97,6% od ukupnog broja zaključenih ugovora na nivou lizing sistema. Prosječna vrijednost ugovora na nivou lizing sistema zaključenih u periodu od 01.01. do 31.03.2021. godine iznosi 50,2 hiljade KM i ista je veća za 12,9% u odnosu na isti period prethodne godine, kada je iznosila 44,4 hiljade KM, dok prosječna vrijednost ugovora na nivou lizing sektora iznosi 50,3 hiljade KM što je za 13,3% više u odnosu na isti period 2020. godine kada je iznosila 44,4 hiljade KM.

Od ukupno ostvarene vrijednosti novozaključenih ugovora u periodu od 01.01. do 31.03.2021. godine, na ugovore finansijskog lizinga odnosi se 38,2 miliona KM ili 85,6%, dok se na ugovore operativnog lizinga odnosi 6,4 miliona KM ili 14,4%.

U sljedećoj tabeli prikazan je uporedni pregled broja zaključenih ugovora u periodu 01.01.-31.03.2021. godine i u istom periodu prethodne poslovne godine, kao i uporedni pregled ostvarenog obima novozaključenih ugovora u istim periodima:

- 000 KM -

Tabela 51: Struktura broja zaključenih ugovora i iznosa finansiranja lizing sistema

R. br.	O p i s	01.01.-31.03.2020.						01.01.-31.03.2021.					
		Finansijski lizing		Operativni lizing		Ukupno		Finansijski lizing		Operativni lizing		Ukupno	
		Broj	Iznos	Broj	Iznos	Broj	Iznos	Broj	Iznos	Broj	Iznos	Broj	Iznos
1	2	3	4	5	6	7=3+5	8=4+6	9	10	11	12	13=9+11	14=10+12
1.	Vozila	564	25.426	288	10.099	852	35.525	673	29.263	164	6.429	837	35.692
2.	Oprema	26	3.487	0	0	26	3.487	53	8.972	0	0	53	8.972
3.	Nekretnine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.	Ostalo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Ukupno	590	28.913	288	10.099	878	39.012	726	38.235	164	6.429	890	44.664

Ukupan iznos novih finansiranja u prvom tromjesečju 2021. godine ostvarila su tri lizing društva i jedna banka, koja se bavi poslovima finansijskog lizinga kao pravni sljednik lizing društva koje se pripojilo istoj.

U strukturi novih plasmana, prema vrsti korisnika lizinga, dominiraju plasmani prema pravnim licima, koji čine 88,9% ukupnog iznosa finansiranja u prvom tromjesečju 2021. godine. Jedan od bitnih razloga je činjenica da je finansiranje putem lizinga za fizička lica nepovoljnije u odnosu na kreditne plasmane zbog obaveze plaćanja PDV-a na kamatu, što predstavlja dodatni trošak klijentima koji nisu PDV obveznici.

Ponderisane NKS i EKS

Ukupna prosječna ponderisana NKS za ugovore finansijskog lizinga zaključene u periodu 01.01.-31.03.2021. godine iznosi 4,02% za kratkoročne ugovore i 4,06% za dugoročne ugovore, dok EKS za kratkoročne ugovore iznosi 6,80%, a za dugoročne 7,47% u istom periodu. Ukupna prosječna ponderisana NKS iznosi 4,06%, a EKS 7,47%. U poređenju sa istim periodom 2020. godine, kada je iskazana ukupna prosječna ponderisana NKS od 4,18% i EKS od 7,26%, evidentan je pad NKS za 0,12 procentnih poena, dok su EKS porasle za 0,21 procentni poen.

U Prilogu 18. dat je pregled prosječnih ponderisanih NKS i EKS po ugovorima o finansijskom lizingu zaključenim u periodu 01.01.-31.03.2021. godine, prema ročnosti, predmetu i korisniku lizinga.

Razlike u visini prosječnih ponderisanih EKS prema korisnicima lizinga su uzrokovane činjenicom da izračun EKS na ugovore zaključene sa fizičkim licima nije identičan izračunu iste u ugovorima zaključenim sa pravnim licima, s obzirom da se u iste ne uključuje premija kasko osiguranja, a što je za ugovore sa fizičkim licima zakonska obaveza.

U Prilogu 18a. dat je uporedni pregled prosječnih ponderisanih NKS i EKS za ugovore o finansijskom lizingu, koji su zaključeni u posljednjih pet godina, prema ročnosti i korisniku lizinga. Razlike između iskazanih NKS i EKS je posljedica PDV-a na kamatu, koji je obavezan dio ugovora o finansijskom lizingu i koji se plaća unaprijed od strane korisnika lizinga, kao i kreiranje ugovora finansijskog lizinga sa otkupnom vrijednošću, te dodatni troškovi lizing aranžmana koji se uključuju u izračun EKS.

2.2.3. PREPORUKE ZA LIZING SEKTOR

FBA će u okviru propisanih nadležnosti za nadzor poslovanja lizing društava u FBiH nastaviti sa planiranim aktivnostima koje će u narednom periodu biti usmjerene na:

- praćenju efekata posebnih mjera FBA na oporavku od negativnih posljedica uzrokovanih pandemijom;
- nastavak kontinuiranog nadzora poslovanja lizing sektora, odnosno sistema u FBiH, putem izvještaja i kontrola na licu mjesta;
- očuvanje kapitalne adekvatnosti lizing sektora u FBiH i jačanje internih procesa definiranja parametara zaštite kapitala u subjektima lizing sektora u FBiH;
- praćenje i ocjenu efikasnosti uspostavljenih sistema upravljanja rizicima u lizing sektoru, odnosno sistemu u FBiH i kvaliteta sveukupnog upravljanja;
- daljnju saradnju sa UDLBiH, u smislu pružanja stručne pomoći u primjeni zakonske i podzakonske regulative za lizing društva, kao i saradnje sa drugim nadzornim i kontrolnim institucijama, te sa CBBiH u pogledu strukture i kvaliteta podataka koji se odnose na izloženosti po osnovu finansijskog lizinga u CRK-u;
- podršku unapređenju poslovnog ambijenta za poslovanje lizing sektora u FBiH i dr.

U okviru nadležnosti za nadzor poslovanja lizing društava, FBA očekuje od subjekata lizing sistema u FBiH da unaprijede aktivnosti i mjere sa primarnim ciljem zakonitog, stabilnog, efikasnog i transparentnog pružanja usluga finansiranja putem lizinga, a koje su usmjerene na:

- dosljednu primjenu posebnih mjera koje je FBA usvojila u cilju oporavka od negativnih posljedica pandemije;
- unapređenje sigurnog, stabilnog i održivog lizing poslovanja;
- kapitalno jačanje i definiranje parametara zaštite kapitala i kapitalne adekvatnosti, jačanje sistema internih kontrola i funkcije interne revizije;
- unapređenje sistema upravljanja rizicima koji proizlaze iz lizing poslovanja i okruženja, pravovremeno identifikovanje rizika i poduzimanje mjera na kontroli i ublažavanju tih rizika;
- osiguranje pouzdanosti i integriteta podataka i informacija koji se dostavljaju FBA, CBBiH i drugim nadzornim institucijama i organima, osiguranja tačnosti, valjanosti i sveobuhvatnosti računovodstvenih i drugih evidencija, usklađenosti sa poslovnim politikama, planovima i programima rada, zakonskim i drugim propisima i aktima, kao i zaštita imovine društva i preventivno djelovanje i sprječavanje prevara i pogrešaka;
- dosljednu provedbu propisa kojima se definiira zaštita korisnika finansijskih usluga i dr.

2.3. FAKTORING POSLOVI

2.3.1. Učesnici na tržištu faktoringa u FBiH

U skladu sa odredbama ZoF-a, poslove faktoringa u FBiH može obavljati privredno društvo organizovano kao dioničko društvo ili društvo sa ograničenom odgovornošću sa sjedištem u FBiH, koje mora imati odobrenje FBA i banka čije je poslovanje uređeno po propisima koji regulišu poslovanje banaka u FBiH, na koje se primjenjuju relevantna poglavlja ZoF-a.

Factoring sistem sa 31.03.2021. godine čine četiri komercijalne banke, od kojih su tri članice međunarodnih bankarskih grupa sa sjedištem u zemljama članicama EU i jedna u pretežno domaćem vlasništvu. U prvom kvartalu 2021. godine poslovne aktivnosti iz domena faktoring proizvoda su obavljale tri komercijalne banke.

2.3.2. Obim, struktura i trend faktoring poslovanja u FBiH

Subjekti koji pružaju usluge faktoringa u FBiH su sa 31.03.2021. godine zaključili 97 ugovora o faktoringu, a svi ugovori se odnose na domaći faktoring. Upoređujući izvještajne podatke sa istim periodom prethodne godine, vidljivo je da je broj zaključenih ugovora o faktoringu smanjen za 34 ugovora ili 26%.

Sa 31.03.2021. godine zaključena su 94 ugovora o faktoringu sa pravom regresa ili 96,9% i tri ugovora o faktoringu bez prava regresa ili 3,1%. Pružaoci usluga faktoringa u posmatranom periodu nisu obavljali poslove otkupa novčanih potraživanja u inostranom faktoringu, niti poslove srodne faktoringu.

Ukupan otkupljeni nominalni iznos novčanih potraživanja i nominalni iznos isplaćenih kupčevih obaveza prema dobavljačima na nivou faktoring sistema FBiH sa 31.03.2021. godine je 38,3 miliona KM, što je u odnosu na isti period prethodne godine povećanje za iznos od 7,6 miliona KM ili 24,9%.

Vrijednosti otkupljenih novčanih potraživanja i isplaćenih kupčevih obaveza prema dobavljačima u FBiH prema vrsti faktoringa i domicilnosti, sa uporednim podacima i trendom u naznačenim periodima, prikazane su u sljedećoj tabeli:

- 000 KM -

<i>Tabela 52: Nominalni iznos otkupljenih novčanih potraživanja i isplaćenih kupčevih obaveza prema dobavljačima u FBiH, prema vrsti faktoringa i domicilnosti</i>						
R. br.	Vrsta faktoringa/domicilnost	Volumen otkupljenih novčanih potraživanja i isplaćenih kupčevih obaveza prema dobavljačima				
		01.01. - 31.03.2020.		01.01. - 31.03.2021.		Indeks (5/3)
		Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće%	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Faktoring s pravom regresa	15.368	50,1	21.785	56,9	142
2.	Faktoring bez prava regresa	15.277	49,9	16.485	43,1	108
3.	Obrnuti (dobavljački) faktoring	0	0	0	0	0
U k u p n o		30.645	100	38.270	100	125
4.	Domaći faktoring	30.645	100	38.270	100	125
5.	Inostrani faktoring	0	0,0	0	0	0
U k u p n o		30.645	100	38.270	100	125

Promjena u strukturi otkupljenih novčanih potraživanja prema vrstama faktoringa u posmatranom periodu se odnosila na učešća faktoringa bez prava regresa i faktoringa s pravom regresa, dok se obrnuti (dobavljački) faktoring nije obavljao. Struktura prema domicilnosti ostala je nepromijenjena.

Posmatrajući ugovore o faktoringu, prema ugovorenom dospeljeću, najveće učešće u ukupnom volumenu sa 31.03.2021. godine od 86,8% imaju otkupljena novčana potraživanja ugovorene ročnosti do 60 dana, slijedi učešće od 10,4% ugovorene ročnosti od 91 do 180 dana i preostalih 2,8% ugovorene ročnosti od 61 do 90 dana. U istom periodu prethodne godine najveće učešće su imala potraživanja ročnosti do 60 dana (74,8%).

Prema sektorskoj strukturi kupca kod regresnog prava, najveće učešće imaju javna preduzeća, s obzirom na vrijednost otkupljenih potraživanja koja sa 31.03.2021. godine iznose 22,1 milion KM, što čini 57,7% ukupne vrijednosti na nivou faktoring sistema FBiH. Slijedi učešće privatnih preduzeća i društava sa 16,1 milion KM ili 41,9% ukupne vrijednosti na nivou faktoring sistema FBiH i vladinih institucija sa 152 hiljade KM ili 0,4% ukupne vrijednosti na nivou faktoring sistema FBiH.

Ukupno isplaćeni avansi dobavljačima, promatrajući faktoring prema vrsti regresa, u segmentu privatnih preduzeća i društava (prodavci potraživanja) iznose 36,8 miliona KM ili 98,1% od ukupnog iznosa isplaćenih avansa, od čega se iznos od 21,7 miliona KM ili 58,9% odnosi na faktoring bez prava regresa, a iznos od 15,1 milion KM ili 41,1% na faktoring s pravom regresa. U segmentu javnih preduzeća isplaćeni avansi dobavljačima iznose 696 hiljada KM ili 1,9% od ukupno isplaćenih avansa i ukupan iznos se odnosi na faktoring sa pravom regresa.

Po osnovu ugovora o faktoringu na dan 31.03.2021. godine, banke su potraživale ukupno 21,7 miliona KM, u cijelosti u domaćem faktoringu, od čega se iznos od 8,6 miliona KM ili 39,7% odnosi na faktoring sa pravom regresa, a 13,1 milion KM ili 60,3% na faktoring bez prava regresa. Struktura navedenog iznosa potraživanja prema ugovorenim dospijećima je sljedeća: s ugovorenim dospijećem do 60 dana - 65,7%, od 61 do 90 dana - 3,2%, a od 91 do 180 dana - 31,1%.

Ukupni prihodi pružaoca usluga faktoringa u FBiH sa 31.03.2021. godine iznose 0,4 miliona KM (prihodi od kamata, naknada za faktoring i administrativnih naknada), što je za 5% više u odnosu na isti period prethodne godine.

U strukturi iskazanih ukupnih prihoda, 36,9% se odnosi na faktoring s pravom regresa, a 63,1% na faktoring bez prava regresa.

2.3.3. PREPORUKE ZA FAKTORING POSLOVANJE

Factoring poslovanje se sa 31.03.2021. godine odvijalo isključivo kroz obavljanje funkcije finansiranja. Nije zabilježeno obavljanje obrnutog (dobavljačkog) faktoringa, inostranog faktoringa, niti je zabilježeno obavljanje usluge osiguranja naplate i upravljanja potraživanjima, kao i obavljanje poslova srodnih faktoringu, što potvrđuje da je ova djelatnost i dalje u počecima razvoja na tržištu FBiH unutar zakonodavnih i institucionalnih okvira definiranih ZoF-om i podzakonskim aktima FBA kojima se detaljnije uređuje faktoring poslovanje.

S obzirom na to da je potreba za kratkoročnim finansiranjem i upravljanjem novčanim potraživanjima, kao i osiguranjem naplate potraživanja sve značajnije izražena u realnom sektoru, u narednom se periodu može očekivati da će, kao jedan od pouzdanih alata za rješavanje problema likvidnosti u FBiH, svakako biti i korištenje faktoringa kao efikasnog instrumenta za ubrzanje novčanih tokova u znatno većem volumenu nego do sada.

Kako bi se efikasnije otklanjali problemi likvidnosti, a time i obim kratkoročnog finansiranja tekućeg poslovanja malih i srednjih preduzeća podigao na viši nivo, u narednom periodu će biti neophodno značajnije afirmiranje faktoringa, kao instrumenta ne samo finansiranja, nego i upravljanja novčanim tokovima, kako od strane pružaoca usluga, tako i od ostalih učesnika na finansijskom tržištu FBiH.

FBA će u okviru propisanih nadležnosti za nadzor poslovanja subjekata koji obavljaju poslove faktoringa u FBiH, nastaviti s planiranim aktivnosti koje će u narednom periodu biti usmjerene na sljedeće aspekte:

- nastavak kontinuiranog nadzora faktoring poslovanja u FBiH putem izvještaja i kontrolom na licu mjesta u cilju očuvanja finansijske stabilnosti u FBiH;
- pružanje stručne pomoći u primjeni zakonske i podzakonske regulative za subjekte koji se bave poslovima faktoringa, kao i saradnje s drugim nadzornim i kontrolnim institucijama, te s CBBiH u pogledu strukture i kvalitete podataka koji se odnose na izloženosti po osnovu faktoringa u CRK-u;

- podršku unapređenju poslovnog ambijenta za faktoring poslovanje u FBiH, izgradnju povjerenja pružaoca usluga faktoringa i dr.

U okviru nadzornih aktivnosti FBA, očekuje se od subjekata faktoring sistema da unaprijede aktivnosti i mjere s primarnim ciljem zakonitog, stabilnog, efikasnog i transparentnog pružanja faktoring usluga, a koje su usmjerene na:

- usklađenost poslovanja s propisanim regulatornim zahtjevima;
- unapređenje sigurnog, stabilnog i održivog faktoring poslovanja;
- unapređenje sistema upravljanja rizicima, jačanje sistema internih kontrola i funkcije interne revizije;
- osiguranje pouzdanosti i integriteta podataka i informacija koji se dostavljaju FBA, CBBiH i drugim nadzornim institucijama i tijelima;
- osiguranje tačnosti, valjanosti i sveobuhvatnosti računovodstvenih i neračunovodstvenih evidencija, preventivno djelovanje i sprečavanje prevara i pogrešaka;
- transparentno, razumljivo i potpuno informisanje klijenata o uslugama faktoringa koje pružaju i dr.

ZAKLJUČAK

Sa ciljem očuvanja i jačanja stabilnosti bankarskog sistema i zaštite deponenata, te zakonitog, sigurnog i kvalitetnog poslovanja svih SBS u FBiH za čiji nadzor je nadležna FBA, kontinuirano se nadzire poslovanje SBS, izvršavajući planirane aktivnosti i poduzimajući mjere u skladu sa zakonskim ovlaštenjima. Navedeno podrazumijeva donošenje općih i pojedinačnih akata kojima se uređuje rad SBS, u skladu sa zakonskim propisima, bazelskim principima i standardima za efikasnu superviziju banaka i primjenjivim uredbama i direktivama EU zasnovanim na navedenim principima i standardima.

Poslovanje SBS u prvom kvartalu 2021. godine je i dalje pod snažnim utjecajem pandemije sa efektima na poslovne procese i djelovanje na tržištu.

Na osnovu iskazanih osnovnih pokazatelja poslovanja bankarskog sektora FBiH sa 31.03.2021. godine, može se zaključiti da je isti stabilan uz zadržavanje povoljnih pokazatelja likvidnosti i kapitala, te visokom pokrivenošću nekvalitetnih kredita rezervama za očekivane kreditne gubitke. U prva tri mjeseca 2021. godine zabilježen je blagi rast aktive, kredita, novčanih sredstava, vrijednosnih papira i depozita, kao i profitabilnosti u odnosu na isti period prethodne godine. Struktura kvalitete kreditnog portfolija se nije značajno mijenjala. Učešće nekvalitetnih kredita, kao ključnog indikatora kvaliteta kredita, u ukupnim kreditima i kreditnom portfoliju pravnih lica bilježi smanjenje, dok se u kreditnom portfoliju stanovništva bilježi blagi rast udjela nekvalitetnih kredita. FBA skreće pažnju na postojanje značajnih rizika koji se odnose na dijelove portfolija koji će imati manje šanse za uspješan oporavak od pandemije u 2021. godini. Mjere koje je propisala FBA će povećati šansu za oporavak ekonomije i umanjeće negativnih ekonomskih efekata pandemije. Od ključnog je značaja kvalitet sveukupnog sistema upravljanja u bankama, adekvatno i efikasno funkcioniranje sistema upravljanja rizicima i adekvatno kapitalno pokriće rizika u poslovanju kroz ispunjenje propisanih zahtjeva za izračun regulatornog kapitala.

Poslovanje mikrokreditnog sektora u FBiH, u odnosu na kraj prethodne godine, karakteriše blagi rast ukupne aktive, te ukupnog kapitala, dok su bruto mikrokreditni portfolio i obaveze po uzetim kreditima zabilježili pad. U poređenju s istim periodom prethodne godine, plasmani mikrokredita u periodu 01.01.-31.03.2021. godine zabilježili su blagi rast. Nastavljeno je poslovanje sa pozitivnim finansijskim rezultatom, koji je viši od iskazanog u istom periodu prethodne godine.

Na nivou lizing sistema u FBiH sa 31.03.2021. godine iskazano je povećanje aktive, neto potraživanja po osnovu finansijskog lizinga, obaveza po uzetim kreditima i kapitala u odnosu na 31.12.2020. godine. Broj i vrijednost novozaključenih lizing ugovora također su zabilježili rast u odnosu na isti period prethodne godine. U posmatranom periodu na nivou lizing sektora u FBiH iskazana je dobit u poslovanju koja je povećana u odnosu na isti period prethodne godine.

Factoring poslovanje, kao mogući instrument kratkoročnog finansiranja i upravljanja novčanim tokovima, sa 31.03.2021. godine se odvijalo isključivo kroz obavljanje funkcije finansiranja, dok nije zabilježeno obavljanje usluge osiguranja naplate i upravljanja potraživanjima ili poslova srodnih faktoringu. Ova oblast je i dalje u počecima razvoja na tržištu FBiH, te bi se za njen brži razvoj trebala izvršiti reforma zakonskog okvira, koji je u određenim elementima ograničavajući faktor.

Dalje mjere koje će poduzimati FBA, bit će usmjerene na efikasno upravljanje rizicima, sa posebnom pažnjom na migraciju portfolija pod posebnim mjerama u više nivoe kreditnog rizika. Nakon godine u kojoj su zabilježeni ekstremni scenariji rizika i poremećaji, prvi kvartal 2021. godine upućuje na mogućnost zadržavanja stabilnosti i oporavka.

PRILOZI ZA BANKARSKI SEKTOR

Prilog 1 - Osnovni podaci o bankama u FBiH - 31.03.2021.

R. br.	Banka	Internet adresa	Broj zaposlenih	Predsjednik uprave
1.	ADDIKO BANK d.d. Sarajevo	www.addiko.ba	363	Sanela Pašić
2.	ASA BANKA d.d. Sarajevo	www.asabanka.ba	217	Samir Mustafić
3.	BOSNA BANK INTERNATIONAL d.d. Sarajevo	www.bbi.ba	445	Amer Bukvić
4.	INTESA SANPAOLO BANKA d.d. BiH Sarajevo	www.intesasanpaolobanka.ba	561	Marco Trevisan
5.	KOMERCIJALNO-INVESTICIONA BANKA d.d. Velika Kladuša	www.kib-banka.com.ba	81	Hasan Porčić
6.	NLB BANKA d.d. Sarajevo	www.nlb.ba	449	Lidija Žigić
7.	PRIVREDNA BANKA SARAJEVO d.d. Sarajevo	www.pbs.ba	174	Hamid Pršeš
8.	PROCREDIT BANK d.d. Sarajevo	www.procreditbank.ba	149	Almir Salkanović
9.	RAIFFEISEN BANK d.d. BiH Sarajevo	www.raiffeisenbank.ba	1.233	Edin Hrnjica, v.d. Predsjednika Uprave
10.	SBERBANK BH d.d. Sarajevo	www.sberbank.ba	430	Jasmin Spahić
11.	SPARKASSE BANK d.d. BiH Sarajevo	www.sparkasse.ba	524	Amir Softić
12.	UNICREDIT BANK d.d. Mostar	www.unicreditbank.ba	1.206	Amina Mahmutović
13.	UNION BANKA d.d. Sarajevo	www.unionbank.ba	195	Vedran Hadžiahmetović
14.	VAKUFСКА BANKA d.d. Sarajevo	www.vakuba.ba	119	Edina Vuk
15.	ZIRAATBANK BH d.d. Sarajevo	www.ziraatbank.ba	306	Yusuf Dilaver
UKUPNO			6.452	

Prilog 2 - Bilans stanja banaka u FBiH po šemi FBA (aktivni podbilans) - 31.03.2021.

- 000 KM -

R. br.	Opis	31.12.2020.	%	31.03.2021.	%	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
AKTIVA						
1.	Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih	7.414.615	30,4	7.440.969	30,3	100
	1.a. Gotov novac i nekamatonosni računi depozita	3.609.270	14,8	3.720.217	15,2	103
	1.b. Kamatonosni računi depozita	3.805.345	15,6	3.720.752	15,1	98
2.	Vrijednosni papiri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak i po fer vrijednosti u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	1.526.169	6,3	1.573.801	6,4	103
3.	Plasmani drugim bankama	275.941	1,1	309.795	1,3	112
4.	Kreditni, potraživanja po poslovima lizinga i dospjela potraživanja	15.254.651	62,5	15.342.815	62,6	101
	4.a. Krediti	14.544.264	59,6	14.606.064	59,6	100
	4.b. Potraživanja po poslovima lizinga	55.091	0,2	50.558	0,2	92
	4.c. Dospjela potraživanja po kreditima i poslovima lizinga	655.296	2,7	686.193	2,8	105
5.	Vrijednosni papiri po amortiziranom trošku	161.290	0,7	153.035	0,6	95
6.	Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva	517.475	2,1	511.064	2,1	99
7.	Ostale nekretnine	36.000	0,1	34.771	0,1	97
8.	Investicije u zavisna i pridružena društva	15.944	0,1	15.944	0,1	100
9.	Ostala aktiva	376.169	1,5	321.999	1,3	86
10.	MINUS: Ispravke vrijednosti	1.181.816	4,8	1.177.144	4,8	100
	10.a. Ispravke vrijednosti za stavke pozicije 4. Aktive	1.127.176	4,6	1.122.980	4,6	100
	10.b. Ispravke vrijednosti pozicije Aktive osim pozicije 4. Aktive	54.640	0,2	54.164	0,2	99
11.	UKUPNA AKTIVA	24.396.438	100	24.527.049	100	101
OBAVEZE						
12.	Depoziti	19.660.862	80,6	19.805.527	80,7	101
	12.a. Kamatonosni depoziti	13.634.083	55,9	13.620.769	55,5	100
	12.b. Nekamatonosni depoziti	6.026.779	24,7	6.184.758	25,2	103
13.	Uzete pozajmice - dospjele obaveze	150	0,0	150	0,0	100
	13.a. Stanje dospjelih, a neisplaćenih obaveza	0	0,0	0	0,0	-
	13.b. Stanje neizmirenenih-pozvanih za plaćanje vanbilansnih obaveza	150	0,0	150	0,0	100
14.	Uzete pozajmice od drugih banaka	0	0,0	0	0,0	-
15.	Obaveze prema vladi	0	0,0	0	0,0	-
16.	Obaveze po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama	811.878	3,3	772.890	3,2	95
	16.a. sa preostalim rokom dospijeca do jedne godine	210.081	0,9	212.714	0,9	101
	16.b. sa preostalim rokom dospijeca preko jedne godine	601.797	2,4	560.176	2,3	93
17.	Subordinisani dugovi i subordinisane obveznice	186.358	0,8	186.358	0,8	100
18.	Ostale obaveze	671.108	2,7	628.290	2,5	94
19.	UKUPNE OBAVEZE	21.330.356	87,4	21.393.215	87,2	100
KAPITAL						
20.	Trajne prioritetne dionice	365	0,0	365	0,0	100
21.	Obične dionice	1.299.335	5,3	1.299.335	5,3	100
22.	Emisiona azija	137.290	0,6	137.290	0,6	100
	22.a. na trajne prioritetne dionice	88	0,0	88	0,0	100
	22.b. na obične dionice	137.202	0,6	137.202	0,6	100
23.	Neraspodijeljena dobit i rezerve kapitala	1.460.150	6,0	1.617.814	6,6	111
24.	Kursne razlike	0	0,0	0	0,0	-
25.	Ostali kapital	168.942	0,7	79.030	0,3	47
26.	Rezerve za kreditne gubitke formirane iz dobiti	0	0,0	0	0,0	-
27.	UKUPAN KAPITAL: (20. do 25.)	3.066.082	12,6	3.133.834	12,8	102
28.	UKUPNE OBAVEZE I KAPITAL: (19. + 27.)	24.396.438	100	24.527.049	100	101
PASIVNI I NEUTRALNI PODBILANS		703.769		706.027		100
UKUPNO		25.100.207		25.233.076		100

Prilog 3 - Pregled aktive, kredita, depozita i finansijskog rezultata banaka u FBiH - 31.03.2021.

- 000 KM -

R. br.	Banka	Aktiva		Kredit		Depoziti		Finansijski rezultat
		Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%	Iznos
1.	ADDIKO BANK d.d. Sarajevo	987.104	4,0	568.043	3,7	756.452	3,8	2.791
2.	ASA BANKA d.d. Sarajevo	634.419	2,6	416.715	2,7	560.554	2,8	2.595
3.	BOSNA BANK INTERNATIONAL d.d. Sarajevo	1.292.463	5,3	820.333	5,3	1.013.986	5,1	5.123
4.	INTESA SANPAOLO BANKA d.d. BiH Sarajevo	2.326.241	9,5	1.630.975	10,6	1.754.796	8,9	6.953
5.	KOMERCIJALNO-INVESTICIONA BANKA d.d. Velika Kladuša	109.499	0,4	52.325	0,3	77.885	0,4	-16
6.	NLB BANKA d.d. Sarajevo	1.262.660	5,1	852.752	5,6	1.029.398	5,2	4.676
7.	PRIVREDNA BANKA SARAJEVO d.d. Sarajevo	531.557	2,2	303.779	2,0	440.712	2,2	677
8.	PROCREDIT BANK d.d. Sarajevo	605.153	2,5	476.499	3,1	331.873	1,7	140
9.	RAIFFEISEN BANK d.d. BiH Sarajevo	4.951.359	20,2	2.586.451	16,9	4.064.613	20,5	23.363
10.	SBERBANK BH d.d. Sarajevo	1.562.805	6,4	1.036.275	6,7	1.343.017	6,8	4.058
11.	SPARKASSE BANK d.d. BiH Sarajevo	1.692.428	6,9	1.182.513	7,7	1.399.953	7,1	4.636
12.	UNICREDIT BANK d.d. Mostar	6.329.862	25,8	4.043.977	26,4	5.177.166	26,1	20.222
13.	UNION BANKA d.d. Sarajevo	840.669	3,4	319.113	2,1	730.573	3,7	858
14.	VAKUFСКА BANKA d.d. Sarajevo	301.640	1,2	182.792	1,2	269.899	1,4	2.417
15.	ZIRAATBANK BH d.d. Sarajevo	1.099.190	4,5	870.273	5,7	854.650	4,3	537
UKUPNO		24.527.049	100	15.342.815	100	19.805.527	100	79.030

Prilog 4 - Sektorska struktura kredita u FBiH i ECL - 31.03.2021.

- 000 KM -

Opis	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	Ukupna bruto izloženost po nivoima kreditnog rizika	ECL za Nivo 1 kreditnog rizika	ECL za Nivo 2 kreditnog rizika	ECL za Nivo 3 kreditnog rizika	Ukupno ECL
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. Ukupni krediti pravna lica (1.1. do 1.21.)	6.385.386	1.114.635	520.394	8.020.415	76.210	145.366	404.677	626.253
1.1. A Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	80.002	17.323	27.791	125.116	827	1.808	21.764	24.399
1.2. B Vadenje ruda i kamena	77.083	27.047	234	104.364	1.114	4.555	227	5.896
1.3. C Prerađivačka industrija	1.363.160	342.140	182.862	1.888.162	18.955	49.959	148.208	217.122
1.4. D Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	224.933	10.976	3.456	239.365	2.754	1.766	2.917	7.437
1.5. E Snabdijevanje vodom, uklanj. otp. voda, gospodar. otpadom, te djelatnosti sanacije okoliša	26.283	5.449	730	32.462	292	506	631	1.429
1.6. F Građevinarstvo	336.489	61.541	34.749	432.779	4.449	6.404	29.707	40.560
1.7. G Trg. na veliko i malo; popravak motornih vozila i motoc.	2.273.418	306.571	175.808	2.755.797	22.353	27.269	133.138	182.760
1.8. H Prijevoz i skladištenje	225.079	54.259	19.673	299.011	3.347	4.376	16.069	23.792
1.9. I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (hotelijerstvo i ugostiteljstvo)	113.859	104.436	30.694	248.989	6.644	15.309	19.512	41.465
1.10. J Informacije i komunikacije	94.546	15.900	6.197	116.643	1.425	1.509	3.576	6.510
1.11. K Finans. djelatnosti i djelatnosti osiguranja	874.332	6.537	33	880.902	4.850	328	13	5.191
1.12. L Poslovanje nekretninama	117.614	57.772	14.511	189.897	1.294	6.718	11.457	19.469
1.13. M Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	154.979	62.490	11.753	229.222	2.498	21.912	9.637	34.047
1.14. N Administrat. i pomoćne uslužne djelatnosti	23.523	10.000	2.277	35.800	431	833	2.030	3.294
1.15. O Javna uprava i odbrana; obav. soc. osiguranje	254.694	8.855	0	263.549	3.659	439	0	4.098
1.16. P Obrazovanje	8.438	263	3.235	11.936	125	19	840	984
1.17. Q Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne zaštite	68.968	17.019	1.711	87.698	650	1.289	943	2.882
1.18. R Umjetnost, zabava i rekreacija	12.271	4.862	550	17.683	149	303	484	936
1.19. S Ostale uslužne djelatnosti	55.714	1.195	4.130	61.039	394	64	3.524	3.982
1.20. T Djelatnosti domaćinstva kao poslodavca; djelatnosti domaćinstava koja proizvode različita dobra i obavljaju različite usluge za vlastite potrebe	0	0	0	0	0	0	0	0
1.21. U Djelatnosti izvanteritorijal. organizacija i tijela	1	0	0	1	0	0	0	0
2. Ukupno stanovništvo (2.1 + 2.2 + 2.3)	6.404.318	467.556	450.526	7.322.400	84.695	60.274	351.758	496.727
2.1. Opća potrošnja	4.996.520	398.364	393.026	5.787.910	74.427	53.092	309.321	436.840
2.2. Stambena izgradnja	1.337.736	57.503	48.055	1.443.294	9.336	6.397	35.886	51.619
2.3. Obavljanje djelatnosti (obrtnici)	70.062	11.689	9.445	91.196	932	785	6.551	8.268
3. Ukupni krediti (1. + 2.)	12.789.704	1.582.191	970.920	15.342.815	160.905	205.640	756.435	1.122.980

Prilog 5 - Bilans uspjeha banaka u FBiH po šemi FBA - 31.03.2021.

- 000 KM -

R. br.	Opis	31.03.2020.	%	31.03.2021.	%	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
1.	PRIHODI I RASHODI PO KAMATAMA					
a)	Prihodi od kamata i slični prihodi					
1)	Kamatonosni računi depozita kod depozitnih institucija	1.091	0,4	194	0,1	18
2)	Plasmani drugim bankama	707	0,3	885	0,3	125
3)	Kreditni i poslovi lizinga	159.120	61,5	154.291	59,2	97
4)	Vrijednosni papiri koji se drže do dospijanja	973	0,4	1.046	0,4	108
5)	Vlasnički vrijednosni papiri	0	0	0	0,0	-
6)	Potraživanja po plaćenim vanbilansnim obavezama	0	0	1	0,0	-
7)	Ostali prihodi od kamata i slični prihodi	16.125	6,2	14.761	5,7	92
8)	UKUPNI PRIHODI OD KAMATA I SLIČNI PRIHODI	178.016	68,8	171.178	65,7	96
b)	Rashodi po kamatama i slični rashodi					
1)	Depoziti	24.025	9,3	20.654	7,9	86
2)	Uzete pozajmice od drugih banaka	0	0	0	0,0	-
3)	Uzete pozajmice - dospjele obaveze	0	0	0	0,0	-
4)	Obaveze po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama	2.044	0,8	1.851	0,7	91
5)	Subordinisani dugovi i subordinisane obveznice	1.864	0,7	1.710	0,7	92
6)	Ostali rashodi po kamatama i slični rashodi	5.944	2,3	6.047	2,3	102
7)	UKUPNI RASHODI PO KAMATAMA I SLIČNI RASHODI	33.877	13,1	30.262	11,6	89
c)	NETO KAMATA I SLIČNI PRIHODI	144.139	55,7	140.916	54,1	98
2.	OPERATIVNI PRIHODI					
a)	Prihodi iz poslovanja sa devizama	13.831	5,3	13.770	5,3	100
b)	Naknade po kreditima	2.549	1,0	2.524	1,0	99
c)	Naknade po vanbilansnim poslovima	5.909	2,2	5.733	2,2	97
d)	Naknade za izvršene usluge	76.591	29,6	78.802	30,2	103
e)	Prihod iz poslova trgovanja	1.492	0,6	251	0,1	17
f)	Ostali operativni prihodi	14.430	5,6	18.575	7,1	129
g)	UKUPNI OPERATIVNI PRIHODI a) do f)	114.802	44,3	119.655	45,9	104
	UKUPAN PRIHOD (1c + 2g)	258.941	100	260.571	100	101
3.	NEKAMATNI RASHODI					
a)	Poslovni i direktni rashodi					
1)	Trošk. ispr. vrijed. riz. aktive, rezervisanja za potenc. obaveze i ost. vrijed. usklađenja	20.659	8,0	20.661	7,9	100
2)	Ostali poslovni i direktni troškovi	33.859	13,1	33.574	12,9	99
3)	UKUPNI POSLOVNI I DIREKTNI RASHODI 1) + 2)	54.518	21,0	54.235	20,8	99
b)	Operativni rashodi					
1)	Troškovi plaća i doprinosa	64.056	24,7	64.186	24,6	100
2)	Troškovi poslovnog prostora, ostale fiksne aktive i režijske	38.763	15,0	39.802	15,3	103
3)	Ostali operativni troškovi	28.545	11,0	22.928	8,8	80
4)	UKUPNI OPERATIVNI RASHODI 1) do 3)	131.364	50,7	126.916	48,7	97
c)	UKUPNI NEKAMATNI RASHODI	185.882	71,8	181.151	69,5	97
	UKUPAN RASHOD (1b+3c)	219.759		211.413		96
4.	DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA	76.883	29,7	79.436	30,5	103
5.	GUBITAK	3.824	1,5	16	0,0	0
6.	POREZI	527	0,2	433	0,2	82
7.	DOBIT PO OSNOVU POVEĆANJA ODLOŽENIH PORESKIH SREDSTAVA I SMANJENJE ODLOŽENIH PORESKIH OBAVEZA	49	0,0	47	0,0	96
8.	GUBITAK PO OSNOVU SMANJENJA ODLOŽENIH PORESKIH SREDSTAVA I POVEĆANJE ODLOŽENIH PORESKIH OBAVEZA	14	0,0	4	0,0	29
9.	NETO-DOBIT	76.391	29,5	79.046	30,3	103
10.	NETO-GUBITAK	3.824	1,5	16	0,0	0
11.	FINANSIJSKI REZULTAT (9.-10.)	72.567		79.030		109

Prilog 6 - Prosječne ponderisane NKS i EKS na kredite i depozite po periodima

Prosječne ponderisane NKS i EKS na kredite po periodima

- % -

R. br.	Opis	31.03.2017.		31.03.2018.		31.03.2019.		31.03.2020.		31.03.2021.	
		NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	Pon. kamatne stope na kr. kredite	3,32	3,58	2,77	3,04	2,36	2,65	2,25	2,49	2,12	2,39
1.1.	Privredi	3,26	3,46	2,71	2,92	2,31	2,53	2,21	2,41	2,07	2,29
1.2.	Stanovništvu	8,37	15,46	8,40	16,44	7,82	15,28	8,36	15,04	8,38	14,44
2.	Pon. kamatne stope na dug. kredite	5,81	6,90	5,02	6,12	4,67	5,65	4,53	5,47	4,73	5,64
2.1.	Privredi	4,55	4,86	3,83	4,19	3,44	3,68	3,16	3,41	3,56	3,82
2.2.	Stanovništvu	6,65	8,21	5,86	7,49	5,42	6,83	5,41	6,81	5,49	6,82
3.	Ukupno pon. kamatne stope	4,36	4,96	3,69	4,30	3,36	3,94	3,06	3,55	3,30	3,85
3.1.	Privredi	3,55	3,77	2,97	3,21	2,57	2,79	2,38	2,59	2,44	2,67
3.2.	Stanovništvu	6,68	8,35	5,90	7,65	5,46	6,97	5,46	6,96	5,53	6,93

Prosječne ponderisane NKS i EKS na depozite po periodima

- % -

R. br.	Opis	31.03.2017.		31.03.2018.		31.03.2019.		31.03.2020.		31.03.2021.	
		NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	Pon. kamatne stope na kr. depozite	0,36	0,36	0,34	0,35	0,26	0,26	0,51	0,51	0,18	0,18
1.1.	Do tri mjeseca	0,34	0,34	0,40	0,40	0,17	0,16	0,44	0,44	0,11	0,11
1.2.	Do jedne godine	0,53	0,54	0,23	0,24	0,43	0,43	0,54	0,54	0,25	0,26
2.	Pon. kamatne stope na dug. depozite	1,48	1,50	1,10	1,11	1,49	1,29	0,94	0,95	0,86	0,88
2.1.	Do tri godine	1,36	1,38	0,92	0,92	1,44	1,17	0,72	0,72	0,71	0,72
2.2.	Preko tri godine	1,93	1,96	1,47	1,48	1,62	1,63	1,26	1,28	1,23	1,28
3.	Ukupno pon. kamatne stope na depozite	0,67	0,68	0,66	0,66	0,93	0,82	0,78	0,79	0,56	0,57

PRILOZI ZA MIKROKREDITNI SEKTOR

Prilog 7 - Osnovni podaci o MKO u FBiH - 31.03.2021.

R. br.	Naziv MKO	Internet adresa	Direktor	Datum izdavanja dozvole za rad	Broj zaposlenih
1.	MKD „CREDO CENTAR“ d.o.o. Mostar	www.credo.centar.ba	Bernard Stojanović	12.09.2019.	8
2.	MKD "EKI" d.o.o. Sarajevo	www.eki.ba	Almir Sultanović	04.02.2008.	195
3.	MKF "EKI" Sarajevo	www.eki.ba	Esad Uzunić	20.08.2007.	143
4.	MKD „IUTECREDIT BH“ d.o.o. Sarajevo	www.iutecredit.ba	Vilma Tunjić Juzbašić	28.02.2019.	45
5.	MKF "LIDER" Sarajevo	www.lider.ba	Džavid Sejfović	04.02.2008.	70
6.	"LOK MKF" Sarajevo	www.lok.ba	Elma Čardaklija - Bašić	04.02.2008.	63
7.	MKF "MELAHA" Sarajevo	www.melaha.ba	Jakob Finci	09.10.2007.	6
8.	MKF "MI-BOSPO" Tuzla	www.mi-bospo.org	Safet Husić	09.07.2007.	196
9.	MKF "MIKRA" Sarajevo	www.mikra.ba	Sanin Čampara	19.03.2008.	156
10.	MKF "MIKRO ALDI" Gorazde	www.mikroaldi.org	Omar Softić	20.08.2007.	35
11.	"PARTNER MKF" Tuzla	www.partner.ba	Senad Sinanović	20.08.2007.	291
12.	"PRVA ISLAMSKA MKF" Sarajevo	www.mfi.ba	Edina Hadžimurtezić	10.12.2007.	8
13.	MKF "SANI" Zenica	-	Sulejman Haračić	09.10.2007.	3
14.	MKF "SUNRISE" Sarajevo	www.microsunrise.ba	Samir Bajrović	20.08.2007.	174
UKUPNO					1.393

Prilog 8 - Zbirni bilans stanja MKF - 31.03.2021.

- 000 KM -

R. br.	Opis	31.12.2020.	%	31.03.2021.	%	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
AKTIVA						
1.	Novčana sredstva (1a+1b)	42.575	8,6	46.822	9,5	110
1a)	Gotov novac i nekamatonosni računi depozita	28.525	5,8	31.762	6,5	111
1b)	Kamatonosni računi depozita	14.050	2,8	15.060	3,0	107
2.	Plasmani bankama	110	0,0	110	0,0	100
3.	Kreditni	389.972	79,2	384.381	78,4	99
3a)	Rezerve za kreditne gubitke	4.108	0,8	4.306	0,9	105
3b)	Neto krediti (3-3a)	385.864	78,4	380.075	77,5	98
4.	Materijalna i nematerijalna imovina, neto	26.764	5,5	26.389	5,4	99
5.	Dugoročne investicije	33.061	6,7	33.344	6,8	101
6.	Ostala aktiva	3.565	0,8	3.812	0,8	107
7.	Minus: rezerv. na ost. stavke aktive, osim kredita	10	0,0	10	0,0	100
8.	UKUPNO AKTIVA	491.929	100	490.542	100	100
PASIVA						
9a)	Obaveze po uzetim kratkoročnim kreditima	20.476	4,2	8.899	1,8	43
9b)	Obaveze po uzetim dugoročnim kreditima	186.128	37,8	193.000	39,3	104
9c)	Obaveze po dospjelim kamatama	899	0,2	1.203	0,3	134
10.	Ostale obaveze	23.130	4,7	22.730	4,6	98
11.	UKUPNO OBAVEZE	230.633	46,9	225.832	46,0	98
12.	Donirani kapital	48.076	9,8	48.076	9,8	100
13.	Osnovni kapital	3.868	0,8	3.767	0,8	97
14.	Višak prihoda nad rashodima	264.873	53,8	268.471	54,7	101
14a)	za prethodne godine	252.283		264.871		105
14b)	za tekuću godinu	12.590		3.600		29
15.	Manjak prihoda nad rashodima	55.625	11,3	55.705	11,3	100
15a)	za prethodne godine	55.251		55.523		100
15b)	za tekuću godinu	374		182		49
16.	Ostale rezerve	104	0,0	101	0,0	97
17.	UKUPNO KAPITAL	261.296	53,1	264.710	54,0	101
18.	UKUPNO PASIVA	491.929	100	490.542	100	100
VANBILANSNA EVIDENCIJA						
19.	Otpisani krediti	143.361		147.482		103
20.	Odobrena nepovučena kreditna sredstva od strane povjerilaca	6.373		7.222		113
21.	Komisioni poslovi	218		217		100
22.	Sudske tužbe, rješenja nadležnih organa koja su potencijalna obaveza MKO, a koja još nisu evidentirana u bilansnim evidencijama i sl.	400		400		100
23.	Ostalo (sve ostale vanbilansne stavke koje nisu obuhvaćene naprijed navedenim)	40.189		33.656		84

Prilog 9 - Zbirni bilans stanja MKD - 31.03.2021.

- 000 KM -

R. br.	Opis	31.12.2020.	%	31.03.2021.	%	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
AKTIVA						
1.	Novčana sredstva (1a+1b)	12.356	7,4	12.615	7,5	102
1a)	Gotov novac i nekamatonosni računi depozita	12.106	7,3	12.365	7,3	102
1b)	Kamatonosni računi depozita	250	0,1	250	0,2	100
2.	Plasmani bankama	0	0,0	0	0,0	-
3.	Kreditni	150.918	90,9	153.977	90,9	102
3a)	Rezerve za kreditne gubitke	2.936	1,8	3.430	2,0	117
3b)	Neto krediti (3-3a)	147.982	89,1	150.547	88,9	102
4.	Materijalna i nematerijalna imovina	4.540	2,7	4.630	2,7	102
5.	Dugoročne investicije	0	0,0	0	0,0	-
6.	Ostala aktiva	1.248	0,8	1.475	0,9	118
7.	Minus: rezervir. na ost. stavke aktive, osim kredita	0	0,0	0	0,0	-
8.	UKUPNO AKTIVA	166.126	100	169.267	100	102
PASIVA						
9a)	Obaveze po uzetim kratkoročnim kreditima	360	0,2	4.360	2,6	1211
9b)	Obaveze po uzetim dugoročnim kreditima	106.468	64,1	104.028	61,5	98
9c)	Obaveze po dospjelim kamatama	1.092	0,6	992	0,6	91
10.	Ostale obaveze	7.928	4,8	7.841	4,6	99
11.	UKUPNO OBAVEZE	115.848	69,7	117.221	69,3	101
12.	Donirani kapital	0	0,0	0	0,0	-
13.	Osnovni kapital	33.100	19,9	33.100	19,6	100
14.	Emisiona ažia	0	0,0	0	0,0	-
15.	Neraspoređena dobit (15a+15b)	9.168	5,5	9.536	5,6	104
15a)	prethodnih godina	10.124		9.164		91
15b)	tekuće godine	-956		372		-39
16.	Zakonske rezerve	3.568	2,2	3.568	2,1	100
17.	Ostale rezerve	4.442	2,7	5.842	3,4	132
18.	UKUPNO KAPITAL	50.278	30,3	52.046	30,7	104
19.	UKUPNO PASIVA	166.126	100	169.267	100	102
VANBILANSNA EVIDENCIJA						
20.	Otpisani krediti	6.181		7.133		115
21.	Odobrena nepovučena kreditna sredstva od strane povjerilaca	12.879		8.771		68
22.	Komisioni poslovi	0		0		-
23.	Sudske tužbe, rješenja nadležnih organa koja su potencijalna obaveza MKO, a koja još nisu evidentirana u bilansnim evidencijama i sl.	0		0		-
24.	Ostalo (sve ostale vanbilansne stavke koje nisu obuhvaćene naprijed navedenim)	16.741		14.851		89

Prilog 10 - Pregled osnovnih pokazatelja MKO u FBiH - 31.03.2021.

- 000 KM -

R. br.	Naziv MKO	Iznos aktive	Iznos bruto portfolija	Iznos kapitala	Finansijski rezultat	Plasmani
1.	MKD „CREDO CENTAR“ d.o.o. Mostar	2.649	2.265	2.134	34	314
2.	MKD "EKI" d.o.o. Sarajevo	159.815	143.255	49.397	1.864	27.035
3.	MKF "EKI" Sarajevo	104.551	48.803	71.396	763	11.536
4.	MKD „IUTECREDIT BH“ d.o.o. Sarajevo	6.803	6.751	515	-1.526	3.170
5.	MKF "LIDER" Sarajevo	24.261	23.522	12.134	179	5.729
6.	"LOK MKF" Sarajevo	7.318	5.389	3.300	-50	539
7.	MKF "MELAHA" Sarajevo	1.089	803	385	-30	79
8.	MKF "MI-BOSPO" Tuzla	76.832	68.527	29.210	747	16.302
9.	MKF "MIKRA" Sarajevo	52.761	40.723	11.526	253	10.171
10.	MKF "MIKRO ALDI" Goražde	8.230	7.439	5.290	58	1.306
11.	"PARTNER MKF" Tuzla	158.564	139.417	99.001	1.315	19.972
12.	"PRVA ISLAMSKA MKF" Sarajevo	2.280	1.446	2.009	-20	401
13.	MKF "SANI" Zenica	45	42	-11	-82	0
14.	MKF "SUNRISE" Sarajevo	54.611	44.240	30.470	253	12.421
UKUPNO		659.809	532.622	316.756	3.758	108.975

Prilog 11 - Pregled prosječnih ponderisanih NKS i EKS za MKO - 31.03.2021.

R. br.	Opis	MKO sa sjedištem u FBiH -period 01.01.-31.03.2021.-			
		Broj zaključenih ugovora	Isplate mikro kredita (u 000 KM)	Ponderisana NKS (prosječna) %	Ponderisana EKS (prosječna) %
1	2	3		4	5
1.	Kratkoročni mikrokrediti za:	12.013	15.407	19,92	32,09
1.1.	Uslužne djelatnosti	519	988	20,66	28,24
1.2.	Trgovinu	122	413	19,06	25,46
1.3.	Poljoprivredu	1.577	2.322	20,34	25,88
1.4.	Proizvodnju	59	154	19,72	26,42
1.5.	Stambene potrebe	797	1.403	21,23	28,11
1.6.	Nenamjenski - osnovne potrebe	6.481	7.319	22,17	40,46
1.7.	Ostalo	2.458	2.808	12,94	20,03
2.	Dugoročni mikrokrediti za:	20.599	93.568	19,34	23,86
2.1.	Uslužne djelatnosti	1.812	7.985	19,04	23,08
2.2.	Trgovinu	336	1.773	17,52	21,10
2.3.	Poljoprivredu	5.308	27.978	18,04	20,52
2.4.	Proizvodnju	244	1.486	17,47	20,78
2.5.	Stambene potrebe	4.199	23.637	19,73	23,17
2.6.	Nenamjenski - osnovne potrebe	4.260	14.644	21,56	26,17
2.7.	Ostalo	4.440	16.065	19,54	29,56
3.	Ukupni mikrokrediti	32.612	108.975	19,43	25,02

Prilog 11a - Uporedni pregled prosječnih ponderisanih NKS i EKS za MKO

- % -

Prosječne ponderisane NKS na:	01.01.-31.03.2017.	01.01.-31.03.2018.	01.01.-31.03.2019.	01.01.-31.03.2020.	01.01.-31.03.2021.
Kratkoročne mikrokredite	18,20	20,06	21,64	20,36	19,92
Dugoročne mikrokredite	20,64	19,58	19,22	18,96	19,34
Ukupne mikrokredite	20,19	19,65	19,56	19,15	19,43
Prosječne ponderisane EKS na:	01.01.-31.03.2017.	01.01.-31.03.2018.	01.01.-31.03.2019.	01.01.-31.03.2020.	01.01.-31.03.2021.
Kratkoročne mikrokredite	26,56	26,78	29,42	33,31	32,09
Dugoročne mikrokredite	24,52	23,26	22,61	23,51	23,86
Ukupne mikrokredite	24,90	23,79	23,57	24,38	25,02

Prilog 12 - Zbirni bilans uspjeha MKF - 31.03.2021.

- 000 KM -

R. br.	Opis	Za period 01.01. - 31.03.2020.	%	Za period 01.01. - 31.03.2021.	%	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
	PRIHODI I RASHODI PO KAMATAMA					
1.	Prihodi od kamata i slični prihodi	19.408	90,5	19.199	90,5	99
2.	Rashodi po kamatama i slični rashodi	1.924	10,6	1.924	10,8	100
3.	Neto prihodi od kamata i sličnih prihoda (1. - 2.)	17.484		17.275		99
	OPERATIVNI PRIHODI I RASHODI					
4.	Operativni prihodi	1.809	8,4	1.792	8,4	99
5.	Operativni rashodi	13.669	75,6	14.256	79,9	104
	OSTALI POSLOVNI PRIHODI I RASHODI					
6.	Ostali poslovni prihodi	231	1,1	233	1,1	101
7.	Ostali poslovni rashodi	86	0,5	116	0,7	135
8.	Troškovi rezervisanja za kreditne i druge gubitke	2.089	11,6	1.181	6,6	57
9.	Višak/manjak prihoda nad rashodima prije oporezivanja (3.+4.-5.+6.-7.-8.)	3.680		3.747		102
10.	Porez na višak prihoda nad rashodima	313	1,7	361	2,0	115
11.	Neto višak/manjak prihoda nad rashodima (9.-10.)	3.367		3.386		101

Prilog 13 - Zbirni bilans uspjeha MKD - 31.03.2021.

- 000 KM -

R. br.	Opis	Za period 01.01. - 31.03.2020.	%	Za period 01.01. - 31.03.2021.	%	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
	PRIHODI I RASHODI PO KAMATAMA					
1.	Prihodi od kamata i slični prihodi	6.956	98,5	7.456	97,5	107
2.	Rashodi po kamatama i slični rashodi	1.358	18,3	1.579	21,7	116
3.	Neto prihodi od kamata i sličnih prihoda (1. - 2.)	5.598		5.877		105
	OPERATIVNI PRIHODI I RASHODI					
4.	Operativni prihodi	30	0,4	137	1,8	457
5.	Operativni rashodi	3.927	53,1	4.088	56,2	104
	OSTALI POSLOVNI PRIHODI I RASHODI					
6.	Ostali poslovni prihodi	76	1,1	52	0,7	68
7.	Ostali poslovni rashodi	15	0,2	11	0,2	73
8.	Troškovi rezervisanja za kreditne i druge gubitke	2.025	27,4	1.384	19,0	68
9.	Dobit/gubitak prije oporezivanja (3.+4.-5.+6.-7.-8.)	-263		583		-222
10.	Porez na dobit	76	1,0	211	2,9	278
11.	Neto dobit/gubitak (9.-10.)	-339		372		-110

PRILOZI ZA LIZING SEKTOR

Prilog 14 - Osnovni podaci o lizing društvima u FBiH - 31.03.2021.

R. br.	Naziv lizing društva	Internet adresa	Direktor	Datum izdavanja dozvole za rad	Broj zaposlenih
1.	MOGO d.o.o. Sarajevo	www.mogo.ba	Zoran Vukelić	01.06.2018.	15
2.	PORSCHE LEASING d.o.o. Sarajevo	www.porscheleasing.ba	Dejan Stupar	28.05.2015.	22
3.	RAIFFEISEN LEASING d.o.o. Sarajevo	www.rlbh.ba	Maja Jurčević	19.01.2010.	45
4.	SPARKASSE LEASING d.o.o. Sarajevo	www.s-leasing.ba	Elma Hošo	11.02.2010.	25
UKUPNO					107

Prilog 15 - Zbirni bilans stanja lizing društava - 31.03.2021.

- 000 KM -

R. br.	Opis	31.12.2020.	%	31.03.2021.	%	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
	AKTIVA					
1.	Novac i novčani ekvivalenti	6.548	1,9	3.523	1,0	54
2.	Plasmani bankama	12.113	3,5	11.678	3,3	96
3.	Potraživanja po finansijskom lizingu, neto (3a-3b-3c-3d)	256.770	74,7	265.115	75,7	103
3a)	Potraživanja po finansijskom lizingu, bruto	280.723	81,7	288.853	82,4	103
3b)	Rezerve za gubitke	2.126	0,6	2.267	0,6	107
3c)	Odgođeni prihodi po osnovu kamata	21.584	6,3	21.206	6,0	98
3d)	Odgođeni prihodi po osnovu naknada	243	0,1	265	0,1	109
4.	Potraživanja od supsidijarnih lica	0	0,0	0	0,0	-
5.	Materijalna i nematerijalna imovina, neto (5a+5b-5c-5d)	55.565	16,2	56.820	16,2	102
5a)	Materijalna i nematerijalna imovina-vlastita sredstva	3.562	1,0	3.670	1,1	103
5b)	Materijalna i nematerijalna imovina-operativnog lizinga	73.103	21,3	75.423	21,5	103
5c)	Ispravka vrijednosti-vlastita sredstva	1.961	0,6	2.072	0,6	106
5d)	Ispravka vrijednosti-operativni lizing	19.139	5,5	20.201	5,8	106
6.	Dugoročne investicije	309	0,1	309	0,1	100
7.	Ostala aktiva (7a+7b+7c)	12.521	3,6	13.075	3,7	104
7a)	Zajmovi, neto (7a1-7a2)	4.982	1,4	4.891	1,4	98
7a1)	Zajmovi (dospjela potraž.+nedospjela glavnica)	4.984	1,4	4.893	1,4	98
7a2)	Rezerve za zajmove	2	0,0	2	0,0	100
7b)	Zalihe	912	0,3	1.348	0,4	148
7c)	Ostala aktiva	6.627	1,9	6.836	1,9	103
	UKUPNA AKTIVA	343.826	100	350.520	100	102
	PASIVA					
8.	Obaveze po uzetim kreditima, neto (8a+8b-8c)	307.877	89,5	311.388	88,8	101
8a)	Obaveze po kratkoročnim kreditima	1.956	0,5	8.810	2,5	450
8b)	Obaveze po dugoročnim kreditima	306.085	89,0	302.727	86,3	99
8c)	Unaprijed plaćeni troškovi i naknada	164	0,0	149	0,0	91
9.	Ostale obaveze	8.174	2,4	10.084	2,9	123
	UKUPNO OBAVEZE	316.051	91,9	321.472	91,7	102
10.	Osnovni kapital	16.458	4,8	16.458	4,7	100
11.	Rezerve	7.060	2,1	7.060	2,0	100
12.	Akumulirana dobit/gubitak	4.257	1,2	5.530	1,6	130
	UKUPNO KAPITAL	27.775	8,1	29.048	8,3	105
	UKUPNO PASIVA	343.826	100	350.520	100	102
	Otpisana potraživanja (početno stanje)	19.880		21.020		106
	Novi otpis (+)	2.115		173		8
	Naplata (-)	61		33		54
	Trajni otpis (-)	914		1.276		140
	Otpisana potraživanja (krajnje stanje)	21.020		19.884		95
	Ostala vanbilansna evidencija	68.554		66.843		98

Prilog 16 - Pregled osnovnih pokazatelja lizing društava u FBiH - 31.03.2021.

- 000 KM -

R. br.	Naziv lizing društva	Bilansna suma	Potraživanja po finansijskom lizingu	Neto stanje sredstava datih u operativni lizing	Ukupan kapital	Finansijski rezultat	Plasmani
1.	MOGO d.o.o. Sarajevo	2.348	1.353	0	542	-356	0
2.	PORSCHE LEASING d.o.o. Sarajevo	137.046	89.627	41.417	7.729	1.078	15.910
3.	RAIFFEISEN LEASING d.o.o. Sarajevo	118.435	87.600	9.656	12.802	323	11.049
4.	SPARKASSE LEASING d.o.o. Sarajevo	92.691	86.535	4.149	7.975	227	16.750
UKUPNO		350.520	265.115	55.222	29.048	1.272	43.709

Prilog 17 - Zbirni bilans uspjeha lizing društava - 31.03.2021.

- 000 KM -

R. br.	Opis	01.01.- 31.03.2020.	%	01.01.- 31.03.2021.	%	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
	Finansijski prihodi i rashodi					
1.	Prihodi od kamata	3.385	37,9	3.216	38,4	95
1a)	Kamate na plasmane bankama	96	1,1	18	0,2	19
1b)	Kamate po finansijskom lizingu	2.934	32,8	2.772	33,2	94
1c)	Naknade (za obradu lizing zahtjeva itd.)	218	2,5	213	2,5	98
1d)	Ostali prihodi po kamatama	137	1,5	213	2,5	155
2.	Rashodi po kamatama	1.082	13,4	1.004	14,1	93
2a)	Kamate na pozajmljena sredstva	1.054	13,0	984	13,8	93
2b)	Naknade za obradu kredita	28	0,4	20	0,3	71
2c)	Ostali rashodi po kamatama	0	0,0	0	0,0	-
3.	Neto prihodi od kamata	2.303	25,8	2.212	26,4	96
	Operativni prihodi i rashodi					
4.	Operativni prihodi	5.557	62,1	5.154	61,6	93
4a)	Naknade za izvršene usluge	0	0,0	0	0,0	-
4b)	Naknada za operativni najam	4.088	45,7	4.625	55,3	113
4c)	Prihod od prodaje lizing objekta	0	0,0	0	0,0	-
4d)	Ostali operativni prihodi	1.469	16,4	529	6,3	36
4d)1	Prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja	3	0,0	62	0,7	2067
4d)2	Prihodi od opomena	4	0,0	6	0,1	150
4d)3	Ostalo	1.462	16,4	461	5,5	32
5.	Operativni rashodi	6.790	83,8	5.920	83,4	87
5a)	Troškovi plaća i doprinosa	1.258	15,5	1.129	15,9	90
5b)	Troškovi poslovnog prostora	2.825	34,9	3.012	42,4	107
5c)	Ostali troškovi	2.707	33,4	1.779	25,1	66
6.	Troškovi rezervi za gubitke	223	2,8	174	2,5	78
7.	Dobit prije poreza	847	-	1.272	-	150
8.	Porez na dobit	0	0,0	0	0,0	-
9.	Neto dobit/gubitak	847	-	1.272	-	150

Prilog 18 - Pregled prosječnih ponderisanih NKS i EKS za ugovore o finansijskom lizingu - 31.03.2021.

R. br.	Opis	Za period 01.01.-31.03.2021.			
		Broj ugovora	Iznos finansiranja (000 KM)	Pond. NKS %	Pond. EKS %
1	2	3	4	5	6
1.	Kratkoročni lizing ugovor prema predmetu lizinga:	4	240	4,02	6,80
a.	Putnička vozila	3	194	4,14	7,21
b.	Vozila za obavljanje djelatnosti (terenska i putnička)	1	46	3,50	5,07
c.	Mašine i oprema	0	0	0,00	0,00
d.	Nekretnine	0	0	0,00	0,00
e.	Ostalo	0	0	0,00	0,00
1.1.	Kratkoročni lizing ugovor prema korisniku lizinga:	4	240	4,02	6,80
a.	Pravna lica	4	240	4,02	6,80
b.	Poduzetnici	0	0	0,00	0,00
c.	Fizička lica	0	0	0,00	0,00
2.	Dugoročni lizing ugovor prema predmetu lizinga:	722	37.995	4,06	7,47
a.	Putnička vozila	438	20.064	3,78	7,14
b.	Vozila za obavljanje djelatnosti (terenska i putnička)	231	8.959	4,21	7,53
c.	Mašine i oprema	53	8.972	4,54	8,15
d.	Nekretnine	0	0	0,00	0,00
e.	Ostalo	0	0	0,00	0,00
2.1.	Dugoročni lizing ugovor prema korisniku lizinga:	722	37.995	4,06	7,47
a.	Pravna lica	597	33.829	4,00	6,58
b.	Poduzetnici	30	1.352	3,95	6,10
c.	Fizička lica	95	2.814	4,86	18,82
	Ukupno (1+2)	726	38.235	4,06	7,47

Prilog 18a - Uporedni pregled prosječnih ponderisanih NKS i EKS za ugovore o finansijskom lizingu

- % -

R. br.	Opis	31.03.2017.		31.03.2018.		31.03.2019.		31.03.2020.		31.03.2021.	
		NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	Kratkoročni lizing ugovori:	5,02	7,68	5,24	9,65	8,64	17,65	3,93	8,07	4,02	6,80
1.1.	Pravna lica	5,02	7,59	5,24	9,65	2,99	5,23	3,93	8,07	4,02	6,80
1.2.	Poduzetnici	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3.	Fizička lica	4,99	11,36	0,00	0,00	32,08	69,21	0,00	0,00	0,00	0,00
2.	Dugoročni lizing ugovori:	4,80	7,31	4,47	7,24	7,20	11,29	4,18	7,25	4,06	7,47
2.1.	Pravna lica	4,81	6,68	4,43	6,58	4,13	6,19	4,08	6,41	4,00	6,58
2.2.	Poduzetnici	5,99	8,41	4,99	7,06	5,05	6,84	5,21	8,84	3,95	6,10
2.3.	Fizička lica	4,41	15,53	4,97	18,44	26,15	42,82	4,91	18,18	4,86	18,82
	Ukupno	4,80	7,31	4,47	7,25	7,22	11,37	4,18	7,26	4,06	7,47

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
AGENCIJA ZA BANKARSTVO
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

IZDAVAČ
AGENCIJA ZA BANKARSTVO
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Zmaja od Bosne 47b
71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina
Tel. +387 33 72 14 00
Faks +387 33 66 88 11
Internet stranica: www.fba.ba
e-mail: agencija@fba.ba